

Miasto Bartoszyce

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu

**Programu ochrony środowiska
dla Miasta Bartoszyce
do roku 2020**

Olsztyn, maj 2018 r.

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE	4
1.1.	PODSTAWA I CEL OPRACOWANIA.....	4
1.2.	ZAKRES OPRACOWANIA	4
1.3.	METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.....	6
2.	PODSTAWOWE INFORMACJE O PROJEKCIE „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA BARTOSZYCE DO ROKU 2020”	7
2.1.	ZAWARTOŚĆ PROJEKTU „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA BARTOSZYCE DO ROKU 2020”	7
2.2.	CELE I KIERUNKI INTERWENCJI PRZYJĘTE W POŚ	7
2.3.	POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI	9
2.3.1.	<i>Powiązania z dokumentami szczebla wspólnotowego i krajowego</i>	9
2.3.2.	<i>Powiązania z dokumentami szczebla regionalnego</i>	31
2.3.3.	<i>Powiązania z dokumentami szczebla lokalnego</i>	38
3.	OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA MIASTA BARTOSZYCE	39
3.1.	OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA.....	39
3.1.1.	<i>Klimat</i>	39
3.1.1.1.	Warunki klimatyczne	39
3.1.1.2.	Tendencje zmian klimatu w Polsce.....	39
3.1.1.3.	Przeciwdziałanie zmianom klimatu	40
3.1.2.	<i>Powietrze atmosferyczne</i>	41
3.1.2.1.	Jakość powietrza atmosferycznego	41
3.1.2.2.	Źródła i wielkości emisji.....	43
3.2.	ZAGROŻENIA HAŁASEM.....	44
3.3.	POLA ELEKTROMAGNETYCZNE.....	47
3.4.	GOSPODAROWANIE WODAMI	49
3.4.1.	<i>Zasoby i stan wód powierzchniowych</i>	49
3.4.2.	<i>Zasoby i stan wód podziemnych</i>	54
3.5.	GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA.....	55
3.5.1.	<i>Zużycie wody</i>	55
3.5.2.	<i>Sieć wodociągowa i kanalizacyjna</i>	57
3.5.3.	<i>Oczyszczalnia ścieków</i>	58
3.5.4.	<i>Aglomeracja Bartoszyce (umieszczona KPOŚK)</i>	59
3.6.	ZASOBY GEOLOGICZNE	60
3.7.	GLEBY.....	61
3.8.	GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW.....	61
3.8.1.	<i>Odpady komunalne</i>	61
3.8.2.	<i>Odpady zawierające azbest</i>	65
3.8.3.	<i>Pozostałe odpady</i>	66
3.9.	ZASOBY PRZYRODNICZE	66
3.9.1.	<i>Lasy</i>	67
3.9.2.	<i>Lądowe ekosystemy nieleśne</i>	68
3.9.3.	<i>Ekosystemy wodne</i>	71
3.9.4.	<i>Formy ochrony przyrody</i>	71
3.10.	ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	74
3.11.	ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE	75
3.12.	STAN SANITARNO-HIGIENICZNY MIASTA	75
3.12.1.	<i>Inwestycje/obiekty mogące znacząco oddziaływać na środowisko</i>	76
4.	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA	80
4.1.	PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA	80
4.2.	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU POŚ, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW OBJĘTYCH OCHRONĄ	82
4.2.1.	<i>Obszary Chronionego Krajobrazu</i>	82

4.2.2.	Rezerwy przyrody.....	85
4.2.3.	Użytki ekologiczne.....	85
4.2.4.	Pozostałe formy ochrony przyrody.....	85
4.2.5.	Ochrona gatunkowa.....	86
5.	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLE MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM WRAZ ZE SPOSOBEM ICH UWZGLĘDNIENIA W POŚ.....	87
5.1.	PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA PROGRAMU NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000	92
5.2.	ZMNIEJSZENIE ODDZIAŁYWANIA NA KLIMAT	96
5.3.	PRZYSTOSOWANIE DO ZMIAN KLIMATU I ŁAGODZENIE ZMIANY KLIMATU, A TAKŻE ODPORNOŚĆ NA KLĘSKI ŻYWIOŁOWE	98
5.3.1.	Identyfikacja czynników klimatycznych.....	98
5.3.2.	Klasyfikacja ryzyka dla zadań POŚ.....	98
5.3.3.	Zidentyfikowanie obszarów/elementów POŚ wrażliwych na klimat	100
5.3.4.	Ocena narażenia/ekspozycji na zagrożenia związane z klimatem – obecnie i w przyszłości	100
5.3.5.	Ocena podatności na zmiany klimatyczne – obecnie i w przyszłości dla zadań POŚ.....	101
5.3.6.	Ocena ryzyka – obecnie i w przyszłości dla zadań POŚ.....	103
5.3.7.	Wnioski – zidentyfikowanie opcji adaptacyjnych.....	104
6.	ANALIZA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO SKUTKÓW REALIZACJI CELÓW I KIERUNKÓW INTERWENCJI POŚ	105
6.1.	PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE REALIZACJI POŚ (W TYM ZNACZĄCE) NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA	105
6.2.	ODDZIAŁYWANIE NA ZABYTKI.....	110
6.3.	ODDZIAŁYWANIE NA DOBRA MATERIALNE	110
6.4.	WPŁYW REALIZACJI POŚ NA STAN SANITARNO- HIGIENICZNY MIASTA I ZDROWIE LUDZI	111
6.5.	SKUTKI DLA ŚRODOWISKA W PRZYPADKU ZANIECHANIA REALIZACJI POŚ.....	111
7.	ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ POTENCJALNYCH NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	112
8.	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE.....	113
9.	INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	113
10.	INFORMACJE O PRZEWIDYWANYCH METODACH ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU POŚ ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	115
10.1.	ZARZĄDZANIE I MONITORING PROGRAMU	115
10.2.	OKRESOWA SPRAWOZDAWCZOŚĆ I EWALUACJA PROGRAMU	116
10.3.	WSKAŹNIKI REALIZACJI POŚ.....	116
11.	REKOMENDACJE I WNIOSKI, KTÓRE POWINNY ZOSTAĆ WZIĘTE POD UWAGĘ PRZY FORMUŁOWANIU KOŃCOWEJ WERSJI POŚ	118
12.	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	118
13.	SPIS TABEL.....	121
14.	SPIS MAP.....	122
15.	SPIS RYSUNKÓW.....	122

1. WPROWADZENIE

1.1. Podstawa i cel opracowania

Podstawą opracowania prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu „Program ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020” (zwanego dalej POŚ), jest ustawa z dnia 3 października 2008 r. – o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r. poz. 1405 z późn. zm.). Zapisy art. 46 ustawy zobowiązują organy opracowujące projekty polityk, strategii, planów lub programów do przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji tych dokumentów.

Nadrzędnym celem niniejszej prognozy jest określenie potencjalnych skutków w środowisku, jakie może wywołać wdrożenie POŚ, jak również sformułowanie zaleceń o charakterze przeciwdziałania lub minimalizacji dla wszelkich jego negatywnych oddziaływań. Prognoza będzie stanowić wsparcie procesu decyzyjnego w trakcie realizacji inwestycji ingerujących w stan środowiska, przewidzianych do realizacji w POŚ.

Ponadto, niniejsza prognoza ma za zadanie ocenić stopień i sposób uwzględnienia zagadnień ochrony środowiska we wszystkich częściach POŚ oraz zidentyfikować potencjalne skutki środowiskowe wdrażania zadań POŚ.

1.2. Zakres opracowania

Zgodnie z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. – o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, oraz uzgodnieniami, których organ opracowujący POŚ dokonał z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Olsztynie i Warmińsko-Mazurskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym, niniejsza prognoza:

1. Zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach POŚ oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami, w tym uwzględnia i dokonuje odniesienia do:
 - wszystkich dokumentów opracowanych na potrzeby gminy/powiatu/województwa mających charakter dokumentów strategicznych uwzględniających sferę przestrzenną, ekonomiczną i społeczną,
 - wszystkich dokumentów istotnych z punktu widzenia ochrony środowiska, opracowanych na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym i unijnym;
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,

- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień POŚ oraz częstotliwości jej przeprowadzania – monitoring realizacji,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;
- f) oświadczenie wykonawcy prognozy o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. – o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, stanowiące załącznik 1 do prognozy.

2. Określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji POŚ,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji POŚ, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia POŚ, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3. Przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji POŚ, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg POŚ oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazanie napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Reasumując, niniejsza prognoza:

- stanowi ocenę projektu „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020” z punktu widzenia ochrony środowiska jako całości (ocenie poddano wszystkie elementy środowiska, na które ustalenia POŚ mogą wywierać wpływ przekształcający),
- stanowi ocenę racjonalności i efektywności wykorzystania środowiska naturalnego w trakcie realizacji POŚ z poszanowaniem zasady zrównoważonego rozwoju,
- zawiera analizę zagrożeń oraz skutków, które dla środowiska mogą stanowić zaprojektowane do zrealizowania w POŚ zadania, propozycje rozwiązań, które mogą przyczynić się do zmniejszenia, ograniczenia lub eliminacji tych zagrożeń.

1.3. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Prognoza oddziaływania projektu „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020” została sporządzona zgodnie z wymaganiami dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko oraz przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r. poz. 1405 z późn. zm.).

Do opracowania prognozy wykorzystano także informacje uzyskane w Urzędzie Miasta Bartoszyce, jak i dane z wizji lokalnych oraz analiz przeprowadzonych bezpośrednio w terenie. Ponadto, do opracowania prognozy wykorzystano dostępne dane literaturowe oraz dane publikowane m.in. przez następujące instytucje i organy:

- Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie,
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie (WIOŚ),
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie,
- Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie,
- Państwowy Instytut Geologiczny (IKAR, MIDAS),
- Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej (GEOPORTAL),
- Główny Urząd Statystyczny (GUS), zwłaszcza Bank Danych Lokalnych (BDL),
- Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bartoszycach,
- strony Biuletynu Informacji Publicznej Miasta Bartoszyce.

Prognozę sporządzono przy zastosowaniu: metod opisowych, analiz jakościowych opartych na danych dostępnych z państwowego monitoringu środowiska, danych literaturowych. W niniejszej prognozie analizowano oddziaływanie kierunków interwencji zaproponowanych do realizacji w ramach POŚ na poszczególne komponenty środowiska, w tym na zdrowie człowieka, z uwzględnieniem zależności między tymi komponentami.

Podstawową metodą zastosowaną przy sporządzaniu prognozy była ocena realizacji celów oparta na analizie zgodności treści POŚ z kryteriami zawartymi w obowiązujących międzynarodowych i krajowych dokumentach oraz przepisach. Dodatkowo, w opracowywaniu prognozy odnoszono się do uzgodnień dokonanych z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Olsztynie oraz opinii sanitarnej wydanej przez Warmińsko-Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Dokonano oceny wpływu projektu POŚ na poszczególne komponenty środowiska w oparciu o matrycę środowiskowych oddziaływań realizacji celów i kierunków działań. Za pomocą matrycy określono, przeanalizowano i oceniono przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty środowiska.

2. PODSTAWOWE INFORMACJE O PROJEKCIE „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA BARTOSZYCE DO ROKU 2020”

2.1. Zawartość projektu „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020”

Projekt „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020” (zwanego dalej POŚ) zawiera w szczególności:

- ogólną charakterystykę Miasta,
- ocenę obecnego stanu środowiska z uwzględnieniem dziesięciu obszarów przyszłej interwencji:
 1. ochrona klimatu i jakości powietrza,
 2. zagrożenia hałasem,
 3. pola elektromagnetyczne,
 4. gospodarowanie wodami,
 5. gospodarka wodno-ściekowa,
 6. gleby,
 7. gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
 8. zasoby przyrodnicze,
 9. zagrożenia poważnymi awariami,
- cele, kierunki interwencji i zadania wynikające z oceny stanu środowiska oraz harmonogram rzeczowo-finansowy;
- opis systemu realizacji POŚ.

2.2. Cele i kierunki interwencji przyjęte w POŚ

Syntetyczne zestawienie celów i kierunków interwencji przypisanych poszczególnym obszarom interwencji przedstawia Tabela 1.

Tabela 1. Syntetyczne zestawienie celów i kierunków interwencji POŚ dla Miasta Bartoszyce

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Poprawa jakości powietrza, ograniczenie emisji gazów cieplarnianych	I. Zmniejszanie emisji zanieczyszczeń do atmosfery
		II. Wzrost wykorzystania OZE w bilansie energetycznym
		III. Doskonalenie systemu planowania, monitoringu i edukacji
		IV. Zmniejszanie zapotrzebowania na energię
		V. Zrównoważony rozwój energetyczny miasta
		VI. Ograniczanie zagrożeń i adaptacja do zmian klimatu
Zagrożenia hałasem	Poprawa klimatu akustycznego poprzez obniżenie hałasu do poziomu obowiązujących standardów	VII. Ograniczanie hałasu
Pola elektromagnetyczne	Utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych	VIII. Ograniczenie oddziaływania pól elektromagnetycznych
Gospodarowanie wodami	Osiąganie celów środowiskowych dla wód	IX. Poprawa stanu/potencjału ekologicznego wód powierzchniowych
		X. Utrzymanie dobrego stanu ilościowego i chemicznego wód podziemnych
		XI. Stosowanie instrumentów ekonomicznych w racjonalnym użytkowaniu zasobów wodnych
	Ochrona przed niedoborami wody i powodzią	XII. Zwiększanie retencji wód w zlewniach
		XIII. Zapewnienie odpowiedniej ilości wody dla potrzeb gospodarki
		XIV. Doskonalenie planowania przestrzennego
Gospodarka wodno-ściekowa	Zapewnienie odpowiedniej ilości i jakości wody dla ludności	XV. Zaopatrzenie ludności w wodę
		XVI. Poprawa jakości wody przeznaczonej do spożycia
	Ograniczanie zużycia wody	XVII. Oszczędne gospodarowanie wodą
		XVIII. Budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnych
	Ochrona wód i gleb przed zanieczyszczeniem ściekami	XIX. Budowa, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków
		XX. Monitoring postępowania z nieczystościami płynnymi na terenach nieskanalizowanych
Gleby	Ochrona gleb	XXI. Zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi
		XXII. Remediacja terenów zanieczyszczonych oraz rekultywacja terenów zdegradowanych
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB	XXIII. Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów
	Zapobieganie powstawaniu odpadów	
	Zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu i zmiana ich zachowań	
	Zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności ponownego użycia, recyklingu i energii zawartej w odpadach – odzyskiwanie energii powinno zostać ograniczone do materiałów nienadających się do recyklingu	XXIV. Odzysk surowców i recykling
	Dalszy rozwój systemu selektywnego zbierania odpadów, w tym odpadów biodegradowalnych i odpadów niebezpiecznych	
	Zmniejszenie ilości kierowanych na składowiska odpadów – składowanie powinno zostać ograniczone do odpadów resztkowych	XXV. Unieszkodliwianie odpadów komunalnych i pozostałych
	Remediacja terenów zanieczyszczonych oraz rekultywacja terenów zdegradowanych, w tym nieczynnych składowisk odpadów	XXVI. Zapobieganie zanieczyszczaniu powierzchni ziemi

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji
Zasoby przyrodnicze	Ochrona obszarów i obiektów o szczególnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych	XXVII. Rozwój i weryfikacja obszarowych form ochrony przyrody i krajobrazu
		XXVIII. Zachowanie obiektów o szczególnych walorach przyrodniczych
		XXIX. Doskonalenie planowania i realizacji zadań ochronnych
	Zapewnienie spójności przestrzeni przyrodniczej województwa i powiatu	XXX. Zachowanie ciągłości terytorialnej i spójności ekologicznej przestrzeni przyrodniczej i zapobieganie jej fragmentacji
	Doskonalenie trwale zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej	XXXI. Utrzymanie, powiększanie i ochrona zasobów leśnych oraz gruntów zadrzewionych i zakrzewionych
	Ograniczanie zagrożeń dla rodzimej przyrody	XXXII. Ograniczanie inwazji obcych gatunków
	Ochrona różnorodności biologicznej w rolnictwie i na terenach zurbanizowanych	XXXIII. Zrównoważone użytkowanie gruntów rolnych i rozwój zielonej infrastruktury na terenach zurbanizowanych
Włączanie społeczeństwa do działań na rzecz ochrony przyrody	XXXIV. Podniesienie poziomu wiedzy oraz wzrost aktywności społeczeństwa w zakresie działań na rzecz ochrony różnorodności biologicznej	
Zagrożenia poważnymi awariami	Ograniczanie zagrożeń poważnymi awariami i minimalizacja ich skutków	XXXV. Ograniczanie zagrożeń poważnymi awariami
		XXXVI. Minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia poważnej awarii

opracowanie: Biuro Doradcze EkoINFRA

2.3. Powiązania z innymi dokumentami

Zgodnie z ustawą *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2017 r. poz. 519, z późn. zm.) „Program ochrony środowiska” powinien uwzględniać cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2016 r. poz. 383, z późn. zm.).

Poniżej przedstawiono najważniejsze cele pochodzące z wybranych dokumentów strategicznych i programowych, ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, regionalnym i lokalnym, które były rozpatrywane przy sporządzaniu projektu POŚ.

2.3.1. Powiązania z dokumentami szczebla wspólnotowego i krajowego

Strategia Europa 2020 (Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającemu włączeniu społecznemu)

Strategia Europa 2020 definiuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety: rozwój inteligentny, rozwój zrównoważony oraz rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu.

Rozwój inteligentny to rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji. Realizacja tego priorytetu wymaga podniesienia jakości edukacji, poprawy efektywności działalności badawczej, wspierania transferu innowacji i wiedzy w Unii, pełnego wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych, a także wdrażanie innowacji w formie produktów i usług, które będą służyć wzrostowi gospodarczemu, tworzeniu nowych miejsc pracy i rozwiązywaniu problemów społecznych w Europie i na świecie.

Rozwój zrównoważony oznacza wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej. Jako główne cele wskazuje się: przeciwdziałanie zmianom klimatu poprzez ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, rozwój technologii przyjaznych środowisku, poprawę efektywności energetycznej oraz zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Zakłada się, że dzięki takiemu podejściu Europa będzie mogła prosperować w niskoemisyjnym świecie ograniczonych zasobów, jednocześnie zapobiegając degradacji środowiska, utracie bioróżnorodności i niezrównoważonemu wykorzystywaniu zasobów.

Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu oznacza wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną. Postuluje się wzmocnienie pozycji obywateli poprzez zapewnienie wysokiego poziomu zatrudnienia, inwestowanie w kwalifikacje oraz modernizowanie rynków pracy, systemów szkoleń i ochrony socjalnej, zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz zmniejszenie nierówności w obszarze zdrowia.

Projekt „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020” w sformułowanych celach i kierunkach interwencji uwzględnia i odnosi się do Strategii Europa 2020, szczególnie w odniesieniu do priorytetu „rozwój zrównoważony”.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności

Celem głównym dokumentu „Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności” jest poprawa jakości życia Polaków mierzona zarówno wskaźnikami jakościowymi, jak i wartością oraz tempem wzrostu PKB w Polsce.

Z diagnozy strategicznej wynika, że rozwój Polski powinien odbywać się w trzech obszarach strategicznych równocześnie:

- I. konkurencyjności i innowacyjności gospodarki (modernizacji),
- II. równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzji),
- III. efektywności i sprawności państwa (efektywności).

W każdym z obszarów strategicznych zostały określone strategiczne cele rozwojowe (od dwóch do czterech w zależności od obszaru). Cele strategiczne uzupełnione są sprecyzowanymi kierunkami interwencji. Przy każdym z tych kierunków określony został cel do realizacji. Zebrane razem służą nowatorskiemu i niestandardowemu przedstawieniu zadań stojących przed administracją publiczną – przede wszystkim rządem, ale także samorządami – które należy zrealizować, aby poprawić jakość życia mieszkańców Polski.

Kierunki interwencji podporządkowane są schematowi trzech obszarów strategicznych, które zostały podzielone na osiem części (zgodnych ze strategicznymi celami rozwojowymi). Są to:

- I. W obszarze konkurencyjności i innowacyjności gospodarki:
 - i. Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna**
 - ii. Polska Cyfrowa**
 - iii. Kapitał ludzki**
 - iv. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko**
- II. W obszarze równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski:
 - v. Rozwój regionalny**
 - vi. Transport**

III. W obszarze efektywności i sprawności państwa:

- vii. Kapitał społeczny**
- viii. Sprawne państwo**

W obszarze **innowacyjnej gospodarki i kreatywności indywidualnej** cele i kierunki interwencji obejmują zagadnienia związane z pobudzaniem innowacyjności, efektywności gospodarki i kreatywności ludzi. Przede wszystkim dotyczą edukacji – od wczesnej opieki przedszkolnej po szkolnictwo wyższe i procesy uczenia się przez całe życie. Dotyczą także badań i nauki. Ważne jest też tworzenie instrumentów inżynierii finansowej i wzmocnienie instytucji otoczenia biznesu służących przedsiębiorcom w Polsce. Istotnym elementem działań na rzecz przedsiębiorców powinna być poprawa sprawności funkcjonowania administracji państwowej oraz zniesienie barier legislacyjnych i administracyjnych blokujących lub spowalniających rozwój firm.

Istotność drugiego elementu tego obszaru strategicznego – **Polska Cyfrowa** – wynika z konieczności przyspieszenia w Polsce przemian technologicznych. Przede wszystkim niezbędne są inwestycje infrastrukturalne w szerokopasmowy Internet dostępny dla wszystkich. To zwiększy szanse rozwoju obszarów peryferyjnych, przyczyniając się do równoważenia terytorialnego rozwoju. Drugim elementem są działania na rzecz zwiększania potrzeb używania Internetu poprzez rozwój e-usług oraz e-gospodarki i wzrost sprawności państwa. Kluczowe będzie podejście w ramach zintegrowanej informatyzacji, opartej na logicznym i skutecznym obiegu informacji, wprowadzeniu zasad zarządzania procesowego, neutralności technologicznej państwa oraz efektywności kosztowej. Jeżeli te warunki zostaną spełnione, będzie można także działać na rzecz trzeciego elementu Polskiej Cyfrowej, jakim jest zwiększenie kompetencji cyfrowych społeczeństwa, zapobiegających nowym typom wykluczeń, np. osób starszych nieużywających obecnie Internetu.

Trzeci obszar – **kapitał ludzki** – obejmuje opis tych celów i kierunków interwencji, które są powiązane z systemem ochrony zdrowia oraz zapewnieniem spójności społecznej – edukacją i transferem absolwentów na rynek pracy oraz samą aktywnością zawodową. Dłuższa aktywność zawodowa połączona z efektywnym systemem ochrony zdrowia, w tym profilaktyki oraz rehabilitacji, pozwoli zmniejszyć ryzyko utraty potencjałów osób starszych oraz zwiększy udział osób niepełnosprawnych np. w rynku pracy. Lepszemu dostosowaniu do dynamicznie zmieniających się potrzeb rynku pracy będzie służył system edukacji, w tym uczenie się przez całe życie dostosowane do poszczególnych etapów życia i kariery Polaków.

Ważnym z punktu widzenia bezpieczeństwa Polski, ale także udziału w światowych procesach, jest **obszar bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrony środowiska**. Ważnym z punktu widzenia uczestnictwa w UE jest modyfikacja i coraz szersze wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii (tak aby ich udział w gospodarce stawał się coraz większy), ograniczenie wykorzystania węgla oraz dbałość o stan środowiska w Polsce. Te działania wiążą się także z potrzebą zapewnienia obywatelom bezpieczeństwa w przypadku nagłych zjawisk przyrodniczych czy zmian klimatycznych.

W kolejnych obszarach, które składają się na drugi obszar strategiczny DSRK – równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski, podkreślana jest istotność równomiernego **rozwoju regionalnego**. W przypadku rozwoju regionalnego, Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju rozwija i modyfikuje model polaryzacyjno-dyfuzyjny równoważenia rozwoju i zastępuje go modelem terytorialnego równoważenia rozwoju (dyfuzji). Wskazuje

na szansę związaną z nowym rozumieniem europejskiej polityki spójności, jako narzędzia służącego rozwojowi regionalnemu, oraz na **system transportowy** jako klucz – techniczny – do zapewnienia dostępności, spójności oraz rozwoju poszczególnych regionów. Strategia nie rezygnuje z zaproponowanego w modelu polaryzacyjno-dyfuzyjnym rozwoju metropolii jako klucza do konkurencji światowej i europejskiej Polski. W większym stopniu podkreśla jednak istotność mechanizmów włączających obszary wciąż peryferyjne do światowej gry sił.

Trzeci obszar strategiczny – efektywności i sprawności państwa, składa się z dwóch części. Pierwsza z nich – **kapitał społeczny**, to zestaw kierunków interwencji służący osiągnięciu celu, jakim jest wzrost społecznego kapitału rozwoju. Jednym ze zdiagnozowanych problemów jest brak zaufania ludzi do siebie oraz do instytucji publicznych. Na stosunki społeczne wpływa także brak zaufania instytucji do ludzi. Kierunki interwencji służą poprawie jakości kompetencji społecznych i obywatelskich Polaków (zwiększeniu zdolności do współpracy), wzrostowi aktywności i partycypacji obywatelskiej, aktywności kulturalnej oraz wzmocnieniu potencjału kreatywnego Polski – przemysłów kulturowych i kreatywnych. Z punktu widzenia obecności Polski w świecie ważne jest także podkreślenie istotności działań na rzecz współpracy międzynarodowej i ponadregionalnej. Kierunki interwencji obejmują tak zróżnicowane działania jak: wprowadzenie nowych programów edukacji obywatelskiej do szkół, ułatwienia w finansowaniu organizacji pozarządowych, zmianę formuły działania Państwowej Komisji Wyborczej, a nawet cyfryzację zasobów kultury i rozszerzenie tradycyjnych ról instytucji kultury. Kierunki interwencji obejmują także rozwój mediów publicznych oraz wzmocnienie kompetencji językowych Polaków.

Efektywność administracji, wymiaru sprawiedliwości oraz spójność i stabilność stanowionego prawa stanowią nie tylko wyzwania rozwojowe, ale także warunki zapewnienia tego rozwoju w tak istotnych obszarach jak: wzmocnienie kapitału ludzkiego, rozwój przedsiębiorczości czy dbałość o kapitał społeczny. Dla **sprawności państwa** najważniejsze jest zrealizowanie czterech zaleceń:

- I. pomocności państwa, które zapewnia ludziom realizację praw i swobód obywatelskich, dba o ich niczym nieskrępowaną kreatywność, niezależność działania (w aktywności gospodarczej, publicznej, społecznej), ale jednocześnie szanuje ich prywatność,
- II. przyjazności państwa, które zmienia formułę działania na bardziej otwartą, opartą na dwustronnej komunikacji,
- III. partycypacyjności państwa, które zapewnia dostęp do wiedzy, gwarantuje możliwość udziału w sprawowaniu władzy poprzez konsultacje i debatę publiczną,
- IV. przejrzystości państwa, które nie tylko podejmuje decyzje, ale również tłumaczy je w sposób przejrzysty i zrozumiały dla wszystkich obywateli.

Ważnym elementem zmian powinno być, zgodnie z zasadą pomocniczości, zapewnienie swobody obywatelom i samorządom terytorialnym, dobra współpraca administracji rządowej z nimi, deregulacja sprzyjająca postawom przedsiębiorczym i kreatywnym oraz zapewnienie wysokiej jakości stanowionego prawa.

Projekt „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020” w sformułowanych celach i kierunkach interwencji uwzględnia i odnosi się do SRK, szczególnie w odniesieniu do obszaru strategicznego **innowacyjnej gospodarki i kreatywności indywidualnej** w części „bezpieczeństwo energetyczne i środowisko”:

Cel 7 - Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska:

- Kierunek interwencji - Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne;

- Kierunek interwencji - Modernizacja sieci elektroenergetycznych i ciepłowniczych;
- Kierunek interwencji - Realizacja programu inteligentnych sieci w elektroenergetyce;
- Kierunek interwencji - Wzmocnienie roli odbiorców finalnych w zarządzaniu zużyciem energii;
- Kierunek interwencji - Stworzenie zachęt przyspieszających rozwój zielonej gospodarki;
- Kierunek interwencji - Zwiększenie poziomu ochrony środowiska;

w odniesieniu do obszaru strategicznego **równoważenia potencjałów rozwojowych regionów**:

Cel 8 - Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych:

- Kierunek interwencji - Rewitalizacja obszarów problemowych w miastach;
- Kierunek interwencji - Stworzenie warunków sprzyjających tworzeniu pozarolniczych miejsc pracy na wsi i zwiększaniu mobilności zawodowej na linii obszary wiejskie - miasta;
- Kierunek interwencji - Wprowadzenie rozwiązań prawno-organizacyjnych stymulujących rozwój miast;

Cel 9 - Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski:

- Kierunek interwencji - Udrożnienie obszarów miejskich i metropolitarnych poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020, przyjętej uchwałą Rady Ministrów z dnia 25 września 2012 r. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jest dokumentem średniookresowym, opracowanym na podstawie długookresowej strategii rozwoju kraju (Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności)

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) została przyjęta Uchwałą Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r.

Głównym celem Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Wyznaczono trzy cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną
- Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony
- Cel szczegółowy III – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu

Obszary wpływające na osiągnięcie celów Strategii to m.in.:

Obszar **Energia** z celem: „Zapewnienie powszechnego dostępu do energii pochodzącej z różnych źródeł”. Kierunki interwencji istotne z punktu widzenia POŚ to:

2. Poprawa efektywności energetycznej, z działaniami:

- Zwiększanie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej i mieszkalnych oraz w przedsiębiorstwach.
- Rozbudowa i modernizacja systemów ciepłowniczych i chłodniczych.
- Wsparcie dla strategii nisko- i zeroemisyjnych.
- Zmniejszenie strat przesyłowych energii elektrycznej.
- Inwestycje mające na celu podniesienie sprawności wytwarzanej energii.
- Wsparcie produkcji energii elektrycznej i ciepła w skojarzeniu (kogeneracja).
- Wsparcie mechanizmów zarządzania popytem na energię.
- Wsparcie inteligentnego zarządzania poborem energii w gospodarstwach domowych oraz automatyzacja procesów zarządzania energią.
- Uruchomienie narzędzi technicznych i systemowych umożliwiających stabilizację krajowej sieci elektroenergetycznej.

3. Rozwój techniki, z działaniami (m.in.):

- Promowanie i inicjowanie lokalnych przedsięwzięć (klastry, spółdzielnie energetyczne itp.) z zakresu wytwarzania energii (ze wskazaniem na rozwój OZE) oraz efektywności energetycznej w celu dążenia do samowystarczalności energetycznej gmin i powiatów (autonomiczne obszary energetyczne).
- Inwestycje w celu wykorzystania lokalnie dostępnych surowców energetycznych i innych zasobów, zgodnie z terytorialnym potencjałem (np. elektrownie wodne, biomasa, biogaz i biogaz rolniczy, odpady, instalacje geotermalne).
- Wykorzystanie istniejącego potencjału zasobów geotermicznych Polski.

Obszar **Środowisko** z celem: „Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców”. Oczekiwane rezultaty działań obejmują stopniowe zmniejszenie emisji zanieczyszczeń, zwiększenie ilości retencjonowanej wody do 15–20%, poprawę stanu jednolitych części wód, poprawę jakości zarządzania obszarami Natura 2000, zmniejszenie konfliktogenności ochrony zasobów przyrodniczych oraz wykorzystanie surowcowe odpadów komunalnych.

Wszystkie kierunki interwencji w tym obszarze są istotne z punktu widzenia POŚ:

1. Zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych i osiągnięcie wysokiej jakości wód, z działaniami (m.in.):

- Budowa i modernizacja oczyszczalni ścieków na podstawie zaktualizowanego Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych.
- Proekologiczne zarządzanie lokalnymi zasobami wodnymi, obejmujące także kształtowanie krajobrazów sprzyjających zatrzymywaniu wody.
- Rozwój infrastruktury przeciwpowodziowej w oparciu o inwestycje o wysokim stopniu skuteczności i racjonalności ekonomicznej oraz odpowiednie planowanie przestrzenne, w tym budowa wielofunkcyjnych, spójnych funkcjonalnie, zbiorników małej i – w szczególnych przypadkach – dużej retencji.
- Zarządzanie wodami opadowymi na obszarach zurbanizowanych poprzez różne formy retencji i rozwój infrastruktury zieleni.

2. Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania, z działaniami (m.in.):

- Dynamizacja przedsięwzięć na rzecz likwidacji niskiej emisji z systemów grzewczych.
- Wzmocnienie kontroli zgodności zainstalowanego systemu ogrzewania z projektem budowlanym.

- Wsparcie merytoryczne samorządów gminnych, w tym przygotowanie wytycznych w zakresie przygotowywania Programów Ograniczania Niskiej Emisji (PONE), obejmujące wielokryterialność programowanych działań oraz inwentaryzację źródeł emisji.
3. Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego, z działaniami (m.in.):
- Rozwój infrastruktury zielonej i błękitnej obszarów zurbanizowanych, w celu zachowania łączności przestrzennej wewnątrz tych obszarów i z terenami otwartymi oraz wspomagania procesów adaptacji do zmian klimatu.
4. Ochrona gleb przed degradacją, z działaniami (m.in.):
- Realizacja zasady pierwszeństwa wtórnego użytkowania przestrzeni w procesach inwestycyjnych.
 - Wsparcie remediacji zidentyfikowanych gleb zanieczyszczonych.
6. Gospodarka odpadami, z działaniami:
- Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami.
 - Rozwijanie recyklingu odpadów.
 - Dążenie do maksymalizacji wykorzystywania odpadów jako surowców.
7. Oddziaływanie na jakość życia w zakresie klimatu akustycznego i oddziaływania pól elektromagnetycznych.

Projekt „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020” w sformułowanych celach i kierunkach interwencji uwzględnia i odnosi się do Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju szczególnie w odniesieniu do dwóch obszarów wpływających na osiągnięcie celów Strategii: Energii i Środowiska.

ZINTEGROWANE STRATEGIE SEKTOROWE

1. Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020” (SIEG)

Cel główny SIEG to stworzenie wysoce konkurencyjnej gospodarki (innowacyjnej i efektywnej) opartej na wiedzy i współpracy. Będzie on realizowany w oparciu o cztery cele szczegółowe:

- dostosowanie otoczenia regulacyjnego i finansowego do potrzeb innowacyjnej i efektywnej gospodarki,
- stymulowanie innowacyjności poprzez wzrost efektywności wiedzy i pracy,
- wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców,
- wzrost umiędzynarodowienia polskiej gospodarki.

Projekt „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020” w sformułowanych celach i kierunkach interwencji uwzględnia i odnosi się do SIEG szczególnie w obrębie celu 3:

Cel 3: Wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców:

- Kierunek działań 3.1. Transformacja systemu społeczno-gospodarczego na tzw. „bardziej zieloną ścieżkę”, zwłaszcza ograniczanie energo- i materiałochłonności gospodarki:
 - Działanie 3.1.1. Tworzenie warunków dla rozwoju zrównoważonej produkcji i konsumpcji oraz zrównoważonej polityki przemysłowej;

- Działanie 3.1.2. Podnoszenie społecznej świadomości i poziomu wiedzy na temat wyzwań zrównoważonego rozwoju i zmian klimatu;
- Działanie 3.1.3. Wspieranie potencjału badawczego oraz eksportowego w zakresie technologii środowiskowych, ze szczególnym uwzględnieniem niskoemisyjnych technologii węglowych (CTW);
- Działanie 3.1.4. Promowanie przedsiębiorczości typu „business & biodiversity”, w szczególności na obszarach zagrożonych peryferyjnością;
- Kierunek działań 3.2. Wspieranie rozwoju zrównoważonego budownictwa na etapie planowania, projektowania, wznoszenia budynków oraz zarządzania nimi przez cały cykl życia:
 - Działanie 3.2.1. Poprawa efektywności energetycznej i materiałowej przedsięwzięć architektoniczno-budowlanych oraz istniejących zasobów;
 - Działanie 3.2.2. Stosowanie zasad zrównoważonej architektury.

2. Strategia Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku)

Strategia Rozwoju Transportu (SRT) wyznacza najważniejsze kierunki rozwoju transportu w Polsce. Strategia dotyczy wszystkich sektorów transportu: drogowego, kolejowego, lotniczego, morskiego i wodnego śródlądowego, miejskiego oraz intermodalnego. Rada Ministrów przyjęła SRT 22 stycznia 2013 r.

Wdrożenie SRT pozwoli:

- zwiększyć dostępność transportową Polski (łatwiejsze przemieszczanie się różnymi środkami transportu),
- poprawić bezpieczeństwo uczestników ruchu i przewożonych towarów,
- podnieść efektywność sektora transportowego,
- stworzyć nowoczesną, spójną sieć infrastruktury transportowej,
- poprawić sposób organizacji i zarządzania systemem transportowym,
- ograniczyć negatywny wpływ transportu na środowisko,
- zbudować racjonalny model finansowania inwestycji infrastrukturalnych.

Do priorytetów SRT dotyczących modernizacji i przestrzennego rozmieszczenia infrastruktury należą m.in.:

- rozwój połączeń Warszawy ze wszystkimi miastami wojewódzkimi i siecią europejską,
- rozwój połączeń transportowych miast wojewódzkich z najważniejszymi ośrodkami miejskimi w kraju i w relacjach europejskich,
- rozwój i budowa bezkolizyjnych skrzyżowań, obwodnic, transportu publicznego w miastach,
- poprawa połączeń lokalnych,
- tworzenie węzłów przesiadkowych,
- rozwój infrastruktury bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Projekt „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020” w sformułowanych celach i kierunkach interwencji uwzględnia i odnosi się do SRT szczególnie w obrębie celu strategicznego 1:

Cel strategiczny 1. Stworzenie zintegrowanego systemu transportowego:

- Cel szczegółowy 1. Stworzenie nowoczesnej i spójnej sieci infrastruktury transportowej;
- Cel szczegółowy 4. Ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko.

Realizacja celu oparta będzie na następujących kierunkach interwencji.

1. Kierunki interwencji o charakterze organizacyjno-systemowym:

- Wspieranie rozwiązań powodujących zmniejszenie transportochłonności gospodarki;
- Promowanie efektywności energetycznej:
 - promowanie energooszczędnych środków transportu skutkujące m.in. zmniejszeniem zależności sektora transportu od paliw bazujących na nieodnawialnych źródłach energii;
- Inwestowanie w gospodarkę niskoemisyjną, poprzez m.in. wspieranie projektów z zakresu transportu przyjaznego środowisku (transport kolejowy, transport morski oraz żegluga śródlądowa):
 - zwiększanie udziału transportu zbiorowego w przewozie osób,
 - promocję ruchu pieszego, rowerowego.

2. Kluczowe działania o charakterze inwestycyjnym:

- modernizacja i rozbudowa infrastruktury transportowej (liniowej i punktowej) odpowiadającej unijnym oraz krajowym standardom i wymogom ekologicznym (m.in. poprzez uwzględnianie przepisów odnośnie ochrony obszarów cennych przyrodniczo oraz ochrony gatunkowej, w tym sieci Natura 2000);
- unowocześniania taboru wszystkich gałęzi transportu (pojazdów oraz innych niezbędnych urządzeń i wyposażenia) w celu doprowadzenia go do stanu odpowiadającego unijnym oraz krajowym standardom i wymogom ochrony środowiska;
- wdrażania innowacyjnych systemów zarządzania ruchem transportowym w poszczególnych gałęziach oraz interoperacyjnych, przyczyniających się do zmniejszenia presji środowiskowych.

3. Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”

15 kwietnia 2014 r. Rada Ministrów podjęła Uchwałę w sprawie przyjęcia Strategii „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 roku”. Wdrożenie Strategii przyczyni się do rozwoju nowoczesnego, przyjaznego środowisku sektora energetycznego, zdolnego zapewnić Polsce bezpieczeństwo energetyczne.

Wg informacji Ministerstwa Gospodarki: „Głównym celem Strategii jest stworzenie warunków dla rozwoju konkurencyjnego i efektywnego sektora energetycznego przy jednoczesnym poszanowaniu zasad zrównoważonego rozwoju i dbałości o środowisko naturalne. Przyjęty dokument wytycza kierunki rozwoju branży energetycznej. Wskazuje także priorytety w ochronie środowiska oraz kluczowe działania, które powinny zostać podjęte w ramach długofalowych planów rozwoju sektora energetycznego.

Wśród szczególnie ważnych wyzwań, które stoją przed sektorem energetycznym w Strategii „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”, wymienione zostały m.in. zmniejszenie energochłonności polskiej gospodarki poprzez modernizację energetyki i ciepłownictwa, dywersyfikację struktury wytwarzania energii poprzez wdrożenie i rozwijanie energetyki jądrowej oraz zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Strategia za kluczowe dla rozwoju polskiej gospodarki i sektora energetycznego uznaje stymulowanie „zielonego” wzrostu gospodarczego poprzez wyeliminowanie barier prawnych i administracyjnych, wykorzystanie innowacyjnych i przyjaznych środowisku technologii w rozwoju sektora energetycznego oraz konsekwentne i ustawiczne prowadzenie działań zwiększających konkurencję na rynku energetycznym.

Dokument zawiera również plany Rządu w zakresie ograniczenia zanieczyszczenia powietrza oraz reformy systemu gospodarki wodnej obejmującej m.in. inwestycje w ochronę przeciwpowodziową.”

Projekt „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020” w sformułowanych celach i kierunkach interwencji uwzględnia i odnosi się do SBEiŚ szczególnie w obrębie następujących celów i kierunków interwencji:

Cel 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska, kierunki interwencji:

- 1.2. Gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody;
- 1.3. Zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna;
- 1.4. Uporządkowanie zarządzania przestrzenią;

Cel 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię, kierunki interwencji:

- 2.1. Lepsze wykorzystanie krajowych zasobów energii;
- 2.2. Poprawa efektywności energetycznej;
- 2.6. Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii;
- 2.7. Rozwój energetyczny obszarów podmiejskich i wiejskich;
- 2.8. Rozwój systemu zaopatrywania nowej generacji pojazdów wykorzystujących paliwa alternatywne;

Cel 3. Poprawa stanu środowiska, kierunki interwencji:

- 3.1. Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki;
- 3.2. Racjonalne gospodarowanie odpadami, w tym wykorzystanie ich na cele energetyczne;
- 3.3. Ochrona powietrza, w tym ograniczenie oddziaływania energetyki;
- 3.4. Wspieranie nowych i promocja polskich technologii energetycznych i środowiskowych;
- 3.5. Promowanie zachowań ekologicznych oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy.

4. Strategia Sprawne Państwo

Najważniejsze założenia Strategii Sprawne Państwo (SSP) to efektywna i sprawna administracja, otwarta na współpracę z obywatelem i tworząca dobre prawo. U podstaw strategii leży budowanie „państwa optimum” – takiego, które odpowiada na potrzeby obywateli, nie zwleka z regulacjami, ale i też ich nie nadużywa. Taki model zakłada podniesienie efektywności administracji publicznej z korzyścią dla klienta administracji i szeroką współpracę - razem z obywatelem - przy wykorzystaniu nowoczesnych technologii.

Cele strategii Sprawne Państwo:

1. Otwarty rząd
2. Zwiększenie sprawności instytucjonalnej państwa
3. Skuteczne zarządzanie i koordynacja działań rozwojowych

4. Dobre prawo
5. Efektywne świadczenie usług publicznych
6. Skuteczny wymiar sprawiedliwości i prokuratura
7. Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego

Projekt „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020” w sformułowanych celach i kierunkach interwencji uwzględnia i odnosi się do SSP szczególnie w obrębie następujących celów i kierunków interwencji:

Cel 3. Skuteczne zarządzanie i koordynacja działań rozwojowych:

- Kierunek interwencji 3.2. Skuteczny system zarządzania rozwojem kraju:
Przedsięwzięcie 3.2.1. Wprowadzenie mechanizmów zapewniających spójność programowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego;
Przedsięwzięcie 3.2.2. Zapewnienie ładu przestrzennego;
Przedsięwzięcie 3.2.3. Wspieranie rozwoju wykorzystania informacji przestrzennej z wykorzystaniem technologii cyfrowych;

Cel 5. Efektywne świadczenie usług publicznych:

- Kierunek interwencji 5.2. Ochrona praw i interesów konsumentów:
Przedsięwzięcie 5.2.3. Wzrost świadomości uczestników obrotu o przysługujących konsumentom prawach oraz stymulacja aktywności konsumenckiej w obszarze ochrony tych praw;
- Kierunek interwencji 5.5. Standaryzacja i zarządzanie usługami publicznymi, ze szczególnym uwzględnieniem technologii cyfrowych:
Przedsięwzięcie 5.5.2. Nowoczesne zarządzanie usługami publicznymi;

Cel 7. Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego:

- Kierunek interwencji 7.5. Doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego:
Przedsięwzięcie 7.5.1. Usprawnienie działania struktur zarządzania kryzysowego.

5. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego (SRKL)

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 (SRKL) została przyjęta przez Radę Ministrów (uchwała nr 104 Rady Ministrów z dnia 18 czerwca 2013 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020).

Głównym celem SRKL jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia. Poza celem głównym w SRKL wyznaczono pięć celów szczegółowych:

- wzrost zatrudnienia;
- wydłużenie aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych;
- poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- poprawa zdrowia obywateli oraz podniesienie efektywności opieki zdrowotnej;
- podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji obywateli.

Realizacja celu głównego oraz celów szczegółowych SRKL odbywać się będzie poprzez działania podejmowane na różnych etapach życia: od wczesnego dzieciństwa, poprzez edukację szkolną, edukację na poziomie wyższym, okres aktywności zawodowej i rodzicielstwa, do starości.

Projekt „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020” w sformułowanych celach i kierunkach interwencji uwzględnia i odnosi się do SRKL szczególnie w obrębie celu 4:

Cel szczegółowy 4. Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej:

- Kierunek interwencji - kształtowanie zdrowego stylu życia poprzez promocję zdrowia, edukację zdrowotną oraz prośrodowiskową oraz działania wspierające dostęp do zdrowej i bezpiecznej żywności.

6. Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego

W dniu 26 marca 2013 Rada Ministrów przyjęła Strategię Rozwoju Kapitału Społecznego 2020 (SRKS), której koordynatorem jest Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Działania wskazane w SRKS mają wspierać zaangażowanie obywatelskie, zachęcać do współpracy oraz wzmacniać kreatywność Polaków. Z perspektywy MKiDN, ale również ustaleń raportu Polska 2030. Wyzwania Rozwojowe, „wzmacnianie kapitału społecznego jest projektem cywilizacyjnym, od którego powodzenia zależy jakość życia Polaków i rozwój gospodarczy kraju”. Strategia jest dokumentem wielowymiarowym, zakładającym skoordynowaną interwencję publiczną w obszarach dotychczas niedocenianych lub niewystarczająco akcentowanych w dokumentach horyzontalnych.

Za główny cel strategiczny dla obszaru kapitału społecznego uznano: „Wzmocnienie udziału kapitału społecznego w rozwoju społeczno-gospodarczym Polski”. W SRKS sformułowano następujące cele operacyjne:

- Cel 1. Kształtowanie postaw sprzyjających kooperacji, kreatywności oraz komunikacji;
- Cel 2. Poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne;
- Cel 3. Usprawnienie procesów komunikacji społecznej oraz wymiany wiedzy;
- Cel 4. Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego.

Projekt „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020” w sformułowanych celach i kierunkach interwencji uwzględnia i odnosi się do SRKS szczególnie w obrębie następujących celów i kierunków interwencji:

Cel szczegółowy 4. Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego:

- Priorytet Strategii 4.1. Wzmocnienie roli kultury w budowaniu spójności społecznej:
Kierunek działań 4.1.2. Ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego oraz krajobrazu.

7. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020. Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie

13 lipca 2010 r. Rada Ministrów przyjęła „Krajową Strategię Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie” (KSRR), tj. kompleksowy średniookresowy dokument strategiczny odnoszący się do prowadzenia polityki rozwoju społeczno-gospodarczego kraju w ujęciu wojewódzkim, którego przygotowanie przewiduje Ustawa

z dnia 7 listopada 2008 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrażaniem funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności (Dz.U. 2008 nr 216 poz. 1370).

Dokument ten określa cele i priorytety rozwoju Polski w wymiarze terytorialnym, zasady i instrumenty polityki regionalnej, nową rolę regionów w ramach polityki regionalnej oraz zasady mechanizmu koordynacji działań podejmowanych przez poszczególne resorty.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego wprowadza szereg modyfikacji sposobu planowania i prowadzenia polityki regionalnej w Polsce, a wraz z nimi różnych polityk publicznych mających największy wpływ na osiągnięcie celów określonych w stosunku do terytoriów. Wiele propozycji dotyczy zarządzania politykami ukierunkowanymi terytorialnie i obejmuje zagadnienia współpracy, koordynacji, efektywności, monitorowania i ewaluacji. KSRR zakłada także dalsze wzmocnienie roli regionów w osiągnięciu celów rozwojowych kraju i w związku z tym zawiera propozycje zmian roli samorządów wojewódzkich w tym procesie oraz modyfikacji sposobu udziału w nim innych podmiotów publicznych. Polityka regionalna jest w nim rozumiana szerzej niż dotychczas – jako interwencja publiczna realizująca cele rozwojowe kraju przez działania ukierunkowane terytorialnie, a których głównym poziomem planowania i realizacji pozostaje układ regionalny.

Projekt „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020” w sformułowanych celach i kierunkach interwencji uwzględnia i odnosi się do KSRR szczególnie w obrębie następujących celów i kierunków działań:

Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów:

- Kierunek działań 1.2. Tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania procesów rozwojowych i zwiększania ich absorpcji na obszary poza ośrodkami wojewódzkimi:
 - Działanie 1.2.1. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej wewnątrz regionów;
 - Działanie 1.2.2. Wspieranie rozwoju i znaczenia miast subregionalnych;
- Kierunek działań 1.3. Budowa podstaw konkurencyjności województw - działania tematyczne:
 - Działanie 1.3.5. Dywersyfikacja źródeł i efektywne wykorzystanie energii oraz reagowanie na zagrożenia naturalne;
 - Działanie 1.3.6. Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego;

Cel 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych:

- Kierunek działań 2.3. Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze;
- Kierunek działań 2.4. Przewyciężanie niedogodności związanych z położeniem obszarów przygranicznych, szczególnie wzdłuż zewnętrznych granic UE;
- Kierunek działań 2.5. Zwiększanie dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich na obszarach o najniższej dostępności.

8. Strategia rozwoju systemu Bezpieczeństwa Narodowego

Strategia rozwoju systemu Bezpieczeństwa Narodowego (SRsBN) została przyjęta uchwałą Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2013 roku. Za cel główny uznano: „Wzmocnienie efektywności i spójności systemu bezpieczeństwa narodowego, który powinien być zdolny do

identyfikacji i eliminacji źródeł, przejawów oraz skutków zagrożeń bezpieczeństwa narodowego”. Rozwinięciem celu głównego jest pięć celów operacyjnych:

1. Kształtowanie stabilnego międzynarodowego środowiska bezpieczeństwa w wymiarze regionalnym i globalnym.
2. Umacnianie zdolności państwa do obrony.
3. Rozwój odporności na zagrożenia bezpieczeństwa narodowego, zwłaszcza na sytuacje nadzwyczajne i nieprzewidziane zdarzenia (sytuacje kryzysowe).
4. Zwiększenie integracji polityk publicznych z polityką bezpieczeństwa.
5. Tworzenie warunków zintegrowanego systemu bezpieczeństwa narodowego.

Projekt „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020” w sformułowanych celach i kierunkach interwencji uwzględnia i odnosi się do SRsBN szczególnie w obrębie następujących celów i kierunków interwencji:

Cel 4. Zwiększenie integracji polityk publicznych z polityką bezpieczeństwa:

- Priorytet 4.1. Integracja rozwoju społeczno-gospodarczego i bezpieczeństwa narodowego, kierunki interwencji:
 - 4.1.1. Wzmocnienie relacji między rozwojem regionalnym kraju a polityką obronną;
 - 4.1.2. Koordynacja działań i procedur planowania przestrzennego uwzględniających wymagania obronności i bezpieczeństwa państwa;
 - 4.1.3. Wspieranie rozwoju infrastruktury przez sektor bezpieczeństwa;
 - 4.1.4. Wspieranie ochrony środowiska przez sektor bezpieczeństwa.

Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020

Krajowy Program Ochrony Powietrza (KPOP), przyjęty 3 września 2015 r., ma na celu poprawę jakości życia mieszkańców, ochronę ich zdrowia i warunków życia, z uwzględnieniem zasad ochrony środowiska. Jego realizacja ma pozwolić na osiągnięcie w możliwie krótkim czasie dopuszczalnych poziomów pyłu zawieszonego i innych szkodliwych substancji w powietrzu, wynikających z obowiązujących przepisów prawa, a w perspektywie do 2030 r. – poziomów wskazywanych przez Światową Organizację Zdrowia.

Projekt „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020” w sformułowanych celach i kierunkach interwencji uwzględnia i odnosi się do KPOP szczególnie w obrębie następujących celów i kierunków działań:

Cele szczegółowe:

- osiągnięcie w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE, oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są dotrzymywane, a w przypadku pyłu PM_{2,5} także pułapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia;
- osiągnięcie w perspektywie do roku 2030 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego.

Kierunki działań:

- włączenie społeczeństwa w działania na rzecz poprawy jakości powietrza poprzez zwiększenie świadomości społecznej oraz tworzenie trwałych platform dialogu z organizacjami społecznymi;
- rozwój i rozpowszechnienie technologii sprzyjających poprawie jakości powietrza;

- rozwój mechanizmów kontrolowania źródeł niskiej emisji sprzyjających poprawie jakości powietrza;
- upowszechnienie mechanizmów finansowych sprzyjających poprawie jakości powietrza.

Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej - projekt

Projekt z dnia 4 sierpnia 2015 roku jako cel główny NPRGN przyjmuje: Rozwój gospodarki niskoemisyjnej przy zapewnieniu zrównoważonego rozwoju kraju.

Projekt „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020” w sformułowanych celach i kierunkach interwencji uwzględnia i odnosi się do NPRGN szczególnie w obrębie następujących celów i priorytetów:

- Cel szczegółowy A: Niskoemisyjne wytwarzanie energii:
 - Priorytet A.2. Rozwój wykorzystania OZE;
 - Priorytet A.3 Upowszechnienie alternatywnych, innych niż odnawialne, metod pozyskiwania energii;
- Cel szczegółowy B: Poprawa efektywności gospodarowania surowcami i materiałami, w tym odpadami:
 - Priorytet B.1 Promocja optymalnego wykorzystywania surowców;
 - Priorytet B.2 Rozwój niskoemisyjnej gospodarki odpadami;
- Cel szczegółowy C: Rozwój zrównoważonej produkcji (przemysł, budownictwo, rolnictwo):
 - Priorytet C.3 Poprawa standardu energetycznego istniejących budynków;
 - Priorytet C.4 Poprawa standardu energetycznego nowobudowanych budynków;
- Cel szczegółowy D: Transformacja niskoemisyjna w dystrybucji i mobilności:
 - Priorytet D.1 Zwiększenie efektywności wybranych elementów łańcucha logistycznego;
 - Priorytet D.2 Transformacja niskoemisyjna w sektorze handlu;
 - Priorytet D.3 Modernizacja pojazdów oraz infrastruktury w celu upowszechnienia niskoemisyjnych form transportu;
 - Priorytet D.4 Poprawa efektywności zarządzania transportem oraz wspieranie rozwoju transportu publicznego;
 - Priorytet D.5 Rozwój i zastosowanie niskoemisyjnych paliw w transporcie oraz magazynowania energii w środkach transportu;
- Cel szczegółowy E: Promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji:
 - Priorytet E.1 Promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji w edukacji;
 - Priorytet E.2 Wspieranie dostępności oraz wiarygodności informacji na temat wpływu konsumpcji poszczególnych produktów i usług na emisyjność gospodarki;
 - Priorytet E.3 Promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji w gospodarstwach domowych;
 - Priorytet E.4 Promocja transformacji niskoemisyjnej w sektorze publicznym.

Polityka energetyczna Polski do 2030 roku

Wg „Polityki energetycznej Polski do 2030 r.”, przyjętej przez Radę Ministrów dnia 10 listopada 2009 r., podstawowymi kierunkami polskiej polityki energetycznej są:

1. poprawa efektywności energetycznej,
2. wzrost bezpieczeństwa energetycznego,
3. rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw,
4. rozwój konkurencyjnych rynków paliw i energii,
5. ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko.

Projekt „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020” w sformułowanych celach i kierunkach interwencji uwzględnia i odnosi się do „Polityki energetycznej Polski” w obrębie 1, 2, 3 i 5 kierunku.

Krajowy Plan Działań dotyczący efektywności energetycznej

Krajowy Plan Działań dotyczący efektywności energetycznej dla Polski 2014 został przygotowany w związku z obowiązkiem przekazywania Komisji Europejskiej sprawozdań z wdrażania dyrektywy 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej, a także na podstawie obowiązku nałożonego na Ministra Gospodarki na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. Nr 94, poz. 551, z późn. zm.).

Dokument ten zawiera opis planowanych środków poprawy efektywności energetycznej określających działania mające na celu poprawę efektywności energetycznej w poszczególnych sektorach gospodarki, niezbędnych dla realizacji krajowego celu w zakresie oszczędnego gospodarowania energią na 2016 r., a także środków służących osiągnięciu ogólnego celu w zakresie efektywności energetycznej rozumianego, jako uzyskanie 20 % oszczędności w zużyciu energii pierwotnej w Unii Europejskiej do 2020 r.

Projekt „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020” w sformułowanych celach i kierunkach interwencji uwzględnia i odnosi się do głównego celu Krajowego Planu Działań dotyczącego efektywności energetycznej.

Polityka klimatyczna Polski

Dokument pn. „Polityka klimatyczna Polski. Strategie redukcji emisji gazów cieplarnianych w Polsce do roku 2020” został przyjęty przez Radę Ministrów 4 października 2003 r. Celem strategicznym tej polityki jest: *włączenie się Polski do wysiłków społeczności międzynarodowej na rzecz ochrony klimatu globalnego poprzez wdrażanie zasad zrównoważonego rozwoju, zwłaszcza w zakresie poprawy wykorzystania energii, zwiększania zasobów leśnych i glebowych kraju, racjonalizacji wykorzystania surowców i produktów przemysłu oraz racjonalizacji zagospodarowania odpadów, w sposób zapewniający osiągnięcie maksymalnych, długoterminowych korzyści gospodarczych, społecznych i politycznych.*

Do krótkookresowych celów polityki należą między innymi:

- redukcja gazów cieplarnianych poprzez działania w zakresie energetyki,
- realizacja postanowień Konwencji Klimatycznej i Protokołu z Kioto,
- integracja polityki klimatycznej z innymi politykami państwa,
- opracowanie krajowego programu redukcji emisji gazów cieplarnianych,
- poprawa systemu informacji i edukacji społeczeństwa w zakresie ochrony klimatu.

Celem ilościowym polityki jest zapewnienie 40% redukcji emisji gazów cieplarnianych do roku 2020 w porównaniu z rokiem bazowym konwencji klimatycznej (tj. 1988 r.)

Projekt „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020” w sformułowanych celach i kierunkach interwencji uwzględnia i odnosi się do głównego celu Polityki Klimatycznej Polski.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA 2020)

Głównym celem SPA2020 jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmieniającego się klimatu. Dokument stanowi bazę dla działań podejmowanych w Polsce w celu zmniejszenia podatności gospodarki i zidentyfikowanych obszarów na skutki zmian klimatu. Celem SPA 2020 jest określenie działań adaptacyjnych, które należy podjąć do 2020 roku w najbardziej wrażliwych na zmiany klimatu obszarach takich jak: gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczna, zdrowie, energetyka, budownictwo i gospodarka przestrzenna, obszary zurbanizowane, transport, obszary górskie i strefy wybrzeża. Działania adaptacyjne zawarte w SPA2020 obejmują zarówno przedsięwzięcia techniczne, np. budowa niezbędnej infrastruktury przeciwpowodziowej i ochrony wybrzeża, jak i zmiany regulacji prawnych, np. w systemie planowania przestrzennego ograniczające możliwość zabudowy terenów zagrożonych powodzią. Wśród planowanych do realizacji inwestycji znajduje się szereg przedsięwzięć poprawiających jakość życia mieszkańców i pobudzających wzrost gospodarczy. Planowane działania obejmują np. poprawę jakości wód, rozwój odnawialnych źródeł energii, zwiększenie zalesienia czy wsparcie dla rozwoju technologii środowiskowych. Podjęte zostaną również działania edukacyjne, wyjaśniające opinii publicznej zjawisko zmian klimatu.

Projekt „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020” w sformułowanych celach i kierunkach interwencji uwzględnia i odnosi się do zapisów SPA2020, szczególnie w obrębie następujących celów i kierunków działań:

Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska, kierunki działań:

- 1.1 - dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu;
- 1.3 - dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu;
- 1.4 - ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu;
- 1.5 - adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie;
- 1.6 - zapewnienie funkcjonowania skutecznego systemu ochrony zdrowia w warunkach zmian klimatu;

Cel 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu:

- 3.2 - zarządzanie szlakami komunikacyjnymi w warunkach zmian klimatu;

Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu:

- 4.1 - monitoring stanu środowiska i systemu wczesnego ostrzegania i reagowania w kontekście zmian klimatu (miasta i obszary wiejskie);
- 4.2 - miejska polityka przestrzenna uwzględniająca zmiany klimatu;

Cel 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu:

- 5.1 - promowanie innowacji na poziomie działań organizacyjnych i zarządczych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu;

Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu:

- 6.1 - zwiększenie świadomości odnośnie do ryzyk związanych ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu;
- 6.2 - ochrona grup szczególnie narażonych przed skutkami niekorzystnych zjawisk klimatycznych.

Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych

KPOŚK został zatwierdzony przez Rząd RP w dniu 16 grudnia 2003 r. Program zawiera wykaz aglomeracji o wielkości RLM > 2 000, wraz z jednoczesnym wykazem niezbędnych przedsięwzięć w zakresie budowy, rozbudowy lub modernizacji oczyszczalni ścieków komunalnych oraz budowy i modernizacji zbiorczych systemów kanalizacyjnych, jakie należy zrealizować w tych aglomeracjach w terminie do końca 2015 r.

W dniu 7 czerwca 2005 r. została zatwierdzona przez Radę Ministrów pierwsza Aktualizacja KPOŚK (AKPOŚK 2005), która obejmowała 1577 aglomeracji i przewidywała:

- budowę ok. 37 tys. km sieci kanalizacyjnej w aglomeracjach,
- budowę, rozbudowę i/lub modernizację ok. 1734 oczyszczalni ścieków.

Druga Aktualizacja KPOŚK została zatwierdzona przez Radę Ministrów w dniu 2 marca 2010 r. AKPOŚK 2009 obejmował łącznie 1635 aglomeracji, które umieszczono w trzech załącznikach. Realizacja załącznika 1 AKPOŚK 2009 obejmowała:

- budowę 30 641 km sieci kanalizacyjnej,
- modernizację 2 883 km sieci kanalizacyjnej,
- modernizację lub rozbudowę 569 oczyszczalni ścieków,
- budowę 177 nowych oczyszczalni.

Trzecia Aktualizacja KPOŚK została zatwierdzona przez Radę Ministrów w dniu 1 lutego 2011 r. (AKPOŚK 2010). Celem trzeciej Aktualizacji Programu było ustalenie realnych terminów zakończenia inwestycji w aglomeracjach, które ze względu na opóźnienia inwestycyjne nie zrealizują zaplanowanych zadań do końca 2010 r. Dlatego też, AKPOŚK2010 swoim zakresem objęło wyłącznie zmiany dotyczące terminów realizacji inwestycji.

Czwarta Aktualizacja KPOŚK została zatwierdzona przez Radę Ministrów w dniu 21 kwietnia 2016 r. (AKPOŚK 2015). Zawiera ona wykaz inwestycji planowanych po 2015 r., który wynika z dalszych niezbędnych potrzeb zgłaszanych przez samorzady w celu zakończenia inwestycji i wypełnienia wymogów dyrektywy 91/271/EWG, uwzględniając jednocześnie nową perspektywę finansową 2014-2020 (lub wynikającą z Umowy Partnerstwa). Biorąc jednak pod uwagę spójność dokumentów planistycznych wszystkie planowane inwestycje powinny zostać zrealizowane w perspektywie do 2021 r., tzn. do zakończenia kolejnego cyklu realizacji planów gospodarowania wodami oraz programu wodno-środowiskowego kraju.

Piąta Aktualizacja KPOŚK (AKPOŚK 2017) została przyjęta przez Radę Ministrów 31 lipca 2017 r. Przyjęta przez rząd aktualizacja zawiera listę zadań zaplanowanych przez samorzady do realizacji w latach 2016-2021.

AKPOŚK 2017 dotyczy 1587 aglomeracji o równorzędnej liczbie mieszkańców 38,8 mln, w których zlokalizowanych jest 1769 oczyszczalni ścieków komunalnych. Aglomeracje ujęte w aktualizacji zostały podzielone na priorytety według znaczenia inwestycji oraz pilności zapewnienia środków.

Zapisy projektu „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020” odnoszą się do aglomeracji Bartoszyce wymienionej w KPOŚK.

Projekt polityki wodnej państwa do roku 2030 (Projekt Narodowej Strategii Gospodarowania Wodami 2030)

Polityka wodna państwa określa podstawowe kierunki i zasady działania umożliwiające realizację idei trwałego i zrównoważonego rozwoju w gospodarowaniu zasobami wodnymi w Polsce.

Celem nadrzędnym Polityki wodnej państwa do roku 2030 (z uwzględnieniem etapu 2016) jest zapewnienie powszechnego dostępu ludności do czystej i zdrowej wody oraz istotne ograniczenie zagrożeń wywoływanych przez powodzie i susze. Ma to nastąpić w połączeniu z utrzymaniem dobrego stanu wód i związanych z nimi ekosystemów, przy zaspokojeniu uzasadnionych potrzeb wodnych gospodarki, poprawie spójności terytorialnej i dążeniu do wyrównania dysproporcji regionalnych oraz uwzględnieniu integrowania ochrony środowiska wodnego z innymi dziedzinami gospodarki kraju.

Cele strategiczne dla osiągnięcia celu nadrzędnego są następujące:

- osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód oraz związanych z nimi ekosystemów,
- zapewnienie dostępu do zasobów wodnych dla zaspokojenia potrzeb ludności, środowiska naturalnego oraz społecznie i ekonomicznie uzasadnionych potrzeb wodnych gospodarki,
- ograniczenie negatywnych skutków powodzi i suszy oraz minimalizowanie ryzyka wystąpienia sytuacji nadzwyczajnych,
- wdrożenie systemu zintegrowanego zarządzania zasobami wodnymi i gospodarowania wodami.

Projekt „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020” w sformułowanych celach i kierunkach interwencji uwzględnia i odnosi się do NSGW w obrębie wszystkich w/w celów.

Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022

Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022 (KPGO) został przyjęty uchwałą nr 88 Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2016 r.

W gospodarce odpadami komunalnymi (w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji) w KPGO przyjęto następujące cele:

- zmniejszenie ilości powstających odpadów;
- ograniczenie marnotrawienia żywności;
- wprowadzenie selektywnego zbierania bioodpadów z zakładów zbiorowego żywienia;

- zwiększanie świadomości społeczeństwa na temat właściwego gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji;
- doprowadzenie do funkcjonowania systemów zagospodarowania odpadów zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami:
- osiągnięcie poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła z odpadów komunalnych w wysokości minimum 50% ich masy do 2020 roku;
- do 2020 roku udział masy termicznie przekształcanych odpadów komunalnych oraz odpadów pochodzących z przetworzenia odpadów komunalnych w stosunku do wytworzonych odpadów komunalnych nie może przekraczać 30%;
- do 2025 roku recyklingowi powinno być poddawane 60% odpadów komunalnych;
- do 2030 roku recyklingowi powinno być poddawane 65% odpadów komunalnych;
- redukcja składowania odpadów komunalnych do maksymalnie 10% do 2030 roku;
- zmniejszenie udziału zmieszanych odpadów komunalnych w całym strumieniu zbieranych odpadów (zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie):
- objęcie wszystkich właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy systemem selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- wprowadzenie jednolitych standardów selektywnego zbierania odpadów komunalnych na terenie całego kraju do końca 2021 roku - zestandaryzowanie ma na celu zapewnienie minimalnego poziomu selektywnego zbierania odpadów szczególnie w odniesieniu do gmin w których stosuje się niedopuszczalny podział na odpady „suche” i „mokre”;
- zapewnienie jak najwyższej jakości zbieranych odpadów przez odpowiednie systemy selektywnego zbierania odpadów, w taki sposób, aby mogły one zostać w możliwie najbardziej efektywny sposób poddane recyklingowi;
- wprowadzenie we wszystkich gminach w kraju systemów selektywnego odbierania odpadów zielonych i innych bioodpadów u źródła - do końca 2021 roku;
- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych w 2020 roku więcej niż 35% masy tych odpadów w stosunku do masy odpadów wytworzonych w 1995 roku;
- zaprzestanie składowania odpadów ulegających biodegradacji selektywnie zebranych;
- zaprzestanie składowania zmieszanych odpadów komunalnych bez przetworzenia;
- zmniejszenie liczby miejsc nielegalnego składowania odpadów komunalnych;
- utworzenie systemu monitorowania gospodarki odpadami komunalnym;
- monitorowanie i kontrola postępowania z frakcją odpadów komunalnych wysortowywaną ze strumienia zmieszanych odpadów komunalnych i nieprzeznaczoną do składowania (frakcja o kodzie 19 12 12);
- zbilansowanie funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w świetle obowiązującego zakazu składowania określonych frakcji odpadów komunalnych i pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych, w tym odpadów o zawartości ogólnego węgla organicznego powyżej 5% suchej masy i o cieple spalania powyżej 6 MJ/kg suchej masy, od 1 stycznia 2016 roku.

W gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi przyjęto następujące cele:

- zapewnienie odpowiedniej jakości odpadów opakowaniowych zbieranych selektywnie w gospodarstwach domowych;

- utrzymanie poziomów odzysku i recyklingu co najmniej na poziomie określonym w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 13 czerwca 2013 roku o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi;
- osiągnięcie i utrzymanie poziomów odzysku i recyklingu dla opakowań wielomateriałowych oraz opakowań po środkach niebezpiecznych (w tym po środkach ochrony roślin);
- wyeliminowanie stosowania nieuczciwych praktyk w zakresie wystawiania dokumentów potwierdzających przetworzenie odpadów opakowaniowych;
- zwiększenie świadomości użytkowników i sprzedawców środków zawierających substancje niebezpieczne, odnośnie prawidłowego postępowania z opakowaniami po tych produktach.

Projekt „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020” w sformułowanych celach i kierunkach interwencji uwzględnia i odnosi się do KPGO w obrębie wszystkich w/w celów.

Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032

Podstawowym celem programu jest oczyszczenie terytorium kraju z azbestu i usunięcie stosowanych od wielu lat materiałów zawierających azbest w terminie do 2032 roku. Program zakłada następujące cele:

- usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest;
- minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych powodowanych kontaktem z włóknami azbestu;
- likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Projekt „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020” w sformułowanych celach i kierunkach interwencji uwzględnia i odnosi się do POKzA w obrębie wszystkich w/w celów.

Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Planem działań na lata 2014-2020

Program stanowi kontynuację „Krajowej strategii ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z programem działań”, która została uchwalona Uchwałą nr 270/2007 Rady Ministrów z dnia 26.10.2007 r.

Celem nadrzędnym programu jest: „Poprawa stanu różnorodności biologicznej i pełniejsze powiązanie jej ochrony z rozwojem społeczno-gospodarczym kraju.”. Program formułuje następujące cele strategiczne:

- Cel strategiczny A: Podniesienie poziomu wiedzy oraz kształtowanie postaw społeczeństwa związanych z włączaniem się do działań na rzecz różnorodności biologicznej.
- Cel strategiczny B: Włączenie wybranych sektorów gospodarki w działania na rzecz różnorodności biologicznej.
- Cel strategiczny C: Zachowanie i przywracanie populacji zagrożonych gatunków i siedlisk.
- Cel strategiczny D: Efektywne zarządzanie zasobami przyrodniczymi.

- Cel strategiczny E: Utrzymanie i odbudowa ekosystemów oraz ich usług.
- Cel strategiczny F: Ograniczenie presji gatunków inwazyjnych i konfliktowych.
- Cel strategiczny G: Ograniczenie i łagodzenie skutków zmian klimatycznych.
- Cel strategiczny H: Ochrona różnorodności biologicznej poprzez rozwój współpracy międzynarodowej.

Projekt „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020” w sformułowanych celach i kierunkach interwencji uwzględnia i odnosi się do zapisów SPA2020, szczególnie w obrębie następujących celów:

Cele strategiczne i cele operacyjne:

Cel strategiczny A: Podniesienie poziomu wiedzy oraz kształtowanie postaw społeczeństwa związanych z włączaniem się do działań na rzecz różnorodności biologicznej:

- A.II. Integracja oraz zwiększenie dostępności wiedzy w zakresie różnorodności biologicznej;
- A.III. Zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat różnorodności biologicznej i jej znaczenia dla rozwoju społeczno-gospodarczego;

Cel strategiczny B: Włączenie wybranych sektorów gospodarki w działania na rzecz różnorodności biologicznej:

- B. IV. Wsparcie różnorodności biologicznej poprzez zrównoważoną gospodarkę wodną;
- B.V. Wzmocnienie narzędzi planistycznych w działaniach na rzecz ochrony różnorodności biologicznej;

Cel strategiczny D: Efektywne zarządzanie zasobami przyrodniczymi:

- D.I. Skuteczna egzekucja przepisów w zakresie ochrony przyrody;
- D.II. Zapewnienie odpowiednich środków finansowych dla zachowania różnorodności biologicznej;
- D.III. Wzmocnienie systemu zarządzania obszarami chronionymi;

Cel strategiczny E: Utrzymanie i odbudowa ekosystemów oraz ich usług:

- E.I. Nadanie ekosystemom wartości społeczno-ekonomicznej;
- E.II. Wdrożenie zielonej infrastruktury jako narzędzia pozwalającego na utrzymanie i wzmocnienie istniejących ekosystemów oraz ich usług;
- E.III. Odbudowa zdegradowanych ekosystemów i ich usług;

Cel strategiczny F: Ograniczenie presji gatunków inwazyjnych i konfliktowych:

- F.I. Poprawa stanu wiedzy na temat gatunków inwazyjnych i konfliktowych w celu przeciwdziałania ich negatywnemu wpływowi na różnorodność biologiczną;
- F.II. Ograniczenie presji ze strony gatunków inwazyjnych i konfliktowych poprzez wdrożenie prawodawstwa i systemu ich wykrywania, monitoringu oraz zwalczania;

Cel strategiczny G: Ograniczenie i łagodzenie skutków zmian klimatycznych:

- G.II. Zmniejszenie wrażliwości ekosystemów na spodziewane czynniki związane ze zmianami klimatu;

2.3.2. Powiązania z dokumentami szczebla regionalnego

Program Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2020

Program Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2020 jest narzędziem realizacji polityki ochrony środowiska, zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych, w województwie warmińsko-mazurskim. Określa obszary, kierunki interwencji i zadania służące poprawie stanu środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego jego mieszkańców. Zapewnia ciągłość działań związanych z tworzeniem warunków zrównoważonego rozwoju województwa, jest kontynuacją i rozszerzeniem planów określonych w Programie Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2011-2014 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2015-2018.

Dla poprawy jakości powietrza i ochrony klimatu, POŚ wyznacza zadania w następujących kierunkach interwencji: zmniejszanie emisji zanieczyszczeń do atmosfery; wzrost wykorzystania OZE w bilansie energetycznym; doskonalenie systemu planowania, monitoringu i edukacji; zmniejszanie zapotrzebowania na energię; zrównoważony rozwój energetyczny regionu; ograniczanie zagrożeń i adaptacja do zmian klimatu.

Dla ochrony przed hałasem, POŚ wyznacza kierunek interwencji: ograniczanie hałasu, z zadaniami o charakterze technicznym i nietechnicznym (jak np. monitoring i edukacja).

Dla ochrony przed wzrostem promieniowania elektromagnetycznego, POŚ wyznacza kierunek interwencji: Ograniczenie oddziaływania pól elektromagnetycznych, z zadaniami dotyczącymi uwzględniania zagrożenia promieniowaniem elektromagnetycznym w planach zagospodarowania przestrzennego oraz prowadzenia monitoringu.

Dla ochrony zasobów ilościowych wód, poprawy ich stanu ekologicznego i chemicznego, ograniczania ryzyka suszy i powodzi, a także zapewnienia korzystania z wód do celów gospodarczych, POŚ wyznacza wiele zadań w następujących kierunkach interwencji: poprawa stanu/potencjału ekologicznego wód powierzchniowych; utrzymanie dobrego stanu ilościowego i chemicznego wód podziemnych; stosowanie instrumentów ekonomicznych w racjonalnym użytkowaniu zasobów wodnych; zwiększanie retencji wód w zlewniach; zapewnienie odpowiedniej ilości wody dla potrzeb gospodarki; utrzymanie i poprawa stanu obiektów osłony przeciwpowodziowej; doskonalenie planowania przestrzennego.

Dla doskonalenia gospodarki wodno-ściekowej, POŚ wytycza zadania w następujących kierunkach interwencji: zaopatrzenie ludności w wodę; poprawa jakości wody przeznaczonej do spożycia; oszczędne gospodarowanie wodą; budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnych; budowa, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków; monitoring postępowania z nieczystościami płynnymi na terenach nieskanalizowanych.

Dla zapewnienia właściwego gospodarowania zasobami geologicznymi, POŚ określa następujące kierunki interwencji: doskonalenie rozpoznania i ochrona złóż surowców mineralnych, w tym wód leczniczych i termalnych; efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż; zmniejszenie uciążliwości wynikających z wydobywania kopalin.

Dla ochrony gleb, POŚ wyznacza następujące kierunki interwencji: zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi; remediacja terenów zanieczyszczonych oraz rekultywacja terenów zdegradowanych.

Dla dalszego doskonalenia gospodarki odpadami, POŚ wytycza kierunki interwencji zgodne z WPGO: minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów; odzysk surowców i recykling; unieszkodliwianie odpadów komunalnych i pozostałych; zapobieganie zanieczyszczeniu powierzchni ziemi.

Na podstawie analizy wielu czynników zagrożenia dla różnorodności przyrodniczej, walorów krajobrazowych oraz zagrożeń dla zrównoważonego użytkowania zasobów, POŚ wytycza następujące kierunki interwencji: rozwój i weryfikacja obszarowych form ochrony przyrody i krajobrazu; zachowanie obiektów o szczególnych walorach przyrodniczych; doskonalenie planowania i realizacji zadań ochronnych; zachowanie ciągłości terytorialnej i spójności ekologicznej przestrzeni przyrodniczej i zapobieganie jej fragmentacji; utrzymanie, powiększanie i ochrona zasobów leśnych oraz gruntów zadrzewionych i zakrzewionych; ograniczanie inwazji obcych gatunków; monitoring przyrodniczy; egzekwowanie przepisów dotyczących ochrony gatunków i siedlisk przyrodniczych; zrównoważone użytkowanie gruntów rolnych i rozwój zielonej infrastruktury na terenach zurbanizowanych; podniesienie poziomu wiedzy oraz wzrost aktywności społeczeństwa w zakresie działań na rzecz ochrony różnorodności biologicznej.

Dla przeciwdziałania zagrożeniom związanym z poważnymi awariami, POŚ wyznacza dwa kierunki interwencji: ograniczanie zagrożeń poważnymi awariami; minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia poważnej awarii.

Projekt „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do 2020” roku jest w pełni zgodny z kierunkami realizacji programu ochrony środowiska na poziomie regionalnym, a wyznaczone w nim cele, kierunki interwencji i będą zadania służyć osiągnięciu celów POŚ województwa warmińsko-mazurskiego.

Plan gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2022

„Plan gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2022” (WPGO 2016) został przyjęty uchwałą Nr XXIII/523/16 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 grudnia 2016 r.

Główne cele w zakresie gospodarki odpadami WPGO 2016 określa następująco:

- utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB,
- minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów, w szczególności niebezpiecznych,
- ograniczenie marnotrawstwa żywności,
- ograniczenie uciążliwości odpadów dla środowiska, poprzez działania na etapach wydobycia surowców, produkcji i konsumpcji,
- wysoki poziom selektywnego zbierania odpadów, głównie odpadów niebezpiecznych i odpadów przeznaczonych do recyklingu,
- wysoki poziom ponownego użycia produktów,
- wysoki udział odzysku, w tym w szczególności recyklingu,
- składowanie odpadów ograniczone do minimum,

- remediacja terenów zanieczyszczonych oraz rekultywacja terenów zdegradowanych, w tym nielegalnych i nieczynnych składowisk odpadów,
- wyeliminowanie praktyk nielegalnego postępowania z odpadami,
- wysoka świadomość ekologiczna mieszkańców województwa.

Projekt „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020” w sformułowanych celach i kierunkach interwencji uwzględnia i odnosi się do WPGO 2016 w obrębie wszystkich w/w celów.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego, przyjęty uchwałą nr VII/164/15 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 11 sierpnia 2015 roku (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. poz. 2931) uwzględnia środowiskowe uwarunkowania rozwoju przestrzennego województwa, opisując ich stan i zagrożenia. Zwraca uwagę m.in. na znaczenie powiązań przyrodniczych, zarówno zewnętrznych jak i wewnętrznych, podkreślając rolę terenów najcenniejszych pod względem przyrodniczym – obszarów Natura 2000 oraz sieci ekologicznych i projektowanego systemu korytarzy ekologicznych. Dużym zagrożeniem dla funkcjonowania powiązań przyrodniczych są sieci infrastruktury komunikacyjnej, a szczególnie te elementy, które charakteryzują się dużym natężeniem ruchu. Zagrożeniem może być lokalizacja zabudowy w obrębie struktur przyrodniczo-przestrzennych środowiska, ważnych dla realizacji powiązań przyrodniczych. Dotyczy to w szczególności zabudowy rekreacyjnej jezior i pozostałej zabudowy rozproszonej.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego przedstawia wiodące cechy i zasoby środowiska przyrodniczego, w tym budowę geologiczną, kopaliny, ukształtowanie terenu, zasoby wodne, gleby, klimat, szatę roślinną, faunę, obszary cenne pod względem przyrodniczym oraz koncepcje system korytarzy ekologicznych. Rekomenduje podjęcie działań w zakresie wyznaczenia w województwie systemu korytarzy ekologicznych.

W odniesieniu do środowiska przyrodniczego i kulturowego przyjęto cztery główne kierunki realizacji polityki przestrzennej:

- ochrona i kształtowanie najcenniejszych zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona krajobrazów;
- uwzględnianie w polityce przestrzennej wymogów ochrony i odtwarzania różnorodności gatunkowej i siedliskowej, w tym kształtowanie spójności terytorialnej i funkcjonalnej przestrzeni przyrodniczej dla zapobiegania jej fragmentacji;
- racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnymi, w tym zabezpieczenie cennych gospodarczo złóż kopalin, a także jakościowa i ilościowa ochrona wód;
- ochrona komponentów środowiska, kształtujących warunki zamieszkania człowieka.

W sferze infrastruktury technicznej do głównych kierunków realizacji polityki przestrzennej województwa należą m.in.:

- sprawnie funkcjonujące systemy zaopatrzenia w wodę w całym województwie;
- sprawnie funkcjonujące systemy utylizacji ścieków w oparciu o wysokosprawne technologie w całym województwie;

- zintegrowanie i usprawnienie systemu gospodarki odpadami w sposób zapewniający ochronę środowiska i ochronę zdrowia ludzi zgodnie z „Planem gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego”;
- prowadzenie działań zapobiegających (minimalizujących) wystąpienie powodzi oraz ograniczających jej negatywne skutki dla życia i zdrowia ludzi, dziedzictwa kulturowego, działalności gospodarczej oraz środowiska.

Projekt „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do 2020” roku jest w pełni zgodny z kierunkami realizacji polityki przestrzennej, a wyznaczone w nim cele, kierunki interwencji i zadania będą służyć osiągnięciu celów planu zagospodarowania przestrzennego całego województwa.

Program rozwoju OZE województwa warmińsko –mazurskiego na lata 2013-2020

Program rozwoju OZE województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2013 –2020 wskazuje kierunki działań, w których polityka regionalna może najskuteczniej przyczynić się do zwiększenia udziału energii z odnawialnych źródeł w ogólnym bilansie energetycznym województwa. Osiągnięcie wymaganego w pakiecie energetyczno-klimatycznym wskaźnika 15 % udziału energii ze źródeł odnawialnych w zużyciu energii końcowej w 2020 roku zobowiązuje samorządy do wspierania istniejących oraz powstawania nowych inwestycji opartych na wykorzystaniu nowych źródeł energii, które zmierzają do rozwoju i uniezależnienia się regionu od zewnętrznych dostaw energii.

Cele Programu rozwoju OZE województwa warmińsko-mazurskiego na 2020 rok:

- Produkcja energii ogółem z OZE na poziomie 14 000 TJ, tj. około 18,4% przewidywanego zużycia energii w regionie;
- Produkcja energii elektrycznej na poziomie 1 700 GWh tj. około 49 % zużycia energii elektrycznej w województwie;
- Redukcja emisji CO₂ z tytułu produkcji energii elektrycznej z OZE o 1 530 tys. ton;
- Obniżenie wskaźnika zużycia energii na 1 mln PKB w regionie z poziomu 1,94 TJ/mln PKB do poziomu 1,67TJ/mln PKB w roku 2020.

Projekt „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020” w sformułowanych celach i kierunkach interwencji uwzględnia i odnosi się do „Programu rozwoju OZE województwa warmińsko-mazurskiego” w obrębie wszystkich w/w celów.

Program ochrony powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM10 wraz z Planem działań krótkoterminowych ze względu na ryzyko wystąpienia przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla pyłu zawieszzonego PM10

Program Ochrony Powietrza został przyjęty Uchwałą Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego Nr IV/96/15 z dnia 16 lutego 2015 r. Głównym celem sporządzenia i wdrożenia Programu Ochrony Powietrza jest przywrócenie naruszonych standardów jakości powietrza, a przez to poprawa warunków życia mieszkańców, podwyższenie standardów cywilizacyjnych oraz lepsza jakość życia w strefie. Program identyfikuje następujące działania kierunkowe zmierzające do przywrócenia standardów jakości powietrza w zakresie pyłu zawieszzonego PM10 i benzo(a)pirenu:

1. W zakresie ograniczania emisji powierzchniowej (niskiej, rozproszonej emisji komunalno-bytowej i technologicznej): rozbudowa centralnych systemów zaopatrzenia w energię ciepłą, zmiana paliwa na inne o mniejszej zawartości popiołu lub zastosowanie energii elektrycznej, względnie indywidualnych źródeł energii odnawialnej, zmniejszanie zapotrzebowania na energię ciepłą poprzez ograniczanie strat ciepła – termomodernizacja budynków, ograniczanie emisji z niskich rozproszonych źródeł technologicznych, zmiana technologii i surowców stosowanych w rzemiośle, usługach i drobnej wytwórczości wpływająca na ograniczanie emisji pyłu zawieszonego PM10 i B(a)P.
2. W zakresie ograniczania emisji liniowej (komunikacyjnej): kontynuacja modernizacji taboru komunikacji w miastach i gminach, wprowadzenie nowych niskoemisyjnych paliw i technologii, szczególnie w systemie transportu publicznego i służb miejskich, szkolenia kierowców i obsługi maszyn dotyczące zmniejszenia emisji poprzez odpowiednie użytkowanie pojazdów, stosowanie zachęt finansowych do wymiany pojazdów na bardziej przyjazne środowisku, kierowanie ruchu tranzytowego z omińaniem miasta lub jego części centralnych, tworzenie stref z zakazem ruchu samochodów, rozwój i zwiększanie efektywności systemu transportu publicznego, polityka cenowa opłat za przejazdy i zsynchronizowanie rozkładów jazdy transportu zbiorowego zachęcające do korzystania z systemu transportu zbiorowego, tworzenie systemu ścieżek rowerowych, tworzenie systemu płatnego parkowania w centrum miast, intensyfikacja okresowego czyszczenia ulic (szczególnie w okresach bezdeszczowych), wprowadzenie ograniczeń prędkości na drogach o pyłacej nawierzchni, stosowanie przy modernizacji dróg i parkingów materiałów i technologii gwarantujących ograniczenie emisji pyłu podczas eksploatacji, uprzywilejowanie ruchu pieszego w centrum miasta.
3. W zakresie ograniczania emisji z istotnych źródeł punktowych – energetyczne spalanie paliw: ograniczenie emisji pyłu zawieszonego PM10 oraz B(a)P poprzez optymalne sterowanie procesem spalania i podnoszenie sprawności procesu produkcji energii, zmiana paliwa na inne, o mniejszej zawartości popiołu i siarki, stosowanie technik gwarantujących zmniejszenie emisji substancji do powietrza, stosowanie technik odpylania, odsiarczania i odazotowania spalin o dużej efektywności, stosowanie oprócz spalania paliw odnawialnych źródeł energii, zmniejszenie strat przesyłu energii.
4. W zakresie ograniczania emisji z istotnych źródeł punktowych – źródła technologiczne: stosowanie efektywnych technik odpylania, odsiarczania i odazotowania gazów odlotowych, zmiana technologii produkcji, w tym likwidacja źródeł o znaczącej emisji pyłu, zmiana profilu produkcji wpływająca na ograniczenie emisji substancji zanieczyszczających.
5. W zakresie przetwórstwa mięsnego na skalę komercyjną (fast-foody, restauracje, itp.): stosowanie metod smażenia mięsa (np. z konwerterem katalitycznym), zapewniających obniżenie emisji benzo(a)pirenu, stosowanie zachęt finansowych dla restauracji, które są skłonne wymienić systemy wentylacyjne, promocja w lokalnych społecznościach obiektów przetwórstwa mięsa stosujących metody smażenia zapewniające obniżenie emisji benzo(a)pirenu.
6. W zakresie ograniczania emisji powstającej w czasie pożarów lasów i wypalania łąk, ściernisk, pól: zapobieganie pożarom w lasach (uświadamianie społeczeństwa, zakazy wchodzenia w trakcie suszy, sprzątanie lasów), użytkowanie terenów publicznych

z wykorzystaniem bezpiecznych praktyk wykorzystujących użycie ognia, skuteczne egzekwowanie zakazu wypalania łąk, ściernisk i pól.

7. W zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi: usprawnianie infrastruktury recyklingu, w celu ułatwienia zbiórki odpadów, zachęcenie do stosowania kompostowników, stworzenie specjalnego systemu programów zbiórki odpadów zielonych pochodzących z ogrodów, zbiórka makulatury, prowadzenie kampanii edukacyjnych, informujących społeczeństwo o zagrożeniach dla zdrowia płynących z „otwartego” spalania śmieci.
8. W zakresie edukacji ekologicznej i reklamy: kształtowanie właściwych zachowań społecznych poprzez propagowanie konieczności oszczędzania energii cieplnej i elektrycznej oraz uświadamianie o szkodliwości spalania paliw niskiej jakości, prowadzenie akcji edukacyjnych mających na celu uświadamianie społeczeństwa o szkodliwości spalania odpadów (śmieci) połączonych z nakładaniem mandatów za spalanie odpadów (śmieci), uświadamianie społeczeństwa o korzyściach płynących z użytkowania scentralizowanej sieci ciepłowniczej, termomodernizacji i innych działań związanych z ograniczeniem emisji niskiej, promocja nowoczesnych, niskoemisyjnych źródeł ciepła, wspieranie przedsięwzięć polegających na reklamie oraz innych rodzajach promocji towaru i usług propagujących model konsumpcji zgodny z zasadami zrównoważonego rozwoju, w tym w zakresie ochrony powietrza.
9. W zakresie planowania przestrzennego:
 - uwzględnianie w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego sposobów zabudowy i zagospodarowania terenu umożliwiających ograniczenie emisji pyłu zawieszonego PM10, B(a)P, poprzez działania polegające na: wprowadzaniu zieleni ochronnej i urządzonej oraz niekubaturowe zagospodarowanie przestrzeni publicznych miast (place, skwery), zachowaniu istniejących terenów zieleni i wolnych od zabudowy celem lepszego przewietrzania miast, ustalaniu sposobu zaopatrzenia w ciepło z zakazem używania paliw stałych w indywidualnych stałych źródłach ciepła w nowoplanowanej zabudowie, preferowanie podłączania nowych obiektów do sieci ciepłowniczej w rejonach objętych centralnym systemem ciepłowniczym, modernizowaniu układu komunikacyjnego celem przeniesienia ruchu poza ścisłe centrum miast, reorganizacji układu komunikacyjnego oraz wprowadzeniu stref zamkniętych dla ruchu samochodowego w ścisłym centrum miast, zapewnieniu obsługi transportem zbiorowym na etapie tworzenia planów miejscowych i wydawania decyzji o warunkach zabudowy,
 - w decyzjach środowiskowych dla budowy i przebudowy dróg: zalecenie stosowania wzdłuż ciągów komunikacyjnych pasów zieleni izolacyjnej (z roślin o dużych zdolnościach fitoromediacyjnych), zalecenie stosowania ekranów akustycznych pochłaniających typu „zielona ściana” zamiast najczęściej stosowanych ekranów odbijających,
 - Planowanie rozbudowy miast w sposób zapobiegający zbytniemu „rozlewaniu się” miast.

Projekt „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020” w sformułowanych celach i kierunkach interwencji uwzględnia i odnosi się do Programu Ochrony Powietrza w obrębie wszystkich w/w działań.

Program ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami położonych wzdłuż dróg krajowych oraz wojewódzkich na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, o obciążeniu ponad 3 mln pojazdów rocznie, których eksploatacja spowodowała negatywne oddziaływanie akustyczne w wyniku przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu określonych wskaźnikami L_{DWN} i L_N

Program... został przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego Nr III/42/2014 z dnia 30.12.2014 r. Głównym celem Programu jest wskazanie kierunków i działań, których realizacja spowoduje dostosowanie poziomu hałasu do dopuszczalnego, na terenach, na których nastąpiły przekroczenia obowiązujących norm. Dokument wskazuje również kierunki działań, mające na celu zapobieganie powstawaniu nowych rejonów konfliktów akustycznych. Program swoim zakresem obejmuje wszystkie odcinki dróg wojewódzkich i krajowych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, po których przejeżdża ponad 3 mln pojazdów rocznie, w otoczeniu których występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu wyrażonych wskaźnikami L_{DWN} i L_N . W dokumencie uwzględniono 2 drogi z terenu powiatu bartoszyckiego:

- Droga krajowa nr 51 – odcinek przebiegający przez miasto Bartoszyce,
- Droga wojewódzka nr 592 – odcinek przebiegający przez miasto Bartoszyce.

Projekt „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020” w sformułowanych celach i kierunkach interwencji uwzględnia ustalenia w/w Programu... .

Programy transportowe

„Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego” został opracowany w 2013 r. i uchwalony przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego (Uchwała Nr XXX/582/2013 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 24 września 2013 r.). Plan został zaktualizowany w 2015 r.

Podstawowy cel opracowania planu transportowego to poprawa jakości systemu transportowego i jego rozwój zgodny z zasadami zrównoważonego rozwoju. Tak sformułowany cel nadrzędny planu transportowego powinien być osiągniany poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

- Cel 1. Poprawa dostępności transportowej i jakości transportu - instrument poprawy warunków życia i usuwania barier rozwojowych
- Cel 2. Poprawa efektywności funkcjonowania systemu transportowego – instrument zwiększania wydajności systemu z jednoczesnym ograniczaniem kosztów
- Cel 3. Integracja systemu transportowego – w układzie gałęziowym i terytorialnym
- Cel 4. Wspieranie konkurencyjności gospodarki obszaru – instrument rozwoju gospodarczego
- Cel 5. Poprawa bezpieczeństwa - radykalna redukcja liczby wypadków i ograniczenie ich skutków (zabici, ranni) oraz poprawa bezpieczeństwa osobistego użytkowników transportu
- Cel 6. Ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko naturalne i warunki życia.

Projekt „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020” w sformułowanych celach i kierunkach interwencji uwzględnia i odnosi się do w/w Planu... szczególnie w obrębie celu 6.

Plan gospodarowania wodami dla dorzecza Pregoty

W w/w planie gospodarowania wodami wyszczególniono następujące cele środowiskowe dla jednolitych części wód powierzchniowych:

Przy ustalaniu celów środowiskowych dla JCW brano pod uwagę aktualny stan JCW w związku z wymaganym zgodnie z RDW warunkiem niepogarszania ich stanu. Dla jednolitych części wód, będących obecnie w bardzo dobrym stanie/potencjale ekologicznym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu/potencjału. Ponadto, ustalając cele uwzględniano także różnicę pomiędzy naturalnymi, a silnie zmienionymi oraz sztucznymi częściami wód. Dla naturalnych części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. Ponadto, w obydwóch przypadkach, w celu osiągnięcia dobrego stanu/potencjału konieczne będzie dodatkowo utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego. Dla obszarów chronionych funkcjonujących na obszarach dorzeczy nie zostały podwyższone cele środowiskowe.

W w/w planie gospodarowania wodami wyszczególniono następujące cele środowiskowe dla jednolitych części wód podziemnych: dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu.

Projekt „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020” w sformułowanych celach i kierunkach interwencji uwzględnia i odnosi się do w/w Planów... w obrębie jego celów środowiskowych.

Projekt planów ochrony oraz planów zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000

Plany zadań ochronnych opracowano i ustanowiono dla następującego obszaru:

- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 30 września 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 **Ostoja Warmińska** PLB280015.

Wymieniony dokument wyszczególnia m.in. cele planowanych działań ochronnych. Cele te zostały we właściwy sposób uwzględnione w projekcie „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020”.

2.3.3. Powiązania z dokumentami szczebla lokalnego

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla powiatu bartoszyckiego na lata 2011 - 2032

Podstawowym celem realizacji „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla powiatu bartoszyckiego na lata 2011-2032” jest: „Zabezpieczenie terenu powiatu bartoszyckiego przed szkodliwym wpływem wyrobów zawierających azbest poprzez ich bezpieczne usunięcie i unieszkodliwienie”.

Projekt „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020” w sformułowanych celach i kierunkach interwencji uwzględnia i odnosi się do celu głównego „Programu usuwania azbestu...”.

3. OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA MIASTA BARTOSZYCE

3.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

3.1.1. Klimat

3.1.1.1 Warunki klimatyczne

Gmina miejska Bartoszyce leży w mazurskim regionie klimatycznym, we wschodniobałtyckiej dzielnicy klimatycznej, która jest chłodniejsza od sąsiadującej od zachodu dzielnicy zachodniobałtyckiej, lecz cieplejsza niż przyległa od południa dzielnica mazurska. Charakteryzuje się ona następującymi wartościami elementów i zjawisk atmosferycznych:

- liczba dni mroźnych wynosi 38-43,
- liczba dni z przymrozkami 110-125,
- liczba dni z pokrywą śnieżną 60-65 dni.

Opad atmosferyczny wynosi średnio około 600 mm w roku. Okres wegetacyjny trwa około 200 dni. W Bartoszycach przeważają wiatry z kierunku południowo-zachodniego (18,9% udziału w ciągu roku) i wiatry zachodnie (15,2 %). Udział wiatrów południowo-zachodnich jest szczególnie wysoki jesienią i zimą.

3.1.1.2 Tendencje zmian klimatu w Polsce

Zgodnie z danymi z portalu KLIMANDA (www.klimanda.mos.gov.pl) obserwuje się następujące tendencje zmian klimatycznych Polski:

- od końca XIX wieku klimat wykazuje systematyczną tendencję do wzrostu temperatury powietrza ze znaczącym wzrostem od roku 1989;
- opady nie wykazują jednokierunkowych tendencji i charakteryzują się okresami mniej lub bardziej wilgotnymi; zmieniła się struktura opadów głównie w cieplej porze roku; opady są bardziej gwałtowne, krótkotrwałe, niszczycielskie, powodujące coraz częściej gwałtowne powodzie; zanikają opady poniżej 1 mm/dobę;
- w ciągu ostatnich 60 lat obserwuje się rosnącą częstotliwość zjawiska suszy, w latach 1951-1981 na terenie Polski susze wystąpiły 6 razy, a w latach od 1982 do 2011 – 18 razy; od początku XXI wieku tj. w latach 2001-2011, susze wystąpiły 9 razy w różnych okresach roku; bezpośrednie przyczyny występowania suszy w Polsce to utrzymujące się przez ponad 10 dni okresy bezopadowe z niską temperaturą powietrza w zimie – przy braku opadów i pokrywy śnieżnej, utrzymywanie się w okresie wiosenno-letnim wysokiej temperatury z silną insolacją słoneczną, brakiem opadów i bardzo słabym wiatrem oraz długimi okresami trwania od 15 do 20 dni;
- skutkami ocieplania się klimatu jest wzrost występowania groźnych zjawisk pogodowych (susze, wiatry huraganowe i trąby powietrzne oraz grad);

- od 2005 r. wystąpiło w Polsce 11 huraganów, w których prędkości wiatru okresowo przekraczały 30-35 m/s; 28 marca 1997 r. nad Polską przeszła wichura mająca lokalnie charakter huraganu;
- tendencje wzrostowe fal upałów (ciągi dni z maksymalną temperaturą dobową powietrza $\geq 30^{\circ}\text{C}$ utrzymującą się przez co najmniej 3 dni);
- tendencje spadkowe liczby dni mroźnych i bardzo mroźnych (dni z temperaturą maksymalną dobową $\leq 0^{\circ}\text{C}$ i dni z temperaturą maksymalną $\leq -10^{\circ}\text{C}$, odpowiednio).

3.1.1.3 Przeciwdziałanie zmianom klimatu

Główną przyczyną zmian klimatycznych jest emisja tzw. gazów cieplarnianych: dwutlenku węgla, metanu, ozonu, freonów, podtlenku azotu i halonów. Emisja metanu stanowi ok. 15% całkowitej emisji gazów cieplarnianych.

Najważniejszym źródłem emisji dwutlenku węgla w Bartoszycach jest sektor komunalny i transport. Najważniejsze źródła emisji metanu w mieście to lotna emisja powstająca przy użytkowaniu paliw.

Zatem wszystkie działania mające na celu ograniczenie spalania paliw przeciwdziałają zmianom klimatu. Do działań tych należy m.in. ograniczenie zużycia energii poprzez termomodernizację budynków. Termomodernizacja wpływa na zmniejszenie strat ciepła przy ogrzewaniu budynków, a tym samym zmniejszenie zużycia paliw energetycznych oraz zmniejszenie emisji zanieczyszczeń energetycznych.

Istotne działania zapobiegające emisji gazów cieplarnianych to także zastępowanie źródeł energii wykorzystujących spalanie paliw źródłami wykorzystującymi OZE. Do odnawialnych źródeł energii zalicza się energię wody (hydroenergetyka), wiatru, słońca, energię geotermalną oraz biomasy (drewno, słoma, biogaz).

Na terenie miasta korzystano z następujących instalacji OZE:

1. Kotłownie na biomasę.
2. Kolektory słoneczne, m.in.:
 - Szpital Powiatowy w Bartoszycach,
 - PPKS Bartoszyce.
 - Budynek wielorodzinny WM Wyszyńskiego 5.
 - Budynki mieszkalne jednorodzinne należące do osób fizycznych.
3. Geotermia płytka – pompy ciepła, m.in.:
 - Budynki mieszkalne jednorodzinne należące do osób fizycznych.
4. Instalacje fotowoltaiczne.

3.1.2. Powietrze atmosferyczne

Emisja do atmosfery substancji szkodliwych dla człowieka następuje zarówno na skutek procesów naturalnych, jak i działalności człowieka. Rozróżnia się następujące rodzaje emisji:

- powierzchniowa pochodzenia rolniczego,
- powierzchniowa pochodzenia komunalnego,
- liniowa (drogowa, kolejowa, lotnicza),
- punktowa.

W przypadku Bartoszyce największe znaczenie ma emisja powierzchniowa pochodzenia komunalnego oraz emisja punktowa. Zanieczyszczenia szczególnie szkodliwe dla zdrowia ludzi, takie jak pył zawieszony PM10 i PM2.5 oraz benzo(a)piren, powstają na obszarze miasta głównie w procesach spalania paliw stałych (węgiel kamienny oraz drewno) oraz – w mniejszym stopniu – paliw płynnych (ropa naftowa i jej pochodne). Należy przy tym pamiętać, że zanieczyszczenie powietrza na terenie miasta zależy również od transgranicznego transportu zanieczyszczeń

3.1.2.1 Jakość powietrza atmosferycznego

Jakość powietrza atmosferycznego na terenie miast jest oceniana przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie w ramach oceny strefy obejmującej całe województwo warmińsko-mazurskie (z wyłączeniem miast Olsztyna i Elbląga).

Dla poziomu dopuszczalnego dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu, benzenu, tlenku węgla oraz poziomu docelowego kadmu, arsenu, niklu strefę warmińsko-mazurską zaliczono w latach 2014-2015 do klasy A. Również w przypadku pyłu zawieszzonego PM2,5 strefę zaliczono do klasy A.

Wyniki klasyfikacji w latach 2014-2015 prezentuje Tabela 2.

Tabela 2. Klasyfikacja strefy warmińsko-mazurskiej w latach 2014-2015.

Substancja	Klasyfikacja strefy	
	2014	2015
Klasyfikacja ze względu na ochronę zdrowia		
dwutlenek siarki	A	A
benzen	A	A
dwutlenek azotu	A	A
ozon troposferyczny	A D2 dla poziomu celu długoterminowego	A D2 dla poziomu celu długoterminowego
tlenek węgla	A	A
pył PM10	C	C
pył PM2.5	A	A
kadm	A	A
nikiel	A	A
ołów	A	A
arsen	A	A
benzo(a)piren	C	C
Klasyfikacja ze względu na ochronę roślin		
dwutlenek siarki	A	A
tlenki azotu	A	A
ozon troposferyczny	A D2 dla poziomu celu długoterminowego	A D2 dla poziomu celu długoterminowego

Źródło: WIOŚ w Olsztynie, opracowanie: Biuro Doradcze EkoINFRA

W przypadku pyłu zawieszonego PM10 w 2015 r. zanotowano przekroczenie poziomu dopuszczalnego ze względu na liczbę dni z wartościami powyżej 35 µg/m³, zatem strefę zakwalifikowano do klasy C. Obszary przekroczeń wskazano na podstawie prowadzonych pomiarów i modelowania matematycznego. Wg raportu WIOŚ główną przyczyną wystąpienia przekroczeń była wzmożona emisja zanieczyszczeń ze źródeł komunalnych spowodowana niekorzystnymi warunkami klimatycznymi w okresie zimowym oraz spalaniem słabej jakości materiału grzewczego w mało wydajnych piecach. Obszary przekroczeń poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 w powiecie bartoszyckim w 2015 r. – dotyczą wyłącznie terenu miasta Bartoszyce.

W przypadku benzo(a)pirenu w 2015 r. zanotowano przekroczenie poziomu docelowego, w związku z czym strefa warmińsko-mazurska została zaklasyfikowana do klasy C. Przy czym tylko na niektórych obszarach strefy występuje przekroczenie. W przypadku powiatu bartoszyckiego przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu dotyczą terenu miast: w tym również Bartoszyce.

W przypadku ozonu odnotowano przekroczenia poziomu celu długoterminowego (do 2020 r.), w związku z czym całej strefie warmińsko-mazurskiej przypisano klasę D2 w klasyfikacji pod kątem ochrony roślin. W klasyfikacji pod kątem ochrony zdrowia obszar przekroczeń występował w 2015 r. również w całej strefie, zatem przekroczenia poziomu celu długoterminowego ozonu dotyczą całego terenu powiatu – w tym miasta Bartoszyce.

3.1.2.2 Źródła i wielkości emisji

Źródła powierzchniowe

Znaczącym źródłem emisji są na terenie miasta pozostają indywidualne źródła ogrzewania (paleniska domowe). Paleniska indywidualne mogą być lokalnie bardzo uciążliwe, szczególnie w niekorzystnych warunkach meteorologicznych oraz przy spalaniu niewłaściwego paliwa (np. najgorszej jakości węgla kamiennego, odpadów, szczególnie z tworzyw sztucznych, opon, polakierowanego drewna). Taka uciążliwość jest odnotowywana na terenie miasta. Sieć ciepłownicza nie dociera do wszystkich mieszkańców. W Bartoszycach z sieci ciepłowniczej korzysta ok. 70% mieszkańców.

91% mieszkańców miasta korzysta z sieci gazowej, jednak gaz jest wykorzystywany głównie w kuchenkach gazowych. Niewiele ponad 21,8% odbiorców gazu (dane BDL za 2015 r.) wykorzystuje go do ogrzewania mieszkań.

Źródła punktowe

Główne źródło punktowych zanieczyszczeń powietrza w gminie miejskiej Bartoszyce to energetyczne spalanie paliw, w wyniku którego do powietrza przedostają się: dwutlenek siarki, tlenki azotu, pył (w tym pył drobny), tlenek węgla. W gminie miejskiej Bartoszyce znajduje się kilkanaście kotłowni, głównie kotłowni grzewczych.

Głównym paliwem pozostaje nadal węgiel kamienny, chociaż coraz więcej kotłowni jest dostosowywanych (modernizowanych) do spalania biomasy (np. kotłownia Ośrodka Centrum Edukacji Młodzieży w Bartoszycach). Biopaliwa mogą stanowić dodatek paliwowy w kotłowniach węglowych (np. w głównej kotłowni miejskiej w Bartoszycach).

Główna kotłownia miejska, eksploatowana przez „COWIK” Sp. z o.o. jest wyposażona w dwa kotły wodne typu WR-10 i jeden kocioł WR-5. Wydajność cieplna pojedynczego kotła WR-10 wynosi 11,6 MW, a kotła WR-5 – 5,8 MW. Łączna całkowita moc kotłowni wynosi ponad 29 MW. Podstawowym paliwem do kotłów jest węgiel kamienny. Roczne zużycie węgla w ostatnich latach wynosi 12 621 – 12 953 ton. Jak wspomniano wyżej jeden z kotłów został przebudowany w taki sposób, aby można było w nim spalać mieszanek węgla i drewna tzw. współspalanie (zrębki, trociny, wióry, pył drzewny). Biomasej jednak spalano tylko w 2010 roku. Zużycie wyniosło jedynie 243 tony.

Kotłownia wytwarza ciepło na potrzeby centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej. Kotłownia jest wyposażona w urządzenia odpylające – zawirowywacze i baterie cyklonów za każdym kotłem. Posiada aktualną decyzję w sprawie wprowadzania do powietrza substancji zanieczyszczających.

Oprócz kotłowni rejonowej „COWIK” Sp. z o.o. eksploatuje 3 lokalne kotłownie gazowe.

Wielkość emisji zanieczyszczeń z procesów spalania można szacować na podstawie sprawozdań statystycznych sporządzanych przez większe zakłady (kotłownie). Wielkość ta nie oddaje całości emisji, ponieważ sprawozdawczością statystyczną nie są objęte małe źródła zanieczyszczeń. Tabela 3 przedstawia emisję zanieczyszczeń z kotłowni COWiK w latach 2012-2015.

Tabela 3. Emisja zanieczyszczeń powietrza z kotłowni COWiK

Nazwa	Jednostka	2012	2013	2014	2015
Zanieczyszczenia gazowe ogółem	t/r	27 730	26 636	23 409	23 450
ogółem (bez dwutlenku węgla)	t/r	248	133	122	155
dwutlenek siarki	t/r	66	74	78	66
tlenki azotu	t/r	52	40	33	33
tlenek węgla	t/r	130	19	11	56
dwutlenek węgla	t/r	27 482	26 503	23 287	23 295
Zanieczyszczenia pyłowe ogółem	t/r	43	10	7	6
ze spalania paliw	t/r	43	10	7	6
Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń	t/r	30	35	40	41

źródło: BDL, opracowanie: Biuro Doradcze EkoINFRA

W latach 2012-2014 emisja zanieczyszczeń gazowych z kotłowni COWiK spadała, a od roku 2014 – rosła. W kontekście ochrony klimatu szczególnie ważna jest emisja dwutlenku węgla – jako gazu cieplarnianego. Ponieważ w mieście emisja zanieczyszczeń powietrza dotyczy głównie procesów spalania paliw, trend zmiany emisji dwutlenku węgla jest skorelowany z trendem emisji pozostałych zanieczyszczeń: w latach 2012-2014 emisja CO₂ spadała, a od roku 2014 – nieznacznie rosła.

Źródła liniowe

Emisja liniowa na terenie gminy miejskiej Bartoszyce jest związana przede wszystkim ze środkami transportu. Choć jest ona znacznie niższa od emisji ze źródeł punktowych, pozostaje szczególnie istotna ze względu na niskie źródło emisji, prowadzące często do powstania wysokich stężeń w strefie przebywania ludzi. W tym kontekście istotna jest długość ścieżek rowerowych – na terenie miasta to zaledwie 2,7 km (dane BDL za 2015 r.).

Źródłem emisji liniowej w mieście jest transport samochodowy. Substancje emitowane z silników pojazdów wpływają na jakość powietrza, szczególnie w najbliższym otoczeniu dróg, a ich wpływ maleje wraz z odległością.

3.2. Zagrożenia hałasem

Można wyróżnić dwa podstawowe źródła hałasu pochodzenia antropogenicznego:

- hałas komunikacyjny,
- hałas przemysłowy (instalacyjny).

Podstawowym wskaźnikiem poziomu hałasu jest wskaźnik L_{DWN} – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6.00 do godz.

18.00), pory wieczoru (rozumianej jako przedział czasu od godz. 18.00 do godz. 22.00) oraz pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22.00 do godz. 6.00).

W Bartoszycach w latach 2012-2015 przeprowadzono tylko jeden pomiar hałasu na ciągu komunikacyjnym (w roku 2015).

Wg „Raportu o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego w 2015 roku” (WIOŚ w Olsztynie, 2016): „W Bartoszycach prowadzono monitoring w 3 punktach – w jednym punkcie, o zabudowie mieszkaniowej wielorodzinnej pomiary wykonywano w celu obliczenia wskaźnika L_{DWN} . W dwóch pozostałych punktach: o zabudowie jednorodzinnej – przy ulicy Nowowiejskiego i o zabudowie związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży – przy ulicy Gdańskiej pomiary wykonano metodą pomiarów poziomów ekspozycji dla pojedynczych zdarzeń akustycznych służących do wyznaczenia wskaźników L_{AeqD} i L_{AeqN} . Pomiary wykonano w dwóch porach roku: wiosną i jesienią. (...). Zagrożenie hałasem w mieście pochodzi w głównej mierze od transportu drogowego i w znacznie mniejszej skali od przemysłu. Przez miasto przebiega droga krajowa nr 51, która w znacznej mierze obciążona jest ruchem pojazdów ciężkim związanym z przejściem granicznym. Wyniki pomiarów przedstawia Tabela 4.

Tabela 4. Wyniki badań poziomu hałasu w Bartoszycach w 2015 r.

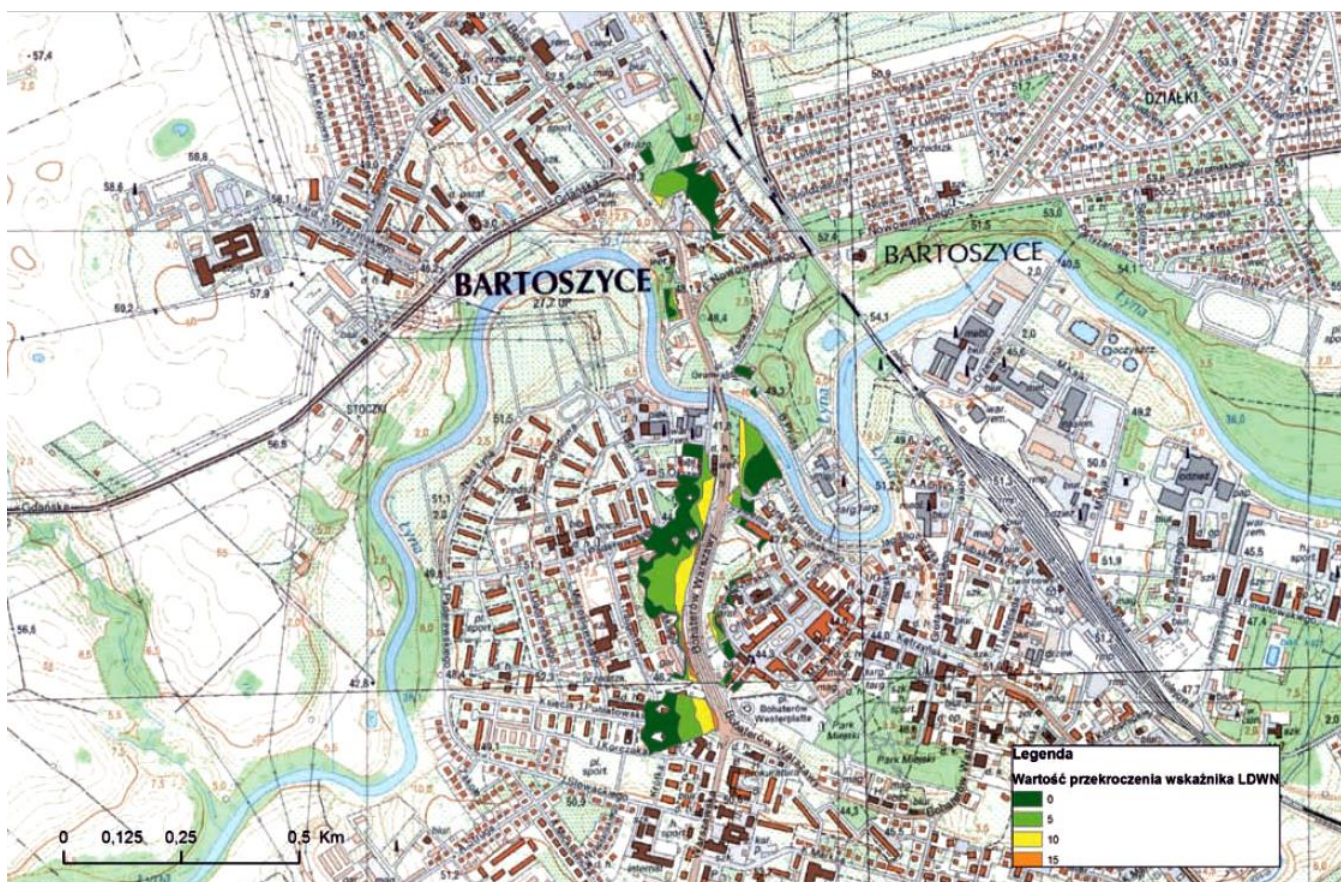
Lokalizacja punktu pomiarowego	Długookresowy średni poziom dźwięku A [dB]						Równoważny poziom hałasu (dB)					
	L_{DWN}			L_N			L_{AeqD}			L_{AeqN}		
	przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku			przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy			przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom dnia			przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom nocy		
	zmierzony	dopuszczalny	przekroczenie	zmierzony	dopuszczalny	przekroczenie	zmierzony	dopuszczalny	przekroczenie	zmierzony	dopuszczalny	przekroczenie
Bartoszyce ul. Bohaterów Warszawy (zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna)	67,6	68	-	58,5	59	-	-	-	-	-	-	-
Bartoszyce ul. Gdańska (zabud. zw. ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży)	-	-	-	-	-	-	63,7	61	2,7	54,7	56	-
Bartoszyce ul. Nowowiejskiego (zabud. mieszk. jednorodzinna)	-	-	-	-	-	-	62,1	61	1,1	52,5	56	-

Źródło: Raport o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego w 2015 roku, WIOŚ w Olsztynie, opracowanie: Biuro Doradcze EkoINFRA

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (zmienione w 2012 r., tekst jednolity Dz.U. z 2014 r., poz. 112) wartość dopuszczalną poziomu hałasu (wskaźnik L_{DWN}) pochodzącego z dróg określa dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej na 68 dB, a dla terenów zabudowy jednorodzinnej oraz tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży na 59 dB. Wartość dopuszczalnego poziomu hałasu w odniesieniu do 1 doby (wskaźnik L_{AeqD} lub L_{AeqN}) pochodzącego z dróg określa dla terenów zabudowy

jednorodzinnej oraz terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży na 61 dB w dzień i 56 dB nocą. Tereny, na których poziom ten jest przekroczony zalicza się do kategorii terenów zagrożonych hałasem. Na podstawie wyników badań hałasu w Bartoszycach można stwierdzić, że ludzie mieszkający w zabudowie usytuowanej wzdłuż drogi nr 51 są zagrożeni nadmiernym hałasem. Przekroczenia występują w porze dziennej. Nie jest natomiast przekroczony długookresowy średni poziom hałasu.

GDDKiA prowadziła również pomiary hałasu komunikacyjnego dla drogi krajowej nr 51. Drogą w ciągu roku przemieszcza się ponad 3 mln pojazdów. Z tego powodu badania hałasu drogowego w otoczeniu DK51 wykonuje zarządzający drogą tj. GDDKiA. Mapa akustyczna wykonana w 2012 roku wykazała przekroczenie wskaźnika L_{DWN} w zakresie od 0 do 20 dB. W trakcie opracowywania mapy akustycznej przez GDDKiA obowiązywały bardziej restrykcyjne normy dotyczące hałasu w środowisku obowiązujące w 2011 roku i to do tych poziomów odnoszą się wykazane przekroczenia.

Źródło: Raport o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego w 2015 roku, WIOŚ w Olsztynie

Mapa 1. Przekroczenia wartości wskaźnika L_{DWN} w Bartoszycach (wartość dopuszczalna dla 2011 r.)

O poziomie hałasu komunikacyjnego na pozostałych ulicach można wnioskować na podstawie natężenia ruchu.

Przeciętny SDRR dla dróg krajowych województwa warmińsko-mazurskiego wyniósł 6133 pojazdy na dobę (w tym dla międzynarodowych 13 607, a dla pozostałych 5 142) – najniższy wskaźnik w kraju, a dla dróg wojewódzkich 1988 pojazdów na dobę – również najniższy wskaźnik w kraju. Natężenie ruchu tranzytowego w mieście można zatem określić jako średnie w ciągu drogi nr 51 i dróg nr 512 (ul. Nowowiejskiego) i 592 (ul. Kętrzyńska) oraz niskie na pozostałych ulicach. Wyniki pomiaru ruchu przedstawia Rys. 1.

Źródło: GDDKiA

Rys. 1. Wyniki Generalnego Pomiaru Ruchu 2015 na terenie powiatu bartoszyckiego.

Wydaje się, że w przypadku pozostałych ulic miasta Bartoszyce nie ma zagrożenia przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu. Mogą występować pojedyncze przypadki nadmiernego natężenia hałasu (niesprawne pojazdy, itp.). Wpływ na poziom hałasu komunikacyjnego może mieć również zły stan dróg. Jednak fakt braku zagrożenia mogą potwierdzić jedynie stosowne badania.

Hałas przemysłowy w mieście występuje w pobliżu największych zakładów produkcyjnych. Zakłady takie w przypadku Bartoszyce są zlokalizowane poza terenami zabudowy mieszkaniowej i nie powodują uciążliwości hałasowej. W okresie 2004-2011 WIOŚ nie prowadził kontroli zakładów z terenu miasta pod kątem przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu. W okresie 2012-2014 wystąpiły natomiast przekroczenia najwyższych dopuszczalnych natężeń (NDN) hałasu na terenie zakładu meblarskiego, co potwierdziły kontrole prowadzone przez sekcję higieny pracy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bartoszycach. W 2015 r., po podjęciu przez zakład odpowiednich działań zapobiegawczych, przekroczenia norm nie stwierdzono.

3.3. Pola elektromagnetyczne

Podstawowe źródła pól elektromagnetycznych to:

- przewody linii elektrycznych wysokiego napięcia,
- przewody trakcji elektrycznej pociągów,

- stacje transformatorowe, maszyny i urządzenia zasilane prądem stałym i zmiennym, magnesy stałe, elektromagnesy, iskrowniki.
- obiekty radiokomunikacyjne w tym: stacje nadawcze radiowe i telewizyjne, stacje bazowe telefonii komórkowej.

Przez teren gminy miejskiej Bartoszyce przebiegają następujące linie wysokiego napięcia 110 kV:

- Lidzbark Warmiński-Bartoszyce,
- Bartoszyce-Korsze.

Maksymalne natężenie pola elektromagnetycznego w otoczeniu tych linii wynosi 3,2 kV/m (konieczność zachowania strefy ochronnej drugiego stopnia – dopuszcza się okresowe przebywanie ludzi, lecz zabronione jest lokalizowanie budynków mieszkalnych).

Ponadto, na terenie miasta są zlokalizowane stacje bazowe telefonii komórkowej. Stacje bazowe telefonii komórkowej emitują pole elektromagnetyczne o największym natężeniu w kierunku pionowym w górę i zazwyczaj nie stanowią żadnego zagrożenia dla ludzi. Tabela 5 przedstawia listę stacji bazowych w mieście Bartoszyce.

Tabela 5. Stacje bazowe telefonii komórkowej w Bartoszycach

L.p.	Nazwa stacji	Adres / lokalizacja
1	P4 BAR0001_A	Plac Wolności 1
2	BAR0002_A	
3	ORANGE Bartoszyce północ 10487/9225(298)	Bema 36
4	EXATEL Bartoszyce 3GNS	Dz. 43/1
5	OLS44530 Bartoszyce komin	
6	POLKOMTEL BT44370 Bartoszyce	Bema 38
7	PTC 34802 (44802N!)	Grota Roweckiego 1
8	Plus Bt44499 Bartoszyce centrum	
9	Stacja 110/15 kV GPZ Bartoszyce	Gdańska 4
10	34805 (44805N!) Polska Telefonii Cyfrowa	Bema 40, dz. nr 42/5
11	PTK Centertel 2466/3066(3685)	Mazurska 5
12	PTC 34804 Bartoszyce	Traugutta 35
13	Plus Bt 42121 Bartoszyce zachód	Poniatowskiego 8
14	Bartoszyce 44801N!	Bartoszyce

źródło: Starostwo Powiatowe w Bartoszycach, opracowanie: Biuro Doradcze EkoINFRA

Badania poziomu pól elektromagnetycznych przeprowadzono w 2015 r. przy ul. Starzyńskiego. Promieniowanie wynosiło <0,23 V/m dla częstotliwości 0,1 MHz – 1 GHz. Wartość dopuszczalna wynosi 7 V/m, a zatem znacznie przekracza poziom zmierzony. Należy dodać, że w żadnym z punktów pomiarowych objętych badaniem poziomu pól elektromagnetycznych na terenie województwa w latach 2008-2015 nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu pól elektromagnetycznych. Wszystkie zmierzone wartości składowej elektrycznej pól elektromagnetycznych kształtowały się na niskim poziomie.

Można zatem stwierdzić, że występujący w Bartoszycach poziom pól elektromagnetycznych nie stwarza zagrożenia dla ludzi i środowiska.

Jednocześnie zdarza się, że z powodu obaw przed wpływem pól elektromagnetycznych mieszkańcy protestują np. przeciwko lokalizacji stacji bazowych telefonii komórkowej w pobliżu ich domów. Wynika to najprawdopodobniej z niskiego stanu wiedzy i niedostatecznej informacji.

3.4. Gospodarowanie wodami

3.4.1. Zasoby i stan wód powierzchniowych

Gmina miejska Bartoszyce leży w zlewisku Zalewu Wiślanego, w dorzeczu Pregoly. Na terenie miasta można wyróżnić następujące zlewnie mniejszego rzędu:

DORZECZE: PREGOLA
(obszar dorzecza Pregoly, region wodny Łyny i Węgorapy, RZGW Białystok)

Zlewnia Łyny:

- Jednolita Część Wód Powierzchniowych: Łyna od Symsarny do Suszycy z Elmą do Powarszynki, kod JCWP PLRW700020584759;
- Jednolita Część Wód Powierzchniowych: Łyna od Suszycy do Pisy, kod JCWP: PLRW700020584779,;

Zlewnia Suszycy:

- Jednolita Część Wód Powierzchniowych: Suszyca, kod JCWP: PLRW700018584769.

Główną rzeką, płynącą przez miasto (meandrując, generalnie z zachodu na wschód) jest II-rzędowa rzeka Łyna, będąca dopływem Pregoly (Łyna wpada do Pregoly na terenie Obwodu Kaliningradzkiego). Łyna jest największą rzeką województwa warmińsko-mazurskiego (długość całkowita 263,7 km) i najdłuższą rzeką powiatu. Przepływa przez gminy: gmina miejska Bartoszyce, gmina Bartoszyce oraz miasto i gmina Sępopol. Powierzchnia Łyny w granicach administracyjnych miasta wynosi 41,4126 ha, natomiast długość 9 438 m, z czego w poszczególnych obrębach:

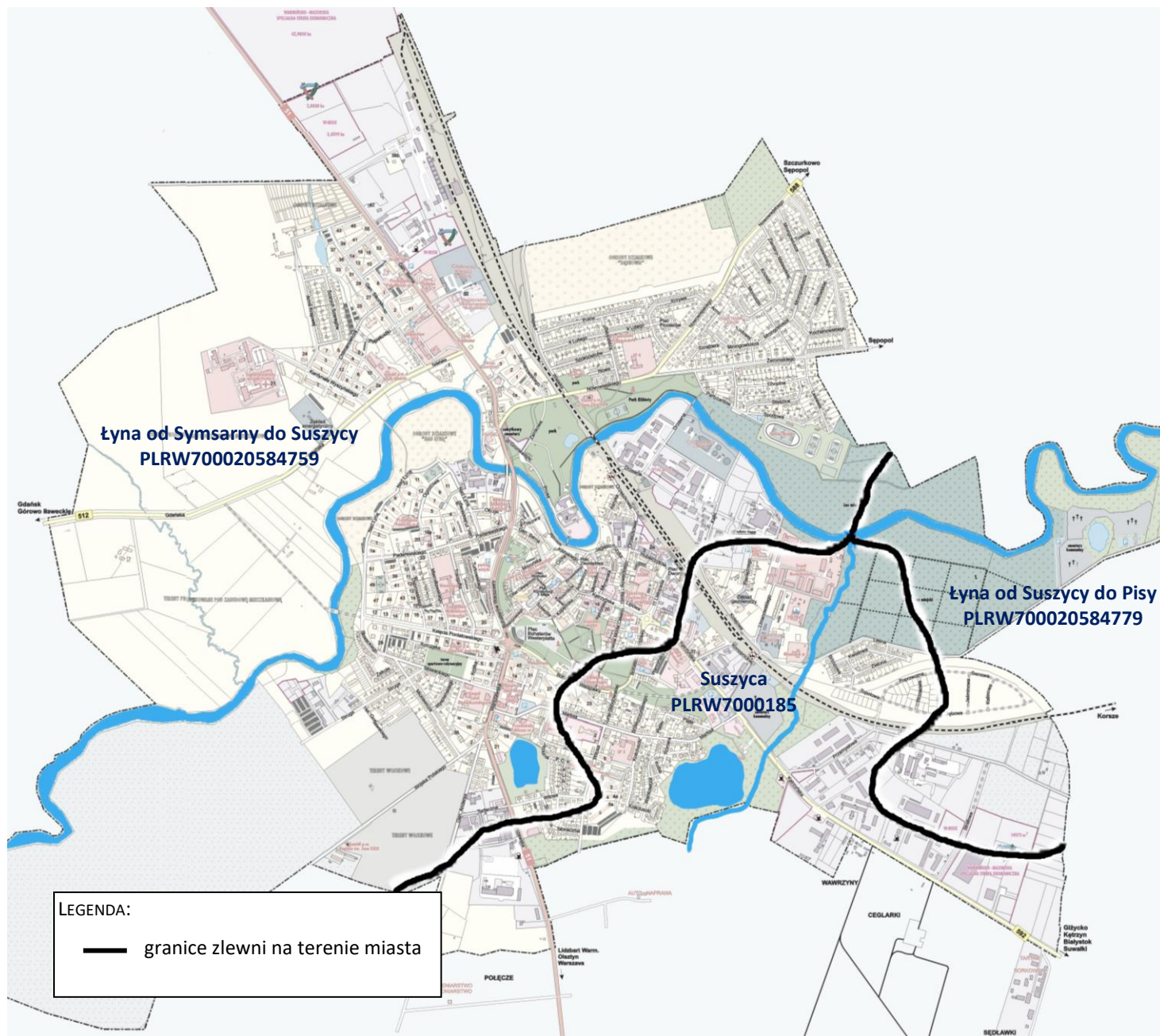
- Obręb 5 (dz. 55, 49, 5) – 3955 m,
- Obręb 4 (dz. 10) – 954 m,
- Obręb 3 (dz. 114) – 1784 m,
- Obręb 7 (dz. 150) – 2745 m.

Ponadto na terenie miasta znajdują się dwa zbiorniki wód stojących (nie wyodrębnione jako jednolite części wód powierzchniowych). Jeden z nich, położony między ul. Marksa a Wawrzynami (przy ul. Kętrzyńskiej), powstał w wyniku piętrzenia wód rzeki Suszycy. Na rzece tej zbudowano jaz żelbetowy piętrzący wodę na wysokość 1,4 m, w wyniku piętrzenia gromadzone jest maksymalnie 66,5 tys. m³ wody na potrzeby obiektu sportowo-rekreacyjnego o pow. działki wynoszącej 13,1826 ha, w tym zbiornik wodny zajmuje powierzchnię 2,1690 ha. Przy północno-wschodnim brzegu zbiornika usytuowano „kąpielisko miejskie”. Kontrolę jakości wody pod względem przydatności do kąpieli prowadzi Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Bartoszczach.

Drugi zbiornik jest położony pomiędzy ul. PCK i ul. Warszawską na działce o powierzchni 3,8648 ha, przy czym zbiornik wodny zajmuje powierzchnię 2,3988 ha (zbiornik wodny „Barbet”).

Obydwa zbiorniki są użyczone Okręgowemu Polskiemu Związki Wędkarskiemu w Olsztynie i corocznie są zarybiane (karpem i karasiem).

Lokalizację rzek: Łyna, Suszycy oraz zlewni JCWP rzecznych przedstawia Mapa 2.

Źródło : Urząd Miasta Bartoszyce, opracowanie: Biuro Doradcze EkoINFRA

Mapa 2. Jednolite części wód powierzchniowych i ich zlewnie.

Dane JCWP przedstawia Tabela 6.

Tabela 6. Charakterystyka JCWP rzecznych						
Nazwa	Kod JCPW	Dorzecze	Typ	Status	Ocena stanu	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
Łyna od Symarsny do Suszycy z Elmą do Powarszynki	PLRW700020584759	Pregoła	rzeka nizinna żwirowa	naturalna część wód	zły	zagrożona
Łyna od Suszycy do Pisy	PLRW700020584779	Pregoła	rzeka nizinna żwirowa	naturalna część wód	zły	zagrożona
Suszycza	PLRW700018584769	Pregoła	potok nizinny żwirowy	naturalna część wód	dobry	niezagrożona

Źródło: <http://geoportal.kzgw.gov.pl> (jednolite części wód /aktualizacja planów gospodarowania wodami 2016-2021/), opracowanie: Biuro Doradcze EkoINFRA

W latach 2010-2015 WIOŚ w Olsztynie prowadził badania i ocenę stanu jednolitych części wód, realizując założenia programowe Państwowego Monitoringu Środowiska. Na terenie powiatu bartoszyckiego przebadano 11 JCWP rzecznych. Niestety, w okresie 2010-2015 nie badano ani jednej JCWP z terenu miasta. Zatem o ogólnym stanie wód powierzchniowych mogą świadczyć badania wykonane dla rzeki Łyny poniżej miasta Bartoszyce.

Tabela 7 przedstawia wyniki badań jakości Łyny w roku 2015.

Tabela 7. Stan Łyny poniżej Bartoszyce										
Nazwa JCWP / miejsce badań	Kod JCWP/gmina	Rok badań	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych (bez grupy 3.6)	STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	STAN CHEMICZNY	Czy występuje w obszarze chronionym	STAN W PPK MONITORINGU OBSZARÓW CHRONIONYCH	STAN
Łyna od Pisy do granicy państwa	PLRW700020584911 Sępopol	2015	III	I	II	umiarkowany	przekroczone stężenia średnioroczne	TAK		ZŁY
Sępopol				ZŁY						
Stopki			ZŁY							

Źródło: Raport o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego w 2015 r., WIOŚ w Olsztynie, opracowanie: Biuro Doradcze EkoINFRA

Na podstawie badań przeprowadzonych przez WIOŚ w Olsztynie można stwierdzić, że stan rzeki Łyny jest zły. O ocenie zdecydował stan chemiczny.

Taka sytuacja jest spowodowana między innymi tym, że Łyna znajduje się terenie miasta w swoim końcowym biegu, a zatem niesie ze sobą część zanieczyszczeń z terenów położonych w wyższym biegu.

Podstawowa presja na jakość wód powierzchniowych na terenie miasta to presja komunalna.

Podstawowe źródła zanieczyszczeń wód powierzchniowych to:

- źródła punktowe: przede wszystkim ścieki sanitarne, oczyszczone lub nie, odprowadzane do wód bezpośrednio kolektorami,
- źródła rozproszone: ścieki sanitarne (np. z nieszczelnych zbiorników bezodpływowych) wprowadzane do wód z terenów nieskanalizowanych;
- źródła przestrzenne (obszarowe): ścieki sanitarne przedostające się do wód w wyniku infiltracji, spływu powierzchniowego lub erozji;
- źródła liniowe: odpływ zanieczyszczeń z dróg, linii kolejowych, itp.

Z tych źródeł do wód powierzchniowych przedostają się substancje organiczne i biogeny, które przyczyniają się do eutrofizacji, a w efekcie pogorszenia jakości wód. Rolnictwo może być także źródłem zanieczyszczeń toksycznych pochodzących ze środków ochrony roślin. Przedostanie się takich zanieczyszczeń do wód może spowodować całkowite wyginięcie organizmów wodnych.

Ścieki sanitarne mogą stanowić zagrożenie również dla wód podziemnych (gruntowych oraz – po przedostaniu się przez izolujące warstwy nieprzepuszczalne – wgłębnych).

Ścieki sanitarne są odprowadzane do wód powierzchniowych poprzez:

- wyloty z oczyszczalni ścieków – **ścieki oczyszczone**,
- przelewy ze zbiorników bezodpływowych (szamb), które są za pośrednictwem rur odprowadzane do wód powierzchniowych – droga niezgodna z prawem,
- nieszczelne zbiorniki bezodpływowe (szamba) poprzez infiltrację do wód gruntowych, a następnie powierzchniowych – droga niezgodna z prawem.

Znaczna część cieków będących odbiornikami ścieków komunalnych jest pod stałą presją zanieczyszczeń. Jednak w wieloletniej perspektywie, wielkość ładunków zanieczyszczeń organicznych i biogenów (poza fosforem) docierających do wód – w związku z wyraźną poprawą sprawności oczyszczalni – wykazuje tendencję malejącą (Tabela 8).

Tabela 8. Ładunki zanieczyszczeń w ściekach oczyszczonych w latach 2012-2015

Rodzaj	Jednostka	2012	2013	2014	2015
BZT ₅	kg/rok	5 152	4 483	4 222	3 384
ChZT	kg/rok	45 496	42 755	34 455	27 594
zawiesina ogólna	kg/rok	5 825	4 642	4 570	4 028
azot ogólny	kg/rok	10 062	11 784	10 489	6 009
fosfor ogólny	kg/rok	474	450	635	758

źródło: BDL, opracowanie: Biuro Doradcze EkoINFRA

Zanieczyszczenia rolnicze przedostają się do wód powierzchniowych w wyniku stosowania niewłaściwych praktyk rolniczych i przekształcenia naturalnego krajobrazu w wyniku intensyfikacji rolnictwa (nieprzestrzegania terminów i dawek nawożenia, niewłaściwego wykorzystania użytków rolnych położonych w bezpośrednim sąsiedztwie wód powierzchniowych, uprawianie użytków rolnych do samej linii wody, bez stosowania barier ochronnych) – w mieście Bartoszyce źródło to praktycznie nie występuje.

Wśród innych źródeł można wymienić:

- opady atmosferyczne – są źródłem azotu i fosforu wyłukiwanego z zanieczyszczonego powietrza, w przypadku Bartoszyce: źródło bez większego znaczenia,
- odcieki ze składowisk odpadów:
 - „dzikie” składowiska odpadów mogą stanowić zagrożenie dla wód.

Zagrożenie powodziowe

Prognozowane zmiany klimatyczne mogą spowodować wzrost częstości i zasięgu występowania opadów o dużej intensywności, podtopień i powodzi. Zjawiska te powodują znaczące straty gospodarcze oraz niekorzystne zmiany w środowisku przyrodniczym.

Na terenie gminy miejskiej Bartoszyce obszary ryzyka powodziowego występują w dolinie Łyny (Mapa 3).

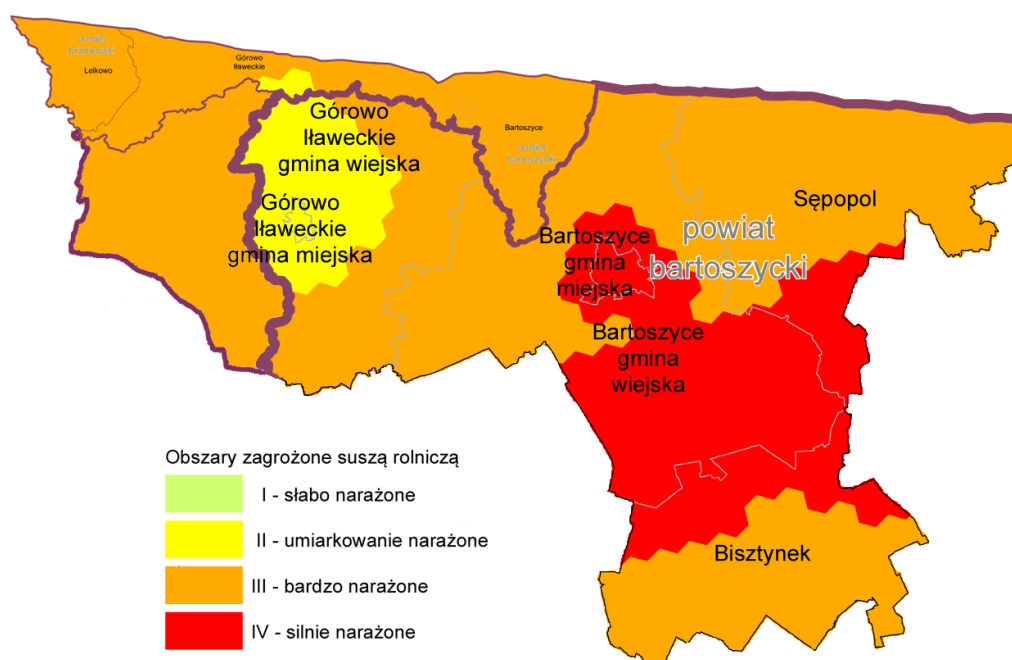
źródło KZGW (ISOK - Informatyczny System Ochrony Kraju <http://mapy.isok.gov.pl/imap/>),
opracowanie: Biuro Doradcze EkoINFRA

Mapa 3. Mapa ryzyka powodziowego (prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi 10% - raz na 10 lat) na terenie gminy miejskiej Bartoszyce.

Zagrożenie suszą

Wg opracowania: „Ochrona przed suszą w planowaniu gospodarowania wodami. Metodyka postępowania”. (KZGW 2013): „Spośród wszystkich zagrożeń związanych z pogodą susza jest zjawiskiem najbardziej złożonym, pojmowanym nie tylko jako niedobór opadów, ale również jako zagrożenie mogące przynieść poważne skutki ekonomiczne, społeczne i środowiskowe. Następstwa występowania susz nie są natychmiastowe, wręcz przeciwnie zjawisko to narasta powoli, a jego efekty uwidaczniają się po dłuższym okresie występowania. Czynniki meteorologiczne takie jak wysoka temperatura, mała wilgotność powietrza czy duża prędkość wiatru mogą dodatkowo potęgować zjawisko suszy”.

Zagrożenie suszą rolniczą na terenie miasta Bartoszyce jest bardzo duże. Mapa 4 przedstawia sytuację zagrożenia suszą na tle całego powiatu bartoszyckiego i regionów wodnych.

Źródło: RZGW Warszawa, RZGW Gdańsk, plany przeciwdziałania skutkom suszy w regionach wodnych: Liny i Węgorapy, Świeżej, Dolnej Wisły, opracowanie: Biuro Doradcze EkoINFRA

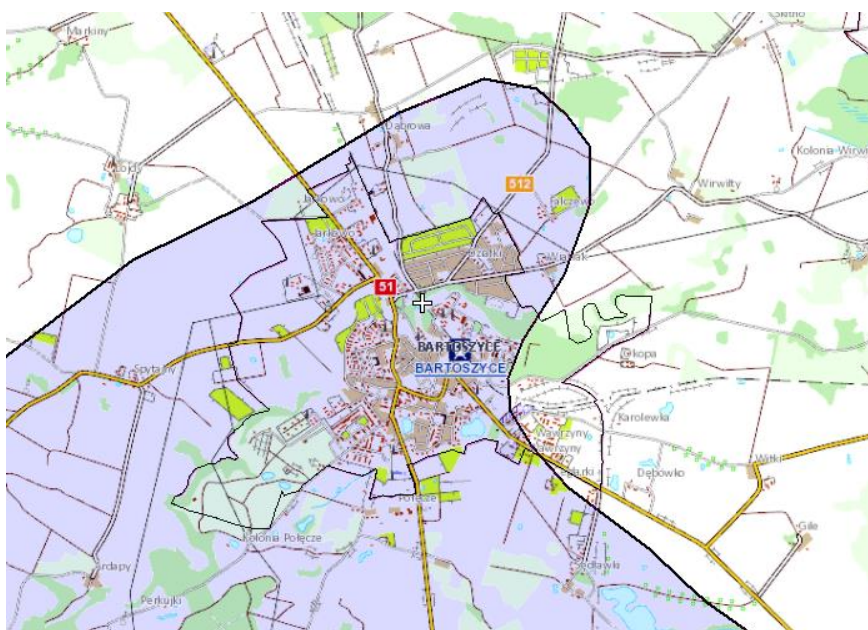
Mapa 4. Obszary zagrożone suszą rolniczą na tle powiatu bartoszyckiego i regionów wodnych.

3.4.2. Zasoby i stan wód podziemnych

Wg informatora PSH „Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce” (Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2017) miasto leży w granicach pasma hydrogeologicznego zbiorników Pojezierzy Pomorskiego i Mazurskiego (w Prowincji Hydrogeologicznej Nizinnej).

Miasto Bartoszyce jest położone na obszarze regionu wodnego Łyny i Węgorapy na terenie JCWPd o kodzie PLGW700020, będącej w zarządzie RZGW w Białymstoku. Zarówno stan chemiczny, jak i stan ilościowy jednostki są oceniane jako dobre, a osiągnięcie celów środowiskowych jako niezagrażone.

Na terenie miasta występują poziomy wodonosne czwartorzędowe i trzeciorzędowe. Zróżnicowana jest głębokość występowania warstw wodonosnych (od 60 do 170 m) i ich miąższość. Teren miasta jest objęty zasięgiem Głównego Zbiornika Wód Podziemnych oznaczonego numerem 205 (Subzbiornik Warmia), o powierzchni ogólnej 1660 km² i szacunkowych zasobach dyspozycyjnych wynoszących 53 tys. m³/d. Wody tego zbiornika są w naturalny sposób chronione od powierzchni terenu poprzez występowanie grubej warstwy glin zwałowych, chroniącej wody podziemne przed wpływem antropogenicznym

Źródło: <http://epsh.pgi.gov.pl/epsh/#>, opracowanie Biuro Doradcze EkoINFRA

Mapa 5. Zasięg GZWP nr 205 (Subzbiornik Warmia) na terenie miasta Bartoszyce.

3.5. Gospodarka wodno-ściekowa

3.5.1. Zużycie wody

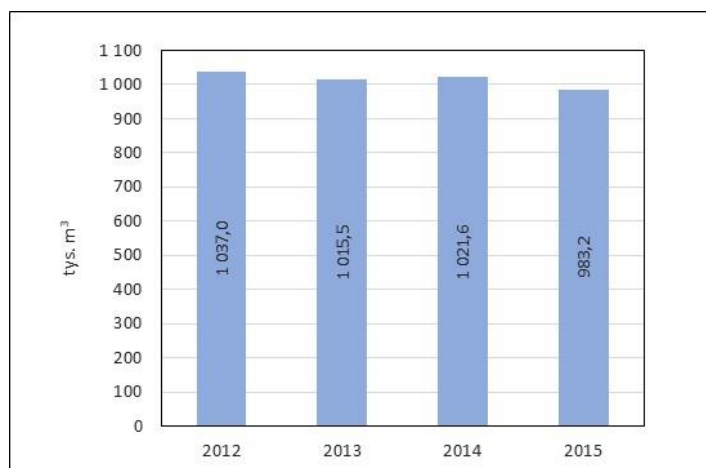
W gminie miejskiej Bartoszyce w 2015 r. pobrano ok. 983 tys. m³ wody – również na potrzeby mieszkańców miejscowości z terenu gminy Bartoszyce (Dąbrowa, Wiatrak, Wawrzyny, Połęczce). Woda jest poddawana uzdatnianiu, spełnia normy dla wody pitnej.

W gminie miejskiej Bartoszyce w latach 2012-2015 pobierano ok. 983-1037 tys. m³ wody rocznie, z czego na potrzeby gospodarstw domowych ok. 727-750 tys. m³. Średnie jednostkowe zużycie wody jest przeciętne, średnio 82 litry na mieszkańca w ciągu doby. W tabeli (Tabela 9) przedstawiono pobór wody w gminie miejskiej Bartoszyce i zużycie w przeliczeniu na 1 mieszkańca oraz w odniesieniu do powiatu bartoszyckiego.

Tabela 9. Zużycie wody w Bartoszycach w 2015 r.						
Gmina	Pobór wody ogółem [tys. m ³ /rok]	Zużycie wody na potrzeby przemysłu [tys. m ³ /rok]	Zużycie wody na potrzeby rolnictwa i leśnictwa [tys. m ³ /rok]	Zużycie wody na eksploatację sieci wodociągowej [tys. m ³ /rok]	Zużycie wody na potrzeby gospodarstw domowych [tys. m ³ /rok]	Zużycie wody na 1 korzystającego mieszkańca [m ³ /Mk/r]
Bartoszyce miejska	983,2	53	0	930,2	726,6	29,9
Udział procentowy w powiecie bartoszyckim/* wartość w powiecie						
Powiat bartoszycki 100%	16,4%	60,9%	0%	42,1%	40,4%	30,2*

źródło: BDL, opracowanie: Biuro Doradcze EkoINFRA

Zużycie wody w gminie miejskiej Bartoszyce w latach 2012-2015 przedstawiono na Rys. 2.

opracowanie: Biuro Doradcze EkoINFRA

Rys. 2. Zużycie wody w gminie miejskiej Bartoszyce w latach 2012-2015

Jakość wody pobieranej na cele zaopatrzenia ludności jest stabilna. Woda jest czysta mikrobiologicznie, natomiast ze względu na skład chemiczny (podwyższone zawartości żelaza, manganu i jonu amonowego) wymaga prostych metod uzdatniania opartych o napowietrzanie i filtrację na złożach pospiesznych. Produktem ubocznym procesu uzdatniania są wody popłuczne odprowadzane do sieci kanalizacyjnej. Ze względu na wyeksploatowanie urządzeń uzdatniających konieczna jest modernizacja Stacji Uzdatniania Wody. Powinna ona przyczynić się nie tylko do poprawy jakości wody włączanej do sieci wodociągowej, ale także do realizacji celu jakim jest zasobooszczędna gospodarka, oszczędność wody i energii.

W latach 2012-2015 jakość wody uzdatnionej odpowiadała wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, chociaż przestarzała technologia pozwoliła jedynie na utrzymywanie manganu na poziomie nieznacznie mniejszym niż obowiązujący w przepisach.

3.5.2. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

Gmina miejska Bartoszyce jest w całości zwodociągowana. Sieć wodociągowa ma długość 54,1 km, co daje gęstość sieci 458,9 km / 100 km². Z wodociągów korzysta 23 785 mieszkańców miasta, czyli 98,3% mieszkańców. Zestawienie danych dotyczących zwodociągowania gminy miejskiej Bartoszyce przedstawia Tabela 10 (dane za 2015 r.).

Tabela 10. Zestawienie danych dotyczących wodociągów					
JST	Mieszkańcy korzystający z wodociągów		Długość sieci wodociągowej [km]	Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	Gęstość sieci wodociągowej [km/100 km ²]
	osoby	odsetek			
Bartoszyce miejska	23 785	98,3	54,1	1 880	458,9
Odsetek w stosunku do wartości dla całego powiatu /*średnia wartość dla powiatu (tylko miasta)					
Powiat bartoszycki = 100%	41,9%	98,7*	5,95%	25,0%	562,6*

źródło: BDL, opracowanie: Biuro Doradcze EkoINFRA

Stopień skanalizowania gminy miejskiej Bartoszyce jest wysoki. Długość kolektorów ogółem wynosi 52,5 km. Z kanalizacji korzysta ok. 24 tys. osób, a więc 99,6% mieszkańców. Zestawienie danych dotyczących sieci kanalizacyjnych (za 2015 r.) przedstawia Tabela 11.

Tabela 11. Zestawienie danych dotyczących kanalizacji					
JST	Mieszkańcy korzystający z kanalizacji		Długość sieci kanalizacyjnej [km]	Liczba połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych	Sieć kanalizacyjna na 100 km ² [km/100 km ²]
	liczba	odsetek			
Bartoszyce miejska	24 092	99,6	52,5	1 939	445,3
Odsetek w stosunku do wartości dla całego powiatu /*średnia wartość dla powiatu (tylko miasta)					
Powiat bartoszycki = 100%	58,6%	97,9*	27,7%	51,4%	436,5*

źródło: BDL, opracowanie: Biuro Doradcze EkoINFRA

Mieszkańcy nieskanalizowanych budynków korzystają ze zbiorników bezodpływowych (w liczbie 10 szt.), które są opróżniane za pomocą taboru asenizacyjnego, a ścieki trafiają do oczyszczalni ścieków.

3.5.3. Oczyszczalnia ścieków

Aby zminimalizować ilości zanieczyszczeń wprowadzane do wód, ścieki sanitarne są oczyszczane w oczyszczalni ścieków. Ścieki do oczyszczalni trafiają za pośrednictwem kolektorów kanalizacji sanitarnej lub poprzez transport samochodami asenizacyjnymi (ścieki z szamb).

Na terenie gminy miejskiej Bartoszyce znajduje się 1 komunalna oczyszczalnia ścieków, zlokalizowana przy ul. Drzewnej. Oczyszczalnia ścieków spełnia wymagania pozwolenia wodnoprawnego w zakresie ilości i jakości ścieków oczyszczonych oraz wymagania Dyrektywy Rady 91/271/EWG dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych.

W oczyszczalni jest stosowana technologia oczyszczania ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów. Średnia przepustowość oczyszczalni (z projektu) wynosi 6 500 m³/d, natomiast maksymalna to 8 500 m³/d. Łącznie w 2015 r. oczyszczalnia oczyściła 771 tys. m³ ścieków, z czego ok. 12 tys. m³ stanowiły ścieki dowożone.

Zestawienie danych dotyczących stężenia i redukcji zanieczyszczeń przedstawia Tabela 12.

Parametr	Średnie roczne wartości stężenia zanieczyszczeń w ściekach (2016 r.):		Redukcja zanieczyszczeń [%]
	dopływających	oczyszczonych	
BZT ₅ [mg O ₂ /l]	305,1	4,7	98,5%
ChZT [mg O ₂ /l]	502,4	43,0	91,4%
Zawiesina ogólna [mg/l]	265,9	8,5	96,8%
Azot ogólny [mg/l]	70,8	9,4	86,7%
Fosfor ogólny [mg/l]	9,5	0,9	90,1%

źródło: UM Bartoszyce, opracowanie: Biuro Doradcze EkoINFRA

Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest Łyna. Ładunek zanieczyszczeń odprowadzony do wód z oczyszczalni ścieków wyniósł w 2015 r.:

- 3,384 t BZT,
- 27,594 t ChZT,
- 4,028 t zawiesiny ogólnej,
- 6,009 t azotu,
- 0,758 t fosforu.

Powstające osady ściekowe są poddawane stabilizacji symultanicznej i higienizacji wapnem. W 2015 r. powstało 464 t osadów. Osady z oczyszczalni stosowane są w rolnictwie.

Ścieki przemysłowe

W gminie miejskiej Bartoszyce jest niewiele zakładów, które wytwarzają ścieki pochodzące z procesów technologicznych. Do takich zakładów należą przedsiębiorstwa z branży

przetwórstwa spożywczego. Jedyny większy zakład z tej branży to Zakłady Mięsne „Pek-Bart” Sp. z o.o. w Bartoszycach. Zakład nie posiada oczyszczalni ścieków, a ścieki są odprowadzane do sieci miejskiej.

Pozostałe podmioty wytwarzają przede wszystkim ścieki bytowe, które za pośrednictwem kanalizacji lub transportem asenizacyjnym są dostarczane do komunalnej oczyszczalni ścieków.

W 2015 r. na terenie miasta powstało łącznie 53 tys. m³ ścieków przemysłowych – całość została odprowadzona do sieci kanalizacji sanitarnej i oczyszczona w komunalnej oczyszczalni ścieków. Ilość wytwarzanych ścieków przemysłowych jest stabilna.

Część podmiotów posiada urządzenia do podczyszczania ścieków opadowych przed ich odprowadzeniem do odbiorników. Stosowanie takich urządzeń jest wymagane w przypadku, gdy wody opadowe są ujęte w systemy kanalizacyjne (otwarte lub zamknięte) oraz w przypadku:

- szczelnych powierzchni terenów przemysłowych, składowych, baz transportowych, miast, budowli kolejowych, dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych klasy G, parkingów o powierzchni pow. 0,1 ha, gdy natężenie odpływu przekracza co najmniej 15 l/s/ha szczelnej powierzchni,
- z zanieczyszczonej powierzchni szczelnej obiektów magazynowania i dystrybucji paliw.

Urządzenia do podczyszczania wód opadowych posiada m.in.: Nova Mazur Design Sp. z o.o. z Bartoszyce.

Długość sieci kanalizacji deszczowej w gminie miejskiej Bartoszyce wynosi ogółem 41,1 km, przy czym sieć jest sukcesywnie rozbudowywana. M.in wody opadowe z nawierzchni drogi krajowej nr 51 są odprowadzane siecią kanalizacji deszczowej. Wody opadowe przed odprowadzeniem są oczyszczane przez zainstalowane urządzenia podczyszczające – separatory lamelowe z bypasem i osadnikiem, w którym oddzielane są substancje ropopochodne, zatrzymywany jest piasek i zanieczyszczenia mineralne.

3.5.4. Aglomeracja Bartoszyce (umieszczona KPOŚK)

Agglomeracja Bartoszyce

Aktualny akt prawny ustanawiający aglomerację to uchwała nr XXVII/541/13 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29 maja 2013 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Bartoszyce oraz likwidacji dotychczasowej aglomeracji Bartoszyce. Aglomeracja Bartoszyce obejmuje swym zasięgiem wyłącznie miasto Bartoszyce. RLM aglomeracji ustalona w uchwale to 27 283, przy czym rzeczywista z AKPOŚK2015 wynosi 27 318 RLM. Blisko 100% RLM korzysta z systemu kanalizacyjnego, jedynie 42 mieszkańców użytkuje zbiorniki bezodpływowe.

Agglomeracja Bartoszyce spełnia wymogi Dyrektywy Rady 91/271/EWG dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych zarówno w zakresie jakości ścieków oczyszczonych, jak i co do wyposażenia aglomeracji w system kanalizacji zbiorczej

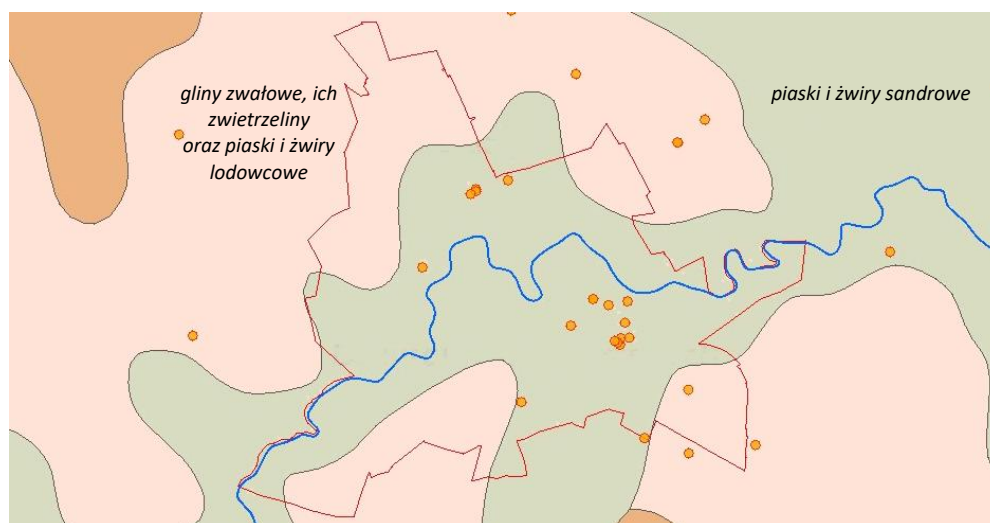
3.6. Zasoby geologiczne

Na terenie miasta brak jest udokumentowanych złóż kopalin. W granicach gminy miejskiej Bartoszyce wykonano 21 otworów wiertniczych (z czego 1 badawczy, a reszta – hydrogeologiczne). Zestawienie liczby otworów przedstawia Tabela 13, a rozmieszczenie otworów Mapa 6.

Tabela 13. Liczba otworów wiertniczych na terenie gminy miejskiej Bartoszyce.

L.p.	Nazwa	Głębokość [m]	Stratygrafia na dnie	Cel wiercenia	Rzędna [m n.p.m.]
1	BARTOSZYCE 13	160	oligocen	hydrogeologiczny	49,34
2	BARTOSZYCE 1	166	kreda	hydrogeologiczny	40
3	BARTOSZYCE 14	160	trzeciorzęd	hydrogeologiczny	47,28
4	BARTOSZYCE	100	czwartorzęd	hydrogeologiczny	51
5	BARTOSZYCE	79,5	czwartorzęd	hydrogeologiczny	48
6	BARTOSZYCE 12	82	czwartorzęd	hydrogeologiczny	48,26
7	BARTOSZYCE	76	czwartorzęd	hydrogeologiczny	46
8	BARTOSZYCE	4,3	czwartorzęd	hydrogeologiczny	50
9	BARTOSZYCE 11	88	czwartorzęd	hydrogeologiczny	48,43
10	BARTOSZYCE	71,5	czwartorzęd	hydrogeologiczny	48
11	BARTOSZYCE	79,5	czwartorzęd	hydrogeologiczny	57,62
12	BARTOSZYCE	67	czwartorzęd	hydrogeologiczny	50,52
13	BARTOSZYCE	8,3	czwartorzęd	badawczy	48
14	BARTOSZYCE 8	150	trzeciorzęd	hydrogeologiczny	46,28
15	BARTOSZYCE	45,5	czwartorzęd	hydrogeologiczny	58,5
16	BARTOSZYCE 9	80	czwartorzęd	hydrogeologiczny	49,26
17	BARTOSZYCE 2A	153	oligocen	hydrogeologiczny	51,5
18	BARTOSZYCE 2	170	kreda	hydrogeologiczny	45
19	BARTOSZYCE 1	147	trzeciorzęd	hydrogeologiczny	52,36
20	BARTOSZYCE-10	80	czwartorzęd	hydrogeologiczny	49,19
21	BARTOSZYCE 7	80	czwartorzęd	hydrogeologiczny	48,13

źródło: Centralna Baza Danych Geologicznych PIG, opracowanie: Biuro Doradcze EkoINFRA

źródło: Centralna Baza Danych Geologicznych PIG, opracowanie: Biuro Doradcze EkoINFRA

Mapa 6. Rozmieszczenie otworów wiertniczych na terenie gminy miejskiej Bartoszyce (na tle budowy geologicznej).

3.7. Gleby

Zgodnie ze „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bartoszyce” (uchwała Nr IX/43/2015 Rady Miasta Bartoszyce z dnia 23 kwietnia 2015 r.): „Na obrzeżach zainwestowania miejskiego Bartoszyce dominują gleby urodzajne, kompleksu pszennego dobrego. Są to gleby III i IV klasy bonitacyjnej. W nieciągłym pasie wzdłuż doliny Łyny występują większe powierzchnie gleb mniej urodzajnych. Trwałe użytki zielone zajmują stosunkowo niezbyt duży procent powierzchni gruntów rolnych. Większe ich kompleksy występują na północ od miasta – w kierunku Dąbrowy i na południe – w dolinie Suszycy”.

Stan gleb na terenie miasta Bartoszyce jest dobry. Nie zinventaryzowano gleb skażonych, wymagających rekultywacji. Użytki rolne w 2015 r. zajmowały powierzchnię 406 ha. Wg Powszechnego Spisu Rolnego 2010 (brak nowszych danych) w gminie miejskiej Bartoszyce znajdują się 52 gospodarstwa rolne. Grunty rolne są utrzymywane w dobrej kulturze rolnej.

Zagrożenie erozyjne występuje jedynie w dolinie rzeki Łyny. Obszar ten podlega przede wszystkim erozji wodnej wąwozowej. W obrębie doliny Łyny zachodzą współczesne procesy zmiany rzeźby terenu o znacznej dynamice, spowodowane erozyjno-akumulacyjną działalnością rzeki. W trakcie wezbrań Łyna okresowo wylewa z koryta i zalewa tereny tarasu zalewowego do wysokości około 40 mnpm.

Na terenie miasta nie występują grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji.

3.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

3.8.1. Odpady komunalne

Na terenie miasta Bartoszyce odbiór odpadów komunalnych z gospodarstw domowych jest prowadzony w systemie pojemnikowym i workowym. Prowadzona jest zbiórka selektywna następujących frakcji:

- papier i tektura, w tym opakowania, gazety czasopisma, itd.,
- opakowania wielomateriałowe, tworzywa sztuczne i metale,
- szkło i odpady ze szkła,
- odpady komunalne ulegające biodegradacji, w tym odpady opakowaniowe ulegające biodegradacji, a także odpady zielone z ogrodów i parków,
- popiół,
- przeterminowane leki i chemikalia (farby, rozpuszczalniki, oleje odpadowe, itd.)
- zużyte baterie i akumulatory,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- odpady budowlano-remontowe i rozbiórkowe,
- zużyte opony,
- odzież i tekstylia,
- opakowania po środkach ochrony roślin.

Selektywnie zebrane odpady gromadzone są w workach i pojemnikach w następujących kolorach:

- niebieski, z przeznaczeniem na makulaturę,
- żółty, z przeznaczeniem na tworzywa sztuczne, metale i wielomateriałowe,
- zielony, z przeznaczeniem na szkło,
- brązowy z przeznaczeniem na odpady zielone ulegające biodegradacji,
- czarny lub szary przeznaczony do zbiórki popiołu z palenisk domowych,
- czarny lub szary przeznaczonym na pozostałe odpady zmieszane powstałe wyniku segregacji.

Odpady komunalne są odbierane z następującą częstotliwością:

1. Odpady niesegregowane (zmieszane):

- nieruchomości w zabudowie jednorodzinnej – raz na dwa tygodnie;
- nieruchomości w zabudowie wielorodzinnej:
 - przy obudowach zbiorczych – minimum raz w tygodniu,
 - przy obudowach indywidualnych – raz na dwa tygodnie;

2. Odpady gromadzone selektywnie:

- a) papier i tektura (w tym opakowania, gazety, czasopisma), opakowania wielomateriałowe, tworzywa sztuczne i metale, szkła i odpady ze szkła, odpady komunalne ulegające biodegradacji,
- nieruchomości w zabudowie jednorodzinnej – raz na dwa tygodnie;
 - w zabudowie wielorodzinnej:
 - przy obudowach zbiorczych – minimum raz w tygodniu,
 - przy obudowach indywidualnych – raz na dwa tygodnie;
- b) popiół odbierany jest od 1 października do 30 kwietnia z częstotliwością:
- nieruchomości w zabudowie jednorodzinnej – raz na dwa tygodnie;
 - w zabudowie wielorodzinnej: minimum raz w tygodniu bądź na bieżąco w gminnym punkcie selektywnego zbierania odpadów
- c) meble i odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny:
- minimum raz na trzy miesiące oraz samodzielnie w punkcie selektywnego zbierania odpadów;

Pozostałe odpady gromadzone selektywnie:

- przeterminowane leki: do specjalnych pojemników ustawionych w aptekach;
- chemikalia (farby, rozpuszczalniki, oleje odpadowe): w punkcie selektywnego zbierania odpadów;
- zużyte baterie i akumulatory: samodzielnie w punkcie selektywnego zbierania odpadów;
- odpady budowlano- remontowe i rozbiórkowe, zużyte opony, opakowania po środkach ochrony roślin: samodzielnie w punkcie selektywnego zbierania odpadów;

Ponadto od 15 lipca 2016 roku w ramach Mobilnego Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (MPSZOK) odpady wielkogabarytowe, zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne, baterie akumulatory, opony odbierane są jeden raz w miesiącu wg ustalonego harmonogramu.

Do punktu selektywnego zbierania odpadów mieszkańcy mogą również bezpłatnie oddawać zebrane w sposób selektywny odpady komunalne w przypadku, gdy pozbycie się tych odpadów jest konieczne poza harmonogramem odbioru z nieruchomości.

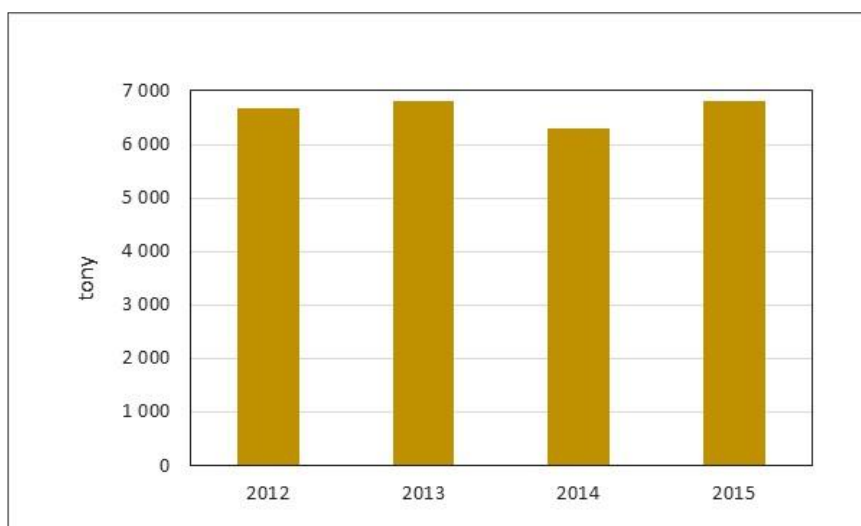
W 2015 r. zebrano na terenie miasta 6 819,36 ton odpadów komunalnych, z czego 4 965,62 t pochodziło z gospodarstw domowych.

Tabela 14 przedstawia dane dotyczące odpadów komunalnych.

Tabela 14. Odpady komunalne w 2015 r.					
JST	Zmieszane odpady komunalne zebrane w ciągu roku ogółem	Zmieszane odpady komunalne z gospodarstw domowych	Zmieszane odpady komunalne na 1 mieszkańca		Liczba przedsiębiorstw odbierających odpady
			ogółem	z gospodarstw domowych	
	[t]	[t]	[kg]		[szt]
Bartoszyce miejska	6 819,36	4 965,62	280,6	204,3	3
Odsetek w stosunku do wartości dla całego powiatu /*średnia wartość dla powiatu					
Powiat bartoszycki = 100%	56,2%	51,0%	203,6*	163,6*	5

źródło: BDL, opracowanie: Biuro Doradcze EkoINFRA

Rys. 3 przedstawia ilości odpadów komunalnych z gospodarstw domowych zebrane w latach 2012-2015. Ilość zbieranych wymieszanych odpadów komunalnych z gospodarstw domowych w całym okresie pozostawała na zbliżonym poziomie.

źródło BDL, opracowanie: Biuro Doradcze EkoINFRA

Rys. 3. Zmieszane odpady komunalne zebrane z gospodarstw domowych w latach 2012-2015

Tabela 15 przedstawia ilości odpadów zebranych selektywnie i wyselekcjonowanych z suchej frakcji odpadów w roku 2015. Ogółem zebrano selektywnie blisko 1 600 t odpadów.

Największy udział miały odpady ulegające biodegradacji (bez papieru i tektury), następnie papier i tektura, tworzywa sztuczne oraz szkło.

Tabela 15. Odpady zebrane selektywnie w 2015 r. (w tonach)

JST	Ogółem	Papier i tektura	Szkło	Tworzywa sztuczne	ZSEIE	Wielkogabarytowe	Ulegające biodegradacji	Odpady budowlane i rozbiórkowe
Bartoszyce miejska	1 595,87	340,70	213,00	255,10	0,37	37,60	491,10	258,00
Odsetek w stosunku do wartości dla całego powiatu								
Powiat bartoszycki = 100%	64,4%	75,0%	45,4%	53,5%	2,7%	41,1%	74,4%	83,5%

źródło: dane UG, opracowanie: Biuro Doradcze EkoINFRA

Tabela 16 prezentuje osiągnięte w 2015 r.:

- poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.
- poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła
- poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów innych niż niebezpieczne: odpady budowlane i rozbiórkowe.

Tabela 16. Osiągnięte poziomy odzysku i recyklingu – stan na koniec 2015 r.

JST	Poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.		Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła		Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów innych niż niebezpieczne: odpady budowlane i rozbiórkowe	
	Osiągnięty	Wymagany w 2015 r.	Osiągnięty	Wymagany w 2015 r.	Osiągnięty	Wymagany w 2015 r.
Bartoszyce miejska	91,9%	50%	39,59%	16%	100%	40%

źródło: dane miasta, opracowanie: Biuro Doradcze EkoINFRA

W 2015 r. problemem było osiągnięcie właściwego poziomu masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

Gmina Miejska Bartoszyce funkcjonuje w Regionie Centralnym gospodarki odpadami. Gospodarka odpadami w Regionie Centralnym opiera się na następujących RIPOK:

- instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów w Olsztynie (ZGOK Sp. z o.o. Olsztyn),

- kompostowniach odpadów – m.in. na terenie Zakładu Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. w Wysiece (gmina Bartoszyce): kompostownia odpadów zielonych i innych bioodpadów,
- składowisku odpadów zlokalizowanym na terenie Zakładu Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. w Wysiece (gmina Bartoszyce), składowisko posiada wydzieloną kwaterę do składowania odpadów niebezpiecznych – azbestu.

Odpady komunalne zebrane i odebrane z terenu miasta najpierw trafiają do stacji przeładunkowej w Medynach (gm. Lidzbark Warmiński), a następnie do regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych ZGOK w Olsztynie. Balast pozostały po przetworzeniu trafia na składowisko w Wysiece. Część odpadów ulegających biodegradacji jest kierowana (bezpośrednio lub poprzez instalację MBP w Olsztynie) do kompostowni w Wysiece.

Zakład Gospodarki Odpadami w Wysiece (gm. Bartoszyce, współrzędne N: 54°17'30", E: 20°43'37") jest zlokalizowany ok. 6 km w linii prostej na północny-zachód od granicy miasta Bartoszyce, na terenie oddalonym od zwartej zabudowy mieszkaniowej. Odległość od najbliższego budynku mieszkalnego wynosi ok. 700 m w kierunku północnym. Sporadycznie, przy niekorzystnych warunkach atmosferycznych może być źródłem uciążliwości odorowych. Obiekt spełnia wymogi środowiskowe i ma uregulowany stan formalno-prawny. Przewidziany czas zakończenia eksploatacji obecnie użytkowanej kwatery to 2028 rok.

Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) dla gminy miejskiej znajduje się w Wysiece (gmina Bartoszyce). W PSZOK mieszkańcy miasta mogą zostawiać nieodpłatnie selektywnie zgromadzone odpady komunalne. Na terenie miasta okresowo funkcjonuje również Mobilny PSZOK. Pomimo tego zdarzają się ciągle przypadki porzucania odpadów (szczególnie wielkogabarytowych, ZSEiE, odpadów remontowych) w zaroślach, przy drogach itp., co wydaje się być spowodowane niską świadomością ekologiczną mieszkańców.

3.8.2. Odpady zawierające azbest

Na terenie gminy miejskiej Bartoszyce znajdują się dwa rodzaje wyrobów zawierających azbest:

- płyty azbestowo-cementowe.
- w minimalnych ilościach – rury i kształtki azbestowe.

Łącznie na terenie miasta znajduje się 14 523,57 m² płyt azbestowo-cementowych i ok. 1,6 Mg rur i kształtek, co daje ogólną masę 161,36 Mg wyrobów zawierających azbest (Tabela 17).

Tabela 17. Wyroby zawierające azbest na terenie gminy miejskiej Bartoszyce

Gmina	Wyroby zawierające azbest			Masa [Mg]
	Powierzchnia płyt azbestowo-cementowych [m ²]			
	we władaniu osób fizycznych	we władaniu osób instytucjonalnych	Razem	
Gmina miejska Bartoszyce	6 775,68	7 747,89	14 523,57	197,7

opracowanie: Biuro Doradcze EkoINFRA

W 2011 r. opracowano „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla powiatu bartoszyckiego na lata 2011-2032” i przystąpiono do jego realizacji również na terenie gminy miejskiej Bartoszyce. Rzeczywistym efektem realizacji programu w 2011 r. było usunięcie i utylizacja wyrobów zawierających azbest w ilości 2 006,25 m², w przeliczeniu na masę 27,51 Mg.

3.8.3. Pozostałe odpady

Odpady przemysłowe zgodnie z prawem są poddawane zagospodarowaniu przez wytwórców tych odpadów (bezpośrednio lub za pośrednictwem wyspecjalizowanych firm). W 2015 r. na terenie miasta wytworzono 6,7 tys. ton odpadów przemysłowych, z czego całość przekazano innym odbiorcom.

Na terenie miasta nie funkcjonuje żadne składowisko odpadów przemysłowych, ani żadna spalarnia odpadów medycznych i weterynaryjnych. Działa jedna stacja demontażu pojazdów prowadzona przez:

- Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe Import-Export, Hurt-Detal, Edward Jasiak, ul. Mrongowiusza 40, Bartoszyce, adres stacji: ul. Bema 40b.

Osady ściekowe

W gminie miejskiej Bartoszyce występują problemy z zagospodarowaniem osadów ściekowych z komunalnej oczyszczalni ścieków. Osady są zagospodarowywane poprzez wykorzystanie w rolnictwie. W oczyszczalni w Bartoszycach w 2015 r. powstały 464 tony osadów.

3.9. Zasoby przyrodnicze

Wg podziału geobotaniczno-regionalnego, gmina miejska Bartoszyce leży w Dziale Pomorskim, który charakteryzuje się znacznym udziałem zbiorowisk o subatlantyckim typie zasięgu. Dla tego regionu charakterystyczne jest występowanie grądów, lasów liściastych, acidofilnych lasów dębowych, kontynentalnych borów sosnowych oraz niżowych buczyn.

Ze względu na synantropizację (całość przemian zachodzących w szacie roślinnej pod wpływem działalności człowieka), miasto leży w regionie IV stopnia (skala od I do VII), gdzie przeważa roślinność antropogeniczna (wprowadzona przez człowieka), a roślinność naturalna zachowała się fragmentarycznie w siedliskach skrajnie ubogich lub niedostępnych do wykorzystania przez człowieka. Roślinność antropogeniczna to rośliny uprawne, rośliny towarzyszące roślinom uprawnym, rośliny spotykane na terenach zabudowy (roślinność ruderalna).

W granicach miasta występują następujące typy szaty roślinnej:

- zwarte kompleksy leśne,
- zbiorowiska semileśne i leśne nadrzeczne,

- kępy zadrzewień i zakrzewień,
- zieleń urządzona,
- zwarte zespoły ogrodów działkowych i ogrodów użytkowych,
- agrocenozy.

Zgodnie z tym, największe bogactwo roślin w mieście występuje na obszarach podmokłych, mało dostępnych i leśnych. Spotyka się tu wiele gatunków pospolitych, takich jak trzcina pospolita, pałka wąskolistna i szerokolistna, rdestnica, moczarka kanadyjska, grzybień biały, grąźel żółty, dzięgiel litwor.

Na terenie miasta stwierdzono występowanie stanowisk porostów chronionych, umieszczonych na Czerwonej Liście Porostów Polski.

Na łąkach nad Łyną stwierdzono również występowanie czerwończyka nieparka (*Lycaena dispar*) – motyla dziennego z rodziny modraszkowatych. Gatunek ten jest objęty ochroną ścisłą, znajduje się na Czerwonej Liście Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce (wymieniony wśród gatunków niższego ryzyka).

Z płazów i gadów na terenie miasta występują: padalec zwyczajny, grzebiuszka ziemna, ropucha szara, ropucha paskówka, ropucha zielona, rzekotka drzewna, żaba trawna, żaba moczarowa, żaba wodna, żaba jeziorkowa, zaskroniec zwyczajny, jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna.

Ptaki są najliczniejszą grupą zwierząt występującą w Bartoszycach. Na obrzeżach miasta występują miejsca gniazdowania bociana białego (umieszczonego w Załączniku I Dyrektywy 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikich ptaków – jako gatunek objęty szczególną ochroną). Spotyka się także inne gatunki ptaków, wymienione w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej jak: np. żuraw i gąsiorek. Ponadto, licznie występują inne gatunki pospolitych ptaków.

Na obrzeżach miasta czasami pojawiają się duże ssaki, jak sarna, dzik i łoś. Z mniejszych ssaków występuje: lis, wiewiórka, jeź europejski, kuna, borsuk, wydra (umieszczona w Załączniku IV Dyrektywy Siedliskowej), tchórz, norka amerykańska. Ponadto, okresowo spotyka się siedliska bobra (umieszczony w Załączniku IV Dyrektywy Siedliskowej).

Na terenie miasta stwierdzono występowanie nietoperzy (przede wszystkim z gatunków: karlik malutki i borowiec wielki).

3.9.1. Lasy

Większy kompleks leśny – park leśny – jest położony we wschodniej części miasta w pobliżu Łyny. Mniejsze kompleksy również towarzyszą rzece. Tabela 18 przedstawia powierzchnie gruntów leśnych i lasów w gminie miejskiej Bartoszyce z podziałem na lasy stanowiące i niestanowiące własności skarbu państwa. Lasy publiczne stanowią ponad 98% powierzchni leśnej.

Tabela 18. Lasy w gminie miejskiej Bartoszyce

JST	Grunty leśne ogółem [ha]	Lasy ogółem [ha]	Lasy publiczne [ha]	Lesistość [%]	Lasy niestanowiące własności skarbu państwa				
					grunty leśne ogółem [ha]	lasy ogółem [ha]	grunty leśne		lasy gminne ogółem [ha]
							prywatne [ha]	gminne [ha]	
Bartoszyce miejska	58,75	58,75	57,70	5,0	58,75	58,75	1,05	57,70	57,70
Odsetek w stosunku do wartości dla całego powiatu /*średnia wartość dla powiatu									
Powiat bartoszycki = 100%	0,19%	0,19%	0,21%	23,7*	1,49%	1,49%	0,03%	53,13%	53,70%

źródło: dane BDL, opracowanie: Biuro Doradcze EkoINFRA

Biorąc pod uwagę regionalizację przyrodniczo-leśną, lasy należą do Krainy Mazursko-Podlaskiej. Ze względu na bardzo wysoką żyzność charakteryzują się stosunkowo dużą różnorodnością siedliskową oraz gatunkową drzewostanów.

Dominujące gatunki drzew to: brzoza brodawkowata, dąb szypułkowy, świerk, sosna zwyczajna, olsza czarna, modrzew i buk. Lasy w gminie miejskiej Bartoszyce są w dobrej kondycji.

Kompleksy lasów w dolinie Łyny pełnią ważną funkcję ochronną dla gleb narażonych na stromych zboczach rzeki na erozję wodną.

3.9.2. Łądowe ekosystemy nieleśne

Około 34% powierzchni miasta pokrywają łądowe ekosystemy nieleśne, głównie **agrocenozy** (grunty orne, łąki, pastwiska) (Tabela 19). Ponad 95% użytków jest utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej.

Tabela 19. Struktura użytków w agrocenzach

Wyszczególnienie	Jednostka	Powierzchnia
użytki rolne razem	ha	406
użytki rolne - grunty orne	ha	331
użytki rolne - sady	ha	5
użytki rolne - łąki trwałe	ha	6
użytki rolne - pastwiska trwałe	ha	48
użytki rolne - grunty pod rowami	ha	3

źródło: dane BDL, opracowanie: Biuro Doradcze EkoINFRA

Główną ostoją różnorodności biologicznej na terenach rolniczych są trwałe użytki zielone, które stanowią 13,3% użytków rolnych w mieście (54 ha). Większość z nich to zbiorowiska półnaturalne, które powstały i utrzymywane są dzięki działalności człowieka – wypasaniu i koszeniu. Część łąk, poprzez intensywne użytkowanie i nawożenie utraciło już swą dawną,

wysoką wartość przyrodniczą. Na innych, na ogół o niskiej przydatności, zaniechano użytkowania łąkarskiego.

Skład roślinności związanej z uprawami (segetalnej) jest uzależniony od charakteru upraw i trwałości użytkowania gruntów. W strukturze zasiewów na terenie Bartoszyce dominują różne rodzaje zbóż (ponad 70% zasiewów) i ziemniaki.

Tabela 20. Struktura zasiewów

Wyszczególnienie	Powierzchnia zasiewów [ha]
Ogółem	341,25
Zboża razem	240,51
Zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi, w tym	240,51
pszenica ozima	70,70
żyto	84,83
jęczmień jary	18,10
owies	0,49
pszenżyto ozime	66,39
Ziemniaki	80,96

źródło: dane BDL (Powszechny Spis Rolny 2010), opracowanie: Biuro Doradcze EkoINFRA

W składzie zbiorowisk roślin segetalnych i ruderalnych coraz liczniej pojawiają się obce gatunki inwazyjne, stanowiące zagrożenie dla rodzimej przyrody, a także – w przypadku barszczu Sosnowskiego – dla człowieka. Do jednych z licznie występujących roślin obcego pochodzenia należą m.in. nawłóć kanadyjska (*Solidago canadensis L.*) i nawłóć późna (*S. gigantea Aiton*).

Na terenie Bartoszyce nie zinwentaryzowano torfowisk.

Tereny zielone

Ważną rolę w zachowaniu różnorodności biologicznej w miastach i na terenach zurbanizowanych pełnią tereny zielone. Parki, zieleńce, tereny zieleni osiedlowej i ulicznej zajmują na obszarze miasta powierzchnię ponad 140 ha. Tabela 21 przedstawia szczegółowe dane (za 2015 r.)

Tabela 21. Tereny zielone w gminie miejskiej Bartoszyce

JST	Parki spacerowo-wypoczynkowe [ha]	Zieleńce [ha]	Zieleń uliczna [ha]	Zieleń osiedlowa [ha]	Cmentarze [ha]	Nasadzenia w okresie 2012-2015		Ubytki w okresie 2012-2015	
						drzewa	krzewy	drzewa	krzewy
						[szt]	[szt]	[szt]	[szt]
Bartoszyce miejska	12,90	26,20	6,90	37,94	12,60	344	1973	63	189
Odsetek w stosunku do wartości dla całego powiatu									
Powiat bartoszycki = 100%	73,3%	51,0%	31,3%	61,9%	24,8	30,3%	90,6%	20,1%	100%

źródło: dane BDL, opracowanie: Biuro Doradcze EkoINFRA

3.9.3. Ekosystemy wodne

Ekosystemy wodne obejmują zbiorniki wodne i rzeki. Przez teren miasta płyną dwie rzeki: Łyna i Suszyca.

Łyna zasiedlana jest przez takie gatunki jak: szczupak, sandacz, boleń, sum, węgorz, brzana, jelec, kiełb, okoń, leszcz, krąp, płoć, wzdręga, jaź, kleń, świnka, certa, lin, karaś, śliz, koza. Dwa z wymienionych gatunków (koza pospolita, boleń) znajdują się na liście gatunków wymienionych w załączniku nr II do Dyrektywy Siedliskowej.

Ponadto na terenie miasta znajdują się dwa zbiorniki wód stojących. Jeden z nich, położony między ul. Marksa a Wawrzynami (przy ul. Kętrzyńskiej), powstał w wyniku piętrzenia wód rzeki Suszycy. Zbiornik ten zajmuje powierzchnię 2,1690 ha. Przy północno-wschodnim brzegu zbiornika usytuowano kąpielisko miejskie.

Drugi zbiornik jest położony pomiędzy ul. PCK i ul. Warszawską na działce o powierzchni 3,8648 ha, przy czym zbiornik wodny zajmuje powierzchnię 2,3988 ha (zbiornik wodny „Barbet”).

Stan i walory przyrodnicze rzek i zbiorników wodnych określają czynniki naturalne, takie jak tempo przepływu wód czy morfometria oraz liczne czynniki związane z antropopresją, głównie dotyczące zanieczyszczenia środowiska, zabudowy hydrotechnicznej, przekształcania koryt cieków i strefy brzegowej zbiorników oraz użytkowania: turystycznego i rekreacyjnego. Zgodnie z tym, obydwie zbiorniki wód stojących – jako silnie przekształcone, czy wręcz stworzone przez człowieka, charakteryzują się mniejszą różnorodnością biologiczną. Natomiast Łyna (poza odcinkiem przepływającym przez ściśle centrum miasta) i Suszyca mają większe znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej. Dolina Łyny spełnia funkcję korytarza ekologicznego. Teren doliny Łyny spełnia też funkcję układu wentylacyjnego i retencji wód gruntowych.

3.9.4. Formy ochrony przyrody

Zadania ochrony przyrody i różnorodności biologicznej są realizowane przede wszystkim poprzez ustanawianie różnych prawnych form ochrony: rezerwatów, parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu, użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych, pomników przyrody.

Tereny chronione na obszarze gminy miejskiej Bartoszyce zajmują 41,423 ha (3,76%). Tabela 22 przedstawia szczegółowe dane.

Tabela 22. Ochrona przyrody w gminie miejskiej Bartoszyce

Jednostka terytorialna	Obszary prawnie chronione ogółem	Rezerwy przyrody	Obszary chronionego krajobrazu	Użytki ekologiczne	Pomniki przyrody ogółem
	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[szt]
Gmina miejska Bartoszyce	41,4	0,0	41,4	0,0	1
[%]					
Udział procentowy w powiecie bartoszyckim	0,16	0,0	0,16	0,0	0,61

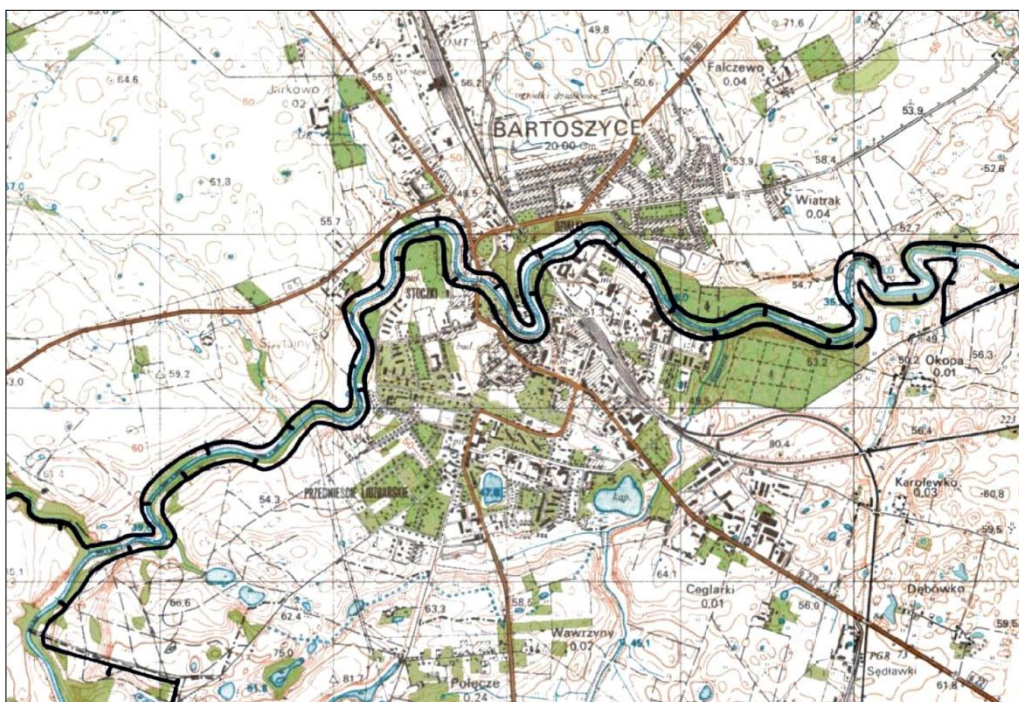
źródło: dane GUS, dane UM w Bartoszycach, opracowanie: Biuro Doradcze EkoINFRA

Na terenie gminy miejskiej Bartoszyce nie występują rezerwy przyrody.

Obszar chronionego krajobrazu wyznaczono w dolinie głównego ciek wodnego:

- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Łyny (powierzchnia ogółem 16 429,9 ha), na terenie miasta 41,423 ha.

Granice OChK przedstawia Mapa 8.

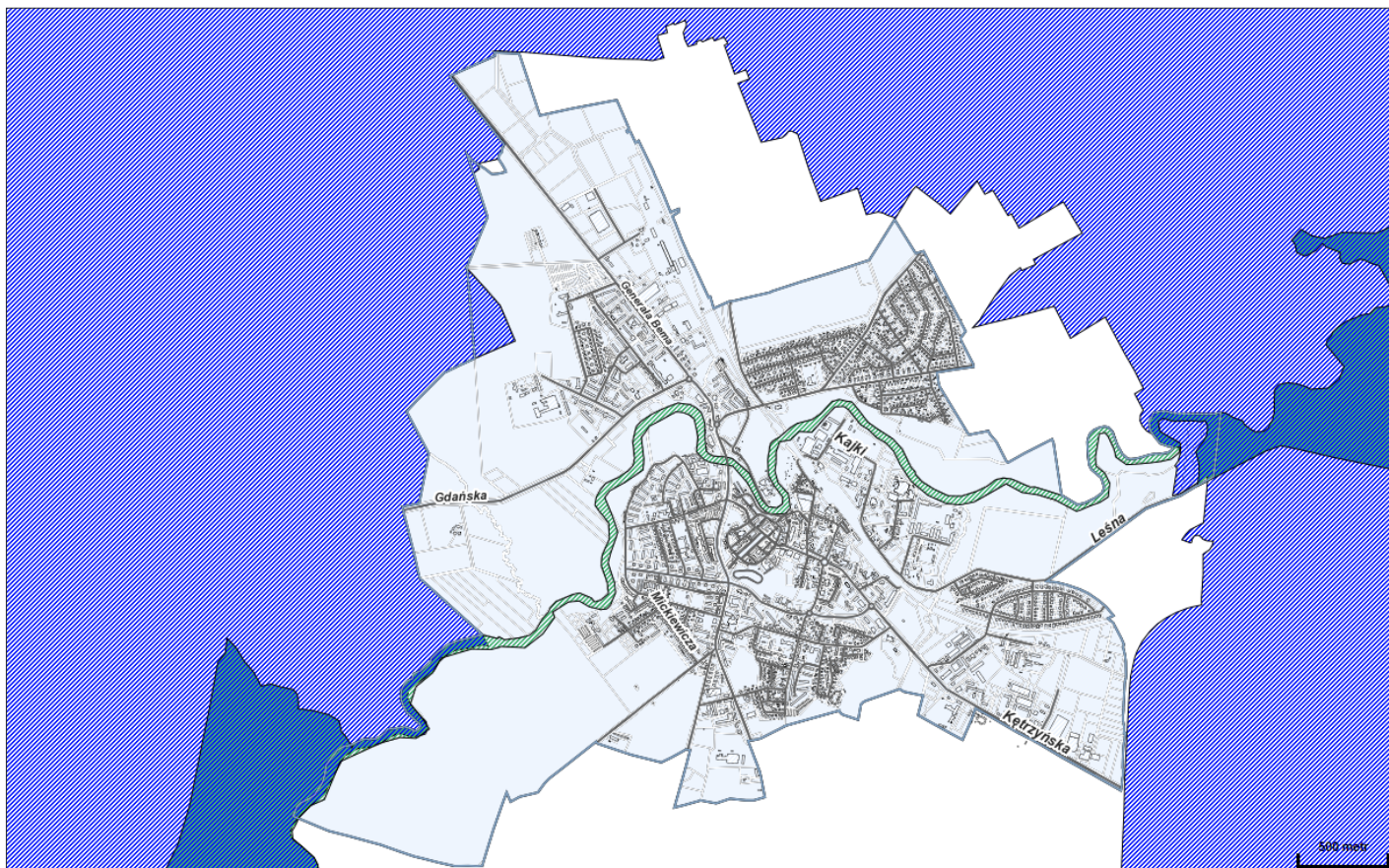

Źródło: Rozporządzenie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr 162 z dnia 19 grudnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Łyny, opracowanie: Biuro Doradcze EkoINFRA

Mapa 8. Granice obszaru chronionego krajobrazu.

Na terenie gminy miejskiej Bartoszyce nie występują użytki ekologiczne.

Na terenie gminy miejskiej Bartoszyce występują obszary chronione w ramach sieci Natura 2000 – miasto również graniczy z tym obszarem (Mapa 9 – zaznaczono kolorem fioletowym). Jest to Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Ostoja Warmińska” (kod PLB280015) o powierzchni 145 342,0 ha. „Ostoja Warmińska” została ustanowiona jako obszar Natura 2000 przede wszystkim dla ochrony jednego gatunku – bociana białego, który osiąga tu największą liczebność i największe zagęszczenie w kraju. Jest to jednak również bardzo ważna ostoja dla wielu innych gatunków ptaków, występują tu bowiem aż 93 gatunki ptaków waloryzujące obszary Natura 2000 (w tym 81 gatunków lęgowych i prawdopodobnie lęgowych). Jest wśród nich 38 gatunków z załącznika I Dyrektywy Ptasiej i 15 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi zwierząt. Ostoja Warmińska na terenie powiatu bartoszyckiego rozciąga się na obszarze gmin: Gmina Górowo Iławeckie, Miasto Górowo Iławeckie, Gmina Bartoszyce, Miasto i Gmina Sępólno (na terenach wiejskich i miejskich).

Źródło: Urząd Miasta Bartoszyce, <http://sip.bartoszyce.pl/>

Mapa 9. Granice obszaru chronionego w ramach sieci Natura 2000

Z pozostałych form ochrony przyrody na terenie gminy miejskiej Bartoszyce znajduje się 1 pomnik przyrody (ożywionej). Ochroną objęto okaz jesionu wyniosłego o obwodzie 355 cm i wysokości 30 m, znajdujący się w ogrodzie.

3.10. Zagrożenia poważnymi awariami

Zagrożenia poważnymi awariami są szczególnie istotne z punktu widzenia skutków, jakie mogą wystąpić w związku z niekontrolowaną emisją niebezpiecznych substancji do środowiska. Niekontrolowane uwolnienie się substancji niebezpiecznych może stanowić znaczne zagrożenie pożarowe i wybuchowe oraz toksyczne i ekologiczne.

W Polsce istnieje system nadzoru nad instalacjami mogącymi stworzyć zagrożenie poważnych awarii dla środowiska, sprawowany przez służby Inspekcji Ochrony Środowiska, w przypadku powiatu bartoszyckiego: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie. Na terenie gminy miejskiej Bartoszyce nie ma żadnych obiektów mogących zagrazać bezpieczeństwu biologicznemu lub chemicznemu. Nie ma też zakładów, które mogą być sprawcą nadzwyczajnego zagrożenia środowiska – zarówno zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii, jak i zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii. Potencjalne zagrożenie poważnymi awariami na terenie miasta stwarzają natomiast:

- zakłady przemysłowe, w których stosuje się, przetwarza lub magazynuje substancje i preparaty niebezpieczne;
- transport substancji i preparatów niebezpiecznych, które są przewożone środkami komunikacji drogowej.

Najbardziej niebezpieczne związki stosowane w przemyśle i transporcie na terenie miasta to produkty ropopochodne – w szczególności benzyny i oleje napędowe, gaz propan-butan, kwasy i zasady.

Cytując za POŚ Województwa Warmińsko Mazurskiego: „W strukturze przewozów towarów niebezpiecznych w transporcie drogowym dominują paliwa płynne (benzyny i oleje napędowe). W okresie ostatnich kilku lat obserwuje się stałą tendencję wzrostową liczby transportów materiałów niebezpiecznych, w tym szczególnie przewozów tranzytowych przez województwo, często trasami wyznaczonymi przez duże ośrodki miejskie i tereny o dużym znaczeniu turystycznym i przyrodniczym. Wzrost zagrożenia na drogach odnotowuje się zwłaszcza w okresie zimowym (oblodzone nawierzchnie dróg)”.

Do najważniejszego szlaku komunikacyjnego przebiegającego przez teren miasta należy droga krajowa nr 51. Wg informacji Komendy Powiatowej PSP w Bartoszycach w 2014 r. odnotowano wyciek substancji chemicznej, do którego doszło na terenie przejścia granicznego w Bezledach. Do wycieku doszło w naczepie pojazdu ciężarowego, który przewoził beczki zawierające środek dezynfekujący na bazie 15% kwasu nadoctowego. Zidentyfikowaną substancję zneutralizowano. W działaniach uczestniczyło łącznie 7 zastępów straży pożarnej, w tym specjalistyczna jednostka ratownictwa chemicznego z Olsztyna. Na terenie samego miasta nie doszło do takich zdarzeń.

Służbami reagowania w przypadku zagrożeń poważnymi awariami są przede wszystkim jednostki PSP oraz – wspomagająco – jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej.

3.11. Zabytki i dobra materialne

Na terenie gminy miejskiej Bartoszyce znajduje się 80 obiektów zabytkowych (wg Rejestru Zabytków Nieruchomych dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego, źródło: https://www.nid.pl/pl/Informacje_ogolne/Zabytki_w_Polsce/rejestr-zabytkow/zestawienia-zabytkow-nieruchomych/stan%20na%2030%20czerwca%202014/WAR-rej.pdf).

Najważniejszymi zabytkami w mieście Bartoszyce są: układ urbanistyczny – Stare Miasto łącznie z murami obronnymi i obszarem 50 m. na zewnątrz od murów, budowle sakralne z XIV i XV wieku: kościół p.w. Św. Jana Chrzciciela wraz z wyposażeniem wnętrza, kościół Św. Jana Ewangelisty wraz z wyposażeniem wnętrza, brama miejska „Lidzbarska”.

3.12. Stan sanitarno-higieniczny miasta

Jakość środowiska w znacznym stopniu wpływa na stan zdrowia społeczeństwa. Dotyczy to zarówno długotrwałej jakości poszczególnych komponentów środowiska (powietrza, wód, gleb, środowiska akustycznego), jak i zdarzeń krótkotrwałych.

Na terenie gminy miejskiej Bartoszyce jakość środowiska była wysoka w porównaniu z najbardziej zanieczyszczonymi regionami w kraju, co przedstawiono w poprzednich rozdziałach. Pieczę nad aspektami zdrowotnymi środowiska sprawowała przede wszystkim Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Bartoszycach. PSSE sporządza coroczną „Ocenę stanu sanitarno-higienicznego Miasta Bartoszyce”. Na podstawie tego dokumentu można stwierdzić, że ogólna ocena stanu sanitarno-higienicznego miasta jest dobra.

Stopień zwodociągowania miasta jest wysoki. Wg danych za 2015 r. (koniec poprzedniej perspektywy POŚ) Sieć wodociągowa ma długość 54,1 km, co daje gęstość sieci 458,9 km / 100 km². Z wodociągów korzysta 23 785 mieszkańców miasta, czyli 98,3% mieszkańców.

Stopień skanalizowania gminy miejskiej Bartoszyce jest również wysoki. Długość kolektorów ogółem wynosi 52,5 km. Z kanalizacji korzysta ok. 24 tys. osób, a więc 99,6% mieszkańców..

System grzewczy miasta opiera się na głównej kotłowni miejskiej i trzech kotłowniach lokalnych (gazowych). Główna kotłownia miejska jest wyposażona w dwa kotły wodne typu WR-10 i jeden kocioł WR-5. Wydajność cieplna pojedynczego kotła WR-10 wynosi 11,6 MW, a kotła WR-5 – 5,8 MW. Łączna całkowita moc kotłowni wynosi ponad 29 MW. Podstawowym paliwem do kotłów jest węgiel kamienny. Roczne zużycie węgla w ostatnich latach wynosi 12 621 – 12 953 ton. Jeden z kotłów został przebudowany w taki sposób, aby można było w nim spalać mieszaninę węgla i drewna tzw. współspalanie (zrębki, trociny, wióry, pył drzewny). Biomasa spalano jednak tylko w 2010 roku. Zużycie wyniosło jedynie 243 tony.

Kotłownia wytwarza ciepło na potrzeby centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej. Kotłownia jest wyposażona w urządzenia odpylające – zawirowywacze i baterie cyklonów za

każdym kotłem. Posiada aktualną decyzję w sprawie wprowadzania do powietrza substancji zanieczyszczających.

Dla mieszkańców, którzy nie korzystają z systemu ciepłowniczego, rozwiązaniem są indywidualne źródła ogrzewania (paleniska domowe, kotły gazowe, źródła OZE). Paleniska indywidualne mogą być lokalnie bardzo uciążliwe, szczególnie w niekorzystnych warunkach meteorologicznych oraz przy spalaniu niewłaściwego paliwa (np. najgorszej jakości węgla kamiennego, odpadów, szczególnie z tworzyw sztucznych, opon, polakierowanego drewna). Taka uciążliwość jest odnotowywana na terenie miasta.

System energetyczny miasta opiera się na liniach wysokiego napięcia 110 kV:

- Lidzbark Warmiński-Bartoszyce,
- Bartoszyce-Korsze.

3.12.1. Inwestycje/obiekty mogące znacząco oddziaływać na środowisko

W chwili obecnej na terenie miasta znajduje się 1 obiekt mogący zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r., poz. 71):

- Stacja demontażu pojazdów w Bartoszycach, ul. Bema 40B.

Ponadto na terenie miasta znajdują się również obiekty i instalacje mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r., poz. 71), z których najważniejszy to:

- Komunalna oczyszczalnia ścieków w Bartoszycach.

Tabela 23 przedstawia charakterystykę tych obiektów wraz z oceną ich oddziaływania na środowisko obecnie i przewidywaną w przyszłości.

W zadaniach POŚ dla Miasta Bartoszyce nie przewidziano do realizacji żadnych przedsięwzięć, które mogą zostać zaliczone do grupy przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.

Natomiast do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko będą należały głównie przedsięwzięcia wynikające z realizacji następujących zadań:

Do potencjalnych przedsięwzięć realizowanych w ramach w/w kierunków, mogących znacząco oddziaływać na środowisko, mogą należeć: budowa zbiorników wodnych, melioracje, budowa i modernizacja dróg o twardej nawierzchni o całkowitej długości przedsięwzięcia powyżej 1 km, budowa i modernizacja magistrali wodociągowych z wyłączeniem ich przebudowy metodą bezwykopową, budowa urządzeń do poboru wód podziemnych o zdolności poboru nie mniejszej niż 10 m³/godz., budowa i modernizacja ciepłowni lub innych instalacji do spalania paliw w celu wytwarzania energii elektrycznej lub ciepłej o mocy cieplnej nie mniejszej niż 25 MW, a przy stosowaniu paliwa stałego - nie mniejszej niż 10 MW, instalacje do przesyłu gazu oraz towarzyszące im tłocznie lub stacje

redukcyjne, z wyłączeniem gazociągów o ciśnieniu nie większym niż 0,5 MPa i przyłączy do budynków, budowa lub modernizacja instalacji do oczyszczania ścieków przewidzianych do obsługi nie mniej niż 400 równoważnych mieszkańców, instalacje do oczyszczania ścieków przemysłowych z wyłączeniem instalacji, które nie powodują wprowadzania do wód lub urządzeń ścieków zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska, budowa lub modernizacja sieci kanalizacyjnych o całkowitej długości przedsięwzięcia nie mniejszej niż 1 km, z wyłączeniem ich przebudowy metodą bezwykopową oraz przyłączy do budynków.

Na obecnym etapie nie można jednoznacznie zakwalifikować projektów zadań do przedsięwzięć mogących zawsze lub do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. W trakcie procesów inwestycyjnych nastąpi właściwa kwalifikacja przedsięwzięć. Należy zauważyć, że proces inwestycyjny każdorazowo będzie prowadzony zgodnie z wymogami przepisów dotyczących środowiska (we wszystkich kwalifikujących się przypadkach zostanie przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko).

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020”

Tabela 23. Charakterystyka obiektów mogących oddziaływać na środowisko

L.p.	Rodzaj obiektu / zarządzający	Lokalizacja	Skala i zasięg działalności	Oddziaływanie na środowisko		
				Komponent	Obecne	Przewidywane
1.	Oczyszczalnia ścieków w Bartoszycach ul. Drzewna 4 11-200 Bartoszyce „COWIK” Sp. z o.o ul. Limanowskiego 1 11-200 Bartoszyce	Bartoszyce (gmina miejska Bartoszyce) 54°15'25"N 20°49'06"E Najbliższe zabudowania mieszkalne znajdują się w odległości ok. 180 m w kierunku północnym. W najbliższym sąsiedztwie oczyszczalni nie występują obiekty użyteczności publicznej, obszary parków narodowych ani obszary ochrony uzdrowiskowej.	Oczyszczalnia ścieków w Bartoszycach oczyszcza ścieki doptywające systemem kanalizacji sanitarnej od mieszkańców miasta Bartoszyce, oraz miejscowości Łojdy i Dąbrowa Kolonia (łącznie ok. 25 000 osób), z zastosowaniem nowoczesnej technologii oczyszczania z podwyższonym usuwaniem biogenów. Średnia przepustowość oczyszczalni wynosi 6 500 m ³ /d, natomiast maksymalna to 8 500 m ³ /d. łącznie w 2015 r. oczyszczalnia oczyściła ok. 730 tys. m ³ ścieków. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest Łyna. Oczyszczalnia obsługuje aglomerację Bartoszyce, która została umieszczona w Załączniku 1 (Aglomeracje priorytetowe dla wypełnienia wymogów Traktatu Akcesyjnego) AKPOŚK2015 pod numerem PLWM013. Obiekt spełnia wymogi środowiskowe i ma uregulowany stan formalno-prawny.	wszystkie komponenty	Zmniejszenie presji antropogenicznej na środowisko w wyniku prawidłowej gospodarki ściekowej; zmniejszenie zagrożenia związanego z odprowadzaniem nieoczyszczonych ścieków do środowiska.	jak obecne
				powietrze, klimat	Emisja spalin ze środków transportu i sprzętu używanego w obiekcie. Możliwa emisja aerozoli i odorów, ograniczona jednak do terenu oczyszczalni i niewielkiego pasa wokół obiektu.	jak obecne
				wody podziemne i powierzchniowe	Zmniejszenie zagrożenia skażenia wód nieoczyszczonymi ściekami sanitarnymi. Zrzut ścieków oczyszczonych do rzeki Łyna – odprowadzane ładunki są zgodne z pozwoleniem wodnoprawnym.	jak obecne
				powierzchnia ziemi, gleby	Możliwy negatywny wpływ na powierzchnię ziemi osadów powstających w oczyszczalni (są zagospodarowywane rolniczo). Zagrożenie jest eliminowane poprzez badanie osadów.	
				zwierzęta, rośliny, różnorodność biologiczna, Natura 2000	Poprawa warunków siedliskowych; wzrost różnorodności biologicznej wskutek zmniejszenia zanieczyszczenia wód. Możliwy negatywny wpływ na różnorodność biologiczną po niewłaściwym zastosowaniu osadów ściekowych w rolnictwie.	jak obecne
				ludzie	Poprawa kondycji zdrowotnej w wyniku ograniczenia zanieczyszczenia środowiska ściekami. Eliminacja zagrożenia sanitarnego spowodowanego odprowadzaniem nieoczyszczonych ścieków do środowiska. Emisja hałasu i aerozoli na terenie oczyszczalni.	jak obecne

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020”

L.p.	Rodzaj obiektu / zarządzający	Lokalizacja	Skala i zasięg działalności	Oddziaływanie na środowisko		
				Komponent	Obecne	Przewidywane
				zabytki, dobra materialne	Brak wpływu.	jak obecne
				wszystkie komponenty	Zmniejszenie presji antropogenicznej na środowisko w wyniku prawidłowej gospodarki odpadami; zmniejszenie zagrożenia związanego z odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów.	jak obecne
2.	Stacja demontażu pojazdów w Bartoszycach, ul. Bema 40 B Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe Import-Export, Hurt-Detal, Edward Jasiak, ul. Mrongowiusza 40, 11-200 Bartoszyce	Bartoszyce (gmina miejska Bartoszyce) 54° 15'53,2"N 20° 48'01,5"E Najbliższe zabudowania mieszkalne znajdują się w odległości ok. 100 m w kier. półn.-zach. W najbliższym sąsiedztwie stacji nie występują obiekty użyteczn. publicznej, obszary parków narodowych ani obszary ochrony uzdrowiskowej.	Stacja demontażu przyjmuje pojazdy głównie z terenu powiatu bartoszyckiego. Projektowana moc przerobowa wynosi 1 700 Mg/rok. Obiekt spełnia wymogi środowiskowe i ma uregulowany stan formalno-prawny (decyzja Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego OŚ-PŚ.7243.53.2014 ważna do 10-02-2025 r.)	wszystkie komponenty	Zmniejszenie presji antropogenicznej na środowisko w wyniku prawidłowej gospodarki odpadami; zmniejszenie zagrożenia związanego z odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów.	jak obecne

opracowanie: Biuro Doradcze EkoINFRA

4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA

4.1. Problemy ochrony środowiska

Na terenie miasta Bartoszyce główną przyczyną powstawania zagrożeń dla **jakości powietrza i ochrony klimatu** jest energetyczne spalanie paliw. Większość zanieczyszczeń powietrza jest emitowana przez kotłownie. Na części obszaru miasta lokalny poziom stężeń zanieczyszczeń powietrza jest kształtowany przez tzw. emisję niską pochodzącą z niedużych obiektów mieszkalnych ogrzewanych indywidualnie oraz palenisk domowych. Zanieczyszczeniem szczególnie szkodliwym dla zdrowia ludzi jest pył zawieszony PM10 i PM2,5 emitowany bezpośrednio ze źródeł antropogenicznych i naturalnych jak również powstający w wyniku reakcji i przemian jego prekursorów (tlenków siarki i azotu, amoniaku, lotnych związków organicznych). Przy czym wytwarzanie ciepła jest oparte głównie na spalaniu węgla. Niska jest także świadomość społeczna zagrożeń wynikających ze spalania odpadów lub paliw najgorszej jakości.

W efekcie w Bartoszycach (2015 r.) wystąpiły przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe PM10.

Kolejnym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza jest emisja komunikacyjna. Pośrednio na zwiększenie emisji zanieczyszczeń ma wpływ stan nawierzchni dróg oraz niewielka długość dróg rowerowych na terenie miasta (ścieżki rowerowe o łącznej długości 2,7 km – dane GUS za 2015 r.).

Na wymienione powyżej problemy nakładają się uwarunkowania zewnętrzne: nieefektywny system wdrażania programów ochrony powietrza, niska opłacalność produkcji energii elektrycznej ze źródeł OZE, brak środków finansowych.

Zagrożeniem dla środowiska może być także emisja **hałasu**. Decydujący wpływ na stan klimatu akustycznego w mieście ma infrastruktura transportowa. Jest to problem narastający, związany ze stałym wzrostem natężenia ruchu, w szczególności najcięższych i najbardziej hałaśliwych samochodów ciężarowych. Wzrost natężenia hałasu powodują również: nieprawidłowo rozwiązane układy komunikacyjne (brak obwodnicy Bartoszyce), nieodpowiedni stan nawierzchni jezdni, niezadowolający stan techniczny pojazdów oraz prędkość jazdy. Na wymienione powyżej problemy nakładają się uwarunkowania zewnętrzne, tzn. przede wszystkim brak środków finansowych.

Problemy w ochronie środowiska mogą być związane z wysokim poziomem **pól elektromagnetycznych**. W świetle przedstawionych w rozdziale 3.3 danych, występujący w mieście poziom pól elektromagnetycznych jest niski i nie stwarza zagrożenia dla ludzi i środowiska. Jedynym problemem może być niedostateczna edukacja i informacja o zagadnieniu pól elektromagnetycznych

Problemy w sferze **gospodarki wodnej** to przede wszystkim zły stan wód powierzchniowych. Wynika on przede wszystkim z wysokiego zagrożenia wód ze strony źródeł rozproszonych, rolnictwa (poza terenem miasta) i terenów zurbanizowanych.

Natomiast w odniesieniu do ilościowej gospodarki wodnej problemem jest niedostateczna retencja wód w zlewniach. Również możliwe wystąpienie katastrofalnych zjawisk pogodowych (długich okresów bezdeszczowych, gwałtownych roztopów, etc.) – może powodować wzrost zagrożenia suszą lub powodzią.

Na wyżej wymienione problemy nakładają się uwarunkowania zewnętrzne: regulacje prawne i niedobory środków finansowych.

Problem w sferze **gospodarki wodno-ściekowej** stanowią wyeksploatowane, wymagające modernizacji ujęcie wody i SUW. Również część urządzeń oczyszczalni ścieków wymaga modernizacji lub remontu.

Na wyżej wymienione problemy nakładają się uwarunkowania zewnętrzne: przede wszystkim niedobory środków finansowych.

Ponieważ w Bartoszycach nie występują złoża kopalin (poza zasobami hydrogeologicznymi, nie zaliczanymi jednak do kopalin) w sferze **zasobów geologicznych** nie zidentyfikowano żadnych problemów.

Zagrożeniem dla **gleb** jest przede wszystkim antropopresja. Lokalnie, zagrożenie gleb może być związane z nielegalnym składowaniem odpadów („dzikie wysypiska”).

W zakresie **gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów** problemem jest niska świadomość społeczna w zakresie potrzeby zmniejszenia ilości wytwarzanych odpadów oraz zaniechania praktyk porzucania odpadów w miejscach do tego nieprzeznaczonych.

Największym problemem pozostaje jednak osiągnięcie właściwego poziomu masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

Na wyżej wymienione problemy nakładają się uwarunkowania zewnętrzne: przede wszystkim niedobory środków finansowych.

Problemy w zakresie **zasobów przyrodniczych** na terenie miasta to przede wszystkim: inwazje obcych gatunków roślin i zwierząt, przekształcenia siedlisk związane z niewłaściwym użytkowaniem obszarów cennych pod względem przyrodniczym oraz fragmentacja środowiska – występowanie barier dla migracji organizmów.

Do głównych zagrożeń dla zasobów przyrodniczych należą:

- zmiany sposobów użytkowania ziemi, w tym ograniczenie lub zaniechanie tradycyjnych metod produkcji rolnej i wywoływane przez nie zjawiska sukcesji, ujednolicania upraw i niszczenie mozaiki siedlisk;
- procesy eutrofizacji i zanieczyszczenia środowiska,

- postępująca urbanizacja i zagospodarowanie obszaru, prowadzące m.in. do likwidacji powierzchni naturalnej i półnaturalnej przyrody, zaburzenia funkcjonowania ekosystemów (w tym ich łączności) oraz dysharmonii krajobrazu;
- fragmentacja krajobrazu i powstawanie barier migracyjnych dla zwierząt,
- postępująca synantropizacja fauny i flory oraz przenikanie gatunków obcych (w tym także ich planowe lub przypadkowe introdukcje), co powoduje wypadanie gatunków rodzimych, słabszych konkurencyjnie;
- bezpośrednie formy dewastacji przyrody (np. niszczenie i wypalanie trzcinowisk, wydeptywanie, zrywanie kwitnących okazów roślin, płoszenie, nielegalna eksploatacja torfu, wzniecane pożary, wycinka zadrzewień, zaśmiecanie).

Na wyżej wymienione problemy nakładają się uwarunkowania zewnętrzne: przede wszystkim niedobory środków finansowych, ale również wystąpienie katastrofalnych zjawisk pogodowych (w szczególności suszy hydrologicznej), inwazje obcych gatunków i dalszy wzrost liczebności problematycznych gatunków rodzimych.

Problemem ochrony środowiska może być **zagrożenie poważnymi awariami** oraz, w przypadku wystąpienia, szybkie usuwanie ich skutków. Na terenie miasta nie ma żadnych obiektów mogących zagrażać bezpieczeństwu biologicznemu lub chemicznemu. Nie ma też zakładów, które mogą być sprawcą nadzwyczajnego zagrożenia środowiska (zakładów o dużym ryzyku lub o zwiększonym ryzyku). Przez teren miasta są natomiast przewożone substancje niebezpieczne. W transporcie mamy do czynienia z mniejszymi ilościami (od kilku do kilkudziesięciu ton) substancji niebezpiecznych. Natomiast nieprzewidywalność miejsca wystąpienia awarii w transporcie substancji niebezpiecznych jest czynnikiem utrudniającym podejmowanie działań w przypadku jej wystąpienia. Kolejną barierą jest niska świadomość społeczna.

Eliminowanie w/w problemów ochrony środowiska wymaga prowadzenia działań zarówno o charakterze inwestycyjnym, jak i nieinwestycyjnym, w tym działań o charakterze edukacyjnym. Wśród nich szczególnego znaczenia nabiera podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców oraz rozwój schematów zarządzania dla podejmowania właściwych decyzji planistycznych i realizacyjnych.

4.2. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektu POŚ, w szczególności dotyczące obszarów objętych ochroną

Tereny chronione na obszarze gminy miejskiej Bartoszyce zajmują 41,423 ha (3,76%).

4.2.1. Obszary Chronionego Krajobrazu

Na terenie gminy miejskiej Bartoszyce występuje 1 obszar chronionego krajobrazu:

- **Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Łyny** (powierzchnia ogółem 16 429,9 ha). Obszar powołany rozporządzeniem Nr 162 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 19 grudnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Łyny (Dz. Urz. Woj. W-M z 2008 r. Nr 201, poz. 3154).

Lokalizację obszaru chronionego krajobrazu na tle miasta przedstawia Mapa 8.

W dokumentach powołujących Obszar znajdują się następujące ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów leśnych Obszaru:

- 1) utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych; niedopuszczanie do ich nadmiernego użytkowania;
- 2) wspieranie procesów sukcesji naturalnej przez inicjowanie i utrwalanie naturalnego odnowienia o składzie i strukturze odpowiadającej siedlisku; tam gdzie nie są możliwe odnowienia naturalne - używanie do odnowień gatunków miejscowego pochodzenia przy ograniczaniu gatunków obcych rodzimej florze czy też modyfikowanych genetycznie;
- 3) zwiększanie udziału gatunków domieszkowych i biocenotycznych; tworzenie układów ekotonowych z tych gatunków;
- 4) pozostawianie drzew o charakterze pomnikowym, przestojów, drzew dziuplastych oraz części drzew obumarłych aż do całkowitego ich rozkładu;
- 5) zwiększanie istniejącego stopnia pokrycia terenów drzewostanami, w szczególności na terenach porolnych tam, gdzie z przyrodniczego i ekonomicznego punktu widzenia jest to możliwe; sprzyjanie tworzeniu zwartych kompleksów leśnych o racjonalnej granicy polno-leśnej; tworzenie i utrzymywanie leśnych korytarzy ekologicznych ze szczególnym uwzględnieniem możliwości migracji dużych ssaków;
- 6) utrzymywanie, a w razie potrzeby podwyższanie poziomu wód gruntowych, w szczególności na siedliskach wilgotnych i bagiennych, tj. w borach bagiennych, olsach i łęgach; budowa zbiorników małej retencji jako zbiorników wielofunkcyjnych, w szczególności podwyższających różnorodność biologiczną w lasach;
- 7) zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk, wrzosowisk oraz muraw napiaskowych; niedopuszczanie do ich nadmiernego wykorzystania dla celów produkcji roślinnej lub sukcesji;
- 8) zwalczanie szkodników owadzych i patogenów grzybowych, a także ograniczanie szkód łowieckich poprzez zastosowanie metod mechanicznych lub biologicznych; stosowanie metod chemicznego zwalczania dopuszcza się tylko przy braku innych alternatywnych metod;
- 9) stopniowe usuwanie gatunków obcego pochodzenia, chyba że zaleca się ich stosowanie w ramach przyjętych zasad hodowli lasu;
- 10) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów; w przypadkach stwierdzenia obiektów i powierzchni cennych przyrodniczo (stanowiska rzadkich i chronionych roślin, zwierząt, grzybów oraz pozostałości naturalnych ekosystemów) wnioskowanie do właściwego organu o ich ochronę;
- 11) kształtowanie właściwej struktury populacji zwierząt, roślin i grzybów stanowiących komponent ekosystemu leśnego;
- 12) opracowanie i wdrażanie programów czynnej ochrony oraz reintrodukcji i restytucji gatunków rzadkich, zagrożonych;
- 13) wykorzystanie lasów dla celów rekreacyjno-krajoznawczych i edukacyjnych w oparciu o wyznaczone szlaki turystyczne oraz istniejące i nowe ścieżki edukacyjno-przyrodnicze wyposażone w elementy infrastruktury turystycznej i edukacyjnej zharmonizowanej z otoczeniem;
- 14) prowadzenie racjonalnej gospodarki łowieckiej, w szczególności poprzez dostosowanie liczebności populacji zwierząt łownych związanych z ekosystemami leśnymi do warunków środowiskowych.

W dokumentach powołujących Obszar znajdują się następujące ustalenia dotyczące czynnej ochrony nieleśnych ekosystemów lądowych Obszaru:

- 1) przeciwdziałanie zarastaniu łąk, pastwisk i torfowisk poprzez koszenie i wypas, a także mechaniczne usuwanie samosiewów drzew i krzewów na terenach otwartych, a w razie konieczności także karczowanie z usunięciem biomasy z pozostawieniem kęp drzew i krzewów;
- 2) propagowanie wśród rolników działań zmierzających do utrzymania trwałych użytków zielonych w ramach zwykłej, dobrej praktyki rolniczej, a także Krajowego Programu Rolnośrodowiskowego – zgodnie z wymogami zbiorowisk łąkowych; propagowanie dominacji gospodarstw prowadzących produkcję mieszaną, w tym preferowanie hodowli bydła opartej o naturalny wypas metodą pastwiskową; zalecana jest ochrona i hodowla lokalnych starych odmian drzew i krzewów owocowych oraz ras zwierząt; promowanie agroturystyki i rolnictwa ekologicznego;
- 3) maksymalne ograniczanie zmiany użytków zielonych na grunty orne; niedopuszczanie do przeorywania użytków zielonych; propagowanie powrotu do użytkowania łąkowego gruntów wykorzystywanych dotychczas jako rolne wzdłuż rowów i lokalnych obniżen terenowych;
- 4) preferowanie ochrony roślin metodami biologicznymi;

- 5) ochrona zieleni wiejskiej: zadrzewień, zakrzewień, parków wiejskich, oraz kształtowanie zróżnicowanego krajobrazu rolniczego poprzez ochronę istniejących oraz formowanie nowych zadrzewień śródpolnych i przydrożnych;
- 6) zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych;
- 7) zachowanie zbiorowisk wydmych, śródpolnych muraw napiaskowych, wrzosowisk i psiar;
- 8) melioracje odwadniające, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, dopuszczalne tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, jednak z bezwzględnym zachowaniem w stanie nienaruszonym terenów podmokłych, w tym torfowisk i obszarów wodnoblotnych oraz obszarów źródliskowych cieków;
- 9) eliminowanie nielegalnego eksploatowania surowców mineralnych oraz rekultywacja terenów powyrobiskowych; w szczególnych przypadkach, gdy w wyrobisku ukształtowały się właściwe biocenozy wzbogacające lokalną różnorodność biologiczną, przeprowadzenie rekultywacji nie jest wskazane, zalecane jest podjęcie działań ochronnych w celu ich zachowania;
- 10) utrzymywanie i w razie konieczności odtwarzanie lokalnych i regionalnych korytarzy ekologicznych;
- 11) prowadzenie racjonalnej gospodarki łowieckiej, m.in. poprzez dostosowanie liczebności populacji zwierząt łownych związanych z ekosystemami otwartymi do warunków środowiskowych;
- 12) melioracje nawadniające zalecane są w przypadku stwierdzonego niekorzystnego dla racjonalnej gospodarki rolnej obniżenia poziomu wód gruntowych.

W dokumentach powołujących Obszar znajdują się następujące ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów wodnych Obszaru:

- 1) zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej, poza rowami melioracyjnymi;
- 2) wyznaczenie lokalizacji nowych wałów przeciwpowodziowych o rzeczywistą konieczność ochrony człowieka i jego mienia przed powodzią; w miarę możliwości wały należy lokalizować jak najdalej od koryta rzeki, wykorzystując naturalną rzeźbę terenu;
- 3) tworzenie stref buforowych wokół zbiorników wodnych w postaci pasów zadrzewień i zakrzewień, celem ograniczenia spływu substancji biogennych i zwiększenia różnorodności biologicznej;
- 4) prowadzenie prac regulacyjnych i utrzymaniowych rzek tylko w zakresie niezbędnym dla rzeczywistej ochrony przeciwpowodziowej;
- 5) ograniczanie zabudowy na krawędziach wysoczyznowych, w celu zachowania ciągłości przyrodniczo-krajobrazowej oraz ochrony krawędzi tarasów rzecznych przed ruchami osuwiskowymi;
- 6) rozpoznanie okresowych dróg migracji zwierząt, których rozwój związany jest bezpośrednio ze środowiskiem wodnym (w szczególności płazów) oraz podejmowanie działań w celu ich ochrony;
- 7) wznoszenie nowych budowli piętrzących na ciekach, rowach i kanałach (retencja korytowa) winno być poprzedzone analizą bilansu wodnego zlewni;
- 8) zapewnienie swobodnej migracji rybnym w ciekach poprzez budowę przepławek na istniejących i nowych budowach piętrzących;
- 9) utrzymanie i wprowadzanie zakrzewień i szuwarów wokół zbiorników wodnych, w szczególności starorzeczy i oczek wodnych jako bariery ograniczającej dostęp do linii brzegowej; utrzymanie lub tworzenie pasów zakrzewień i zadrzewień wzdłuż cieków jako naturalnej obudowy biologicznej ograniczającej spływ zanieczyszczeń z pól uprawnych;
- 10) ograniczenie działań powodujących obniżenie zwierciadła wód podziemnych, w szczególności budowy urządzeń drenarskich i rowów odwadniających na gruntach ornych, łąkach i pastwiskach w dolinach rzecznych oraz na krawędzi tarasów zalewowych i wysoczyzn;
- 11) opracowanie i wdrożenie programów reintrodukcji, restytucji, czynnej ochrony rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt, roślin i grzybów bezpośrednio związanych z ekosystemami wodnymi;
- 12) zachowanie i ewentualne odtwarzanie korytarzy ekologicznych opartych o ekosystemy wodne celem zachowania dróg migracji gatunków związanych z wodą;
- 13) zwiększanie retencji wodnej, przy czym zbiorniki małej retencji winny dodatkowo wzbogaca różnorodność biologiczną terenu, uwzględniając starorzeczca i lokalne obniżenia terenu; w miarę możliwości technicznych i finansowych zalecane jest odtworzenie funkcji obszarów źródliskowych o dużych zdolnościach retencyjnych; w miarę możliwości należy zachowywać lub odtwarzać siedliska hydrogeniczne mające dużą rolę w utrzymaniu lokalnej różnorodności biologicznej;
- 14) rozpoznanie oraz ewentualna przebudowa struktury ichtiofauny zgodnie z charakterem siedliska we wszystkich zbiornikach wodnych przewidzianych do wykorzystania w myśl właściwych przepisów o rybactwie śródlądowym; gospodarka rybacka na wodach powierzchniowych powinna wspomagać ochronę

gatunków krytycznie zagrożonych i zagrożonych oraz promować gatunki o pochodzeniu lokalnym prowadząc do uzyskania struktury gatunkowej i wiekowej ryb, właściwej dla danego typu wód.

Na terenie wszystkich OChK wprowadzono następujące zakazy:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych; 8) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Głównym problemem na OChK jest zachowanie zasad zrównoważonego rozwoju na tym terenie. Jednak realizacja zadań POŚ w żaden sposób nie koliduje z zachowaniem ochrony istniejących OChK oraz zasad zrównoważonego rozwoju, a wręcz przeciwnie – zwiększa tę ochronę, szczególnie poprzez realizację działań zmniejszających wpływ zanieczyszczeń na poszczególne elementy środowiska. Z tego punktu widzenia ważna jest realizacja zadań zgrupowanych w ramach szeroko pojętej edukacji i promowania zachowań proekologicznych.

4.2.2. Rezerwaty przyrody

Na terenie gminy miejskiej Bartoszyce nie występują rezerwaty przyrody.

4.2.3. Użytki ekologiczne

Na terenie gminy miejskiej Bartoszyce nie występują użytki ekologiczne.

4.2.4. Pozostałe formy ochrony przyrody

Z pozostałych form ochrony przyrody na terenie miasta znajduje się 1 pomnik przyrody (jesion wyniosły).

Realizacja zadań POŚ w żaden sposób nie koliduje z zachowaniem ochrony istniejącego pomnika przyrody, a wręcz przeciwnie – zwiększa tę ochronę, szczególnie poprzez realizację działań zmniejszających wpływ zanieczyszczeń na poszczególne elementy środowiska. Z tego punktu widzenia ważna jest również realizacja zadań zgrupowanych w ramach szeroko pojętej edukacji i promowania zachowań proekologicznych.

4.2.5. Ochrona gatunkowa

Zagadnienia ochrony gatunkowej reguluje ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r. poz. 2134 ze zm.) oraz następujące rozporządzenia wykonawcze:

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2014 r., poz. 1348),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408);

Ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących na terenie kraju rzadkich, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie przepisów umów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną, gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk i ostoi, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej. W celu ochrony ostoi i stanowisk roślin lub grzybów objętych ochroną gatunkową lub ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową mogą być ustalane strefy ochrony.

Nie można wykluczyć, że na terenie miasta występuje niewielka liczba gatunków roślin chronionych (roślin zielnych). Duży udział chronionych gatunków roślin związany jest z obszarami podmokłymi, dlatego szczególnie ważna jest potrzeba zachowania tych siedlisk. Cenne są też zbiorowiska roślinności wodnej i szuwarowej, a także leśnej.

Stwierdzono natomiast występowanie stanowisk porostów chronionych, umieszczonych na Czerwonej Liście Porostów Polski.

Na łąkach nad Łyną stwierdzono również występowanie czerwończyka nieparka (*Lycaena dispar*) – motyla dziennego z rodziny modraszkowatych. Gatunek ten jest objęty ochroną ścisłą, znajduje się na Czerwonej Liście Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce (wymieniony wśród gatunków niższego ryzyka).

Największe zagrożenia dla ochrony gatunkowej to:

- zmiany sposobów użytkowania ziemi, w tym ograniczenie lub zaniechanie tradycyjnych metod produkcji rolnej;
- procesy eutrofizacji i zanieczyszczenia środowiska,
- zmiany stosunków wodnych, związane głównie z melioracjami odwadniającymi,
- bezpośrednie formy dewastacji przyrody.

Realizacja zadań POŚ w żaden sposób nie koliduje z zachowaniem ochrony istniejących pomników przyrody zwoju, a wręcz przeciwnie – zwiększa tę ochronę, szczególnie poprzez realizację działań zmniejszających wpływ zanieczyszczeń na poszczególne elementy środowiska. Z tego punktu widzenia ważna jest również realizacja zadań zgrupowanych w ramach szeroko pojętej edukacji i promowania zachowań proekologicznych.

5. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM WRAZ ZE SPOSOBEM ICH UWZGLĘDNIENIA W POŚ

Projekt POŚ dla Miasta Bartoszyce w pełni respektuje zasady polityki ekologicznej szczebla międzynarodowego, wspólnotowego i krajowego, w szczególności cele „6. Wspólnotowego programu działań w zakresie środowiska naturalnego”, takie jak:

- **zasada zrównoważonego rozwoju** opisana w odnowionej strategii Unii Europejskiej dotyczącej trwałego rozwoju;
- **zasada przezroczności**;
- **zasada równego dostępu do środowiska przyrodniczego**;
- **zasada uspołecznienia** realizowana poprzez stworzenie instytucjonalnych, prawnych i materialnych warunków do udziału obywateli, grup społecznych i organizacji pozarządowych w procesie kształtowania modelu zrównoważonego rozwoju przy jednoczesnym rozwoju edukacji ekologicznej, rozbudzaniu świadomości i wrażliwości ekologicznej oraz kształtowaniu nowej etyki zachowań wobec środowiska;
- **zasada „zanieczyszczający płaci”** odnosząca się do odpowiedzialności za skutki zanieczyszczenia i stwarzania innych zagrożeń, w POŚ zakłada się, że odpowiedzialność tę powinny ponosić wszystkie jednostki korzystające ze środowiska – również konsumenci, zwłaszcza, gdy mają możliwość wyboru mniej zagrażających środowisku dóbr konsumpcyjnych;
- **zasada prewencji** stanowiąca, że przeciwdziałanie negatywnym skutkom dla środowiska powinno być podejmowane już na etapie planowania i realizacji przedsięwzięć. Zasada ta realizowana jest poprzez:
 - zapobieganie powstawaniu zanieczyszczeń poprzez stosowanie najlepszych dostępnych technik (BAT),
 - recykling, czyli zamykanie obiegu materiałów i surowców, odzysk energii, wody i surowców ze ścieków i odpadów oraz gospodarcze wykorzystanie odpadów zamiast ich składowania,
 - zintegrowane podejście do ograniczania i likwidacji zanieczyszczeń i zagrożeń zgodnie z zaleceniami Dyrektywy Rady 96/61/WE w sprawie zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i kontroli (tzw. dyrektywa IPPC),
 - wprowadzanie prośrodowiskowych systemów zarządzania procesami produkcji i usługami, zgodnie z ogólnymi i europejskimi wymogami w tym zakresie, wyrażonymi m.in. w standardach ISO 14000 i EMAS, programach czystszej produkcji, Responsible Care.
- **zasada skuteczności ekologicznej i efektywności ekonomicznej** odnosząca się do wyboru planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych ochrony środowiska, a następnie do oceny osiągniętych wyników, oznaczająca potrzebę minimalizacji nakładów na jednostkę uzyskanego efektu.

Zgodnie z ustawą *Prawo ochrony środowiska*, POŚ powinien uwzględniać cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2016 r. poz. 383, z późn. zm.).

Do głównych dokumentów strategicznych, w oparciu o które prowadzona jest polityka rozwoju, należą:

- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności - przyjęta przez Radę Ministrów dnia 5 lutego 2013 roku;
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) została przyjęta Uchwałą Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. (aktualizacja dokumentu: Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjne gospodarka, sprawne państwo - przyjętego przez Radę Ministrów dnia 25 września 2012 roku).

Realizacji celów rozwojowych ma 9 strategii zintegrowanych:

- Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko” - perspektywa do 2020 roku;
- Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”;
- Strategia rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku);
- Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020;
- Strategia „Sprawne Państwo 2020”;
- Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022;
- Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2010-2020: regiony, miasta, obszary wiejskie;
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020;
- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020.

Kluczowym dokumentem w zakresie ochrony środowiska jest Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko - perspektywa do 2020 roku. Celem głównym Strategii jest zapewnienie wysokiej jakości życia obecnych i przyszłych pokoleń z uwzględnieniem ochrony środowiska oraz stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju nowoczesnego sektora energetycznego, zdolnego zapewnić Polsce bezpieczeństwo energetyczne oraz konkurencyjną i efektywną gospodarkę.

Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko nie jest dokumentem obejmującym wszystkie zagadnienia środowiskowe. Kwestie ochrony gleb czy problem hałasu zostały szczególnie ujęte również w Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020 (SZRWRiR) oraz Strategii rozwoju transportu do 2020 roku (SRT).

W tabeli poniżej przedstawiono wzajemne relacje pomiędzy celami POŚ dla Miasta Bartoszyce do 2020 roku a ustaleniami tych trzech ww. strategii oraz pozostałych – najbardziej istotnych z punktu widzenia POŚ. Stwierdza się, że cele POŚ dla powiatu bartoszyckiego do 2020 roku są zgodne z celami i kierunkami interwencji w/w dokumentów.

Ponadto cele POŚ dla Miasta Bartoszyce do 2020 roku są zgodne z celami określonymi w pozostałych dokumentach strategicznych poziomu europejskiego, krajowego i wojewódzkiego opisanymi wcześniej w rozdziale 2.3.

Tabela 24. Zgodność POŚ z kierunkami interwencji i działaniami celów środowiskowych wybranych dokumentów strategicznych

Dokument strategiczny	Cel środowiskowy	Kierunek interwencji, działanie	Ocena zgodności
Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności	Cel 7 – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska	Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne	spójne
		Modernizacja sieci elektroenergetycznych i ciepłowniczych	zgodne
		Realizacja programu inteligentnych sieci w elektroenergetyce	niesprzeczne
		Wzmocnienie roli odbiorców finalnych w zarządzaniu zużyciem energii	zgodne
		Stworzenie zachęt przyspieszających rozwój zielonej gospodarki	niesprzeczne
		Zwiększenie poziomu ochrony środowiska	zgodne
	Cel 8 – Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych	Rewitalizacja obszarów problemowych w miastach	spójne
		Stworzenie warunków sprzyjających tworzeniu pozarolniczych miejsc pracy na wsi i zwiększaniu mobilności zawodowej na linii obszary wiejskie - miasta	niesprzeczne
		Zrównoważony wzrost produktywności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego zapewniający bezpieczeństwo żywnościowe oraz stymulujący wzrost pozarolniczego zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	niesprzeczne
		Wprowadzenie rozwiązań prawnoorganizacyjnych stymulujących rozwój miast	niesprzeczne
Cel 9 – Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski	Udrożnienie obszarów miejskich i metropolitalnych poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego	niesprzeczne	
Strategia Rozwoju Kraju 2020 I. Sprawne i efektywne państwo	Cel I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela	I.3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa obywatela	spójne
Strategia Rozwoju Kraju 2020 II. Konkurencyjna gospodarka	Cel II.6. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko	II.6.1. Racjonalne gospodarowanie zasobami	zgodne
		II.6.2. Poprawa efektywności energetycznej	spójne
		II.6.4. Poprawa stanu środowiska	zgodne
		II.6.5. Adaptacja do zmian klimatu	zgodne
Strategia Rozwoju Kraju 2020 III. Spójność społeczna i terytorialna	Cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych	III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacniania potencjału obszarów wiejskich	niesprzeczne
		III.3.4. Zwiększenie spójności terytorialnej	niesprzeczne
Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”	Cel 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska	Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin	zgodne
		Gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody	zgodne
		Zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna	zgodne
		Uporządkowanie zarządzania przestrzenią	zgodne
	Cel 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię	Lepsze wykorzystanie krajowych zasobów energii	zgodne
		Poprawa efektywności energetycznej	zgodne
		Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii	zgodne
		Rozwój energetyczny obszarów podmiejskich i wiejskich	zgodne
		Rozwój systemu zaopatrywania nowej generacji pojazdów wykorzystujących paliwa alternatywne	niesprzeczne

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020”

Dokument strategiczny	Cel środowiskowy	Kierunek interwencji, działanie	Ocena zgodności
	Cel 3. Poprawa stanu środowiska	Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki	zgodne
		Racjonalne gospodarowanie odpadami, w tym wykorzystanie ich na cele energetyczne	zgodne
		Ochrona powietrza, w tym ograniczenie oddziaływania energetyki	zgodne
		Wspieranie nowych i promocja polskich technologii energetycznych i środowiskowych	niesprzeczne
		Promowanie zachowań ekologicznych oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy	zgodne
Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”	Cel 3: Wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców	Tworzenie warunków dla rozwoju zrównoważonej produkcji i konsumpcji oraz zrównoważonej polityki przemysłowej	niesprzeczne
		Podnoszenie społecznej świadomości i poziomu wiedzy na temat wyzwań zrównoważonego rozwoju i zmian klimatu	zgodne
		Poprawa efektywności energetycznej i materiałowej przedsięwzięć architektonicznobudowlanych oraz istniejących zasobów	zgodne
Strategia rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku)	Cel strategiczny 1. Stworzenie Zintegrowanego systemu transportowego	Ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko	zgodne
Strategia „Sprawne Państwo 2020”	Cel 3. Skuteczne zarządzanie i koordynacja działań rozwojowych	Zapewnienie ładu przestrzennego	spójne
	Cel 7. Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego	Usprawnienie działania struktur zarządzania kryzysowego	spójne
Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2010–2020: regiony, miasta, obszary wiejskie	Cel 1. Wspomaganie wzrostu Konkurencyjności regionów	Dywersyfikacja źródeł i efektywne wykorzystanie energii oraz reagowanie na zagrożenia naturalne	zgodne
		Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego	spójne
	Cel 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych	Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe – usługi komunalne i związane z ochroną środowiska	zgodne
		Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze	spójne
Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020	Cel szczegółowy 4. Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej	Przewycięzanie niedogodności związanych z położeniem obszarów przygranicznych, szczególnie wzdłuż zewnętrznych granic UE	niesprzeczne
		Kształtowanie zdrowego stylu życia poprzez promocję zdrowia, edukację zdrowotną oraz prośrodowiskową oraz działania wspierające dostęp do zdrowej i bezpiecznej żywności	niesprzeczne
Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020	Cel szczegółowy 4. Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego	Ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego oraz krajobrazu	spójne
Polityka energetyczna Polski do 2030 roku	1. Kierunek – poprawa efektywności energetycznej	Dążenie do utrzymania zeroenergetycznego wzrostu gospodarczego, tj. rozwoju gospodarki następującego bez wzrostu zapotrzebowania na energię pierwotną	spójne
		Konsekwentne zmniejszanie energochłonności polskiej gospodarki do poziomu UE-15	spójne

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020”

Dokument strategiczny	Cel środowiskowy	Kierunek interwencji, działanie	Ocena zgodności
	3. Kierunek – wytwarzanie i przesyłanie energii elektrycznej oraz ciepła	Zapewnienie ciągłego pokrycia zapotrzebowania na energię przy uwzględnieniu maksymalnego możliwego wykorzystania krajowych zasobów oraz przyjaznych środowisku technologii	zgodne
		Wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii co najmniej do poziomu 15% w 2020 roku oraz dalszy wzrost tego wskaźnika w latach następnych	zgodne
	5. Kierunek – rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw	Osiągnięcie w 2020 roku 10% udziału biopaliw w rynku paliw transportowych oraz zwiększenie wykorzystania biopaliw II generacji	niesprzeczne
		Ochrona lasów przed nadmiernym eksploatowaniem, w celu pozyskiwania biomasy oraz zrównoważone wykorzystanie obszarów rolniczych na cele OZE, w tym biopaliw, tak aby nie doprowadzić do konkurencji pomiędzy energetyką odnawialną i rolnictwem oraz zachować różnorodność biologiczną	zgodne
		Zwiększenie stopnia dywersyfikacji źródeł dostaw oraz stworzenie optymalnych warunków do rozwoju energetyki rozproszonej opartej na lokalnie dostępnych surowcach	spójne
		Ograniczenie emisji CO ₂ do 2020 roku przy zachowaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa energetycznego	zgodne
	7. Kierunek – ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko	Ograniczenie emisji SO ₂ i NOx oraz pyłów (w tym PM10 i PM2,5) do poziomów wynikających z obecnych i projektowanych regulacji unijnych	zgodne
		Minimalizacja składowania odpadów poprzez jak najszersze wykorzystanie ich w gospodarce	zgodne
		Zmiana struktury wytwarzania energii w kierunku technologii niskoemisyjnych	zgodne
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów	niesprzeczne	
	Cel 3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej	niesprzeczne	
	Cel 4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski	zgodne	
	Cel 5. Zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa	niesprzeczne	
	Cel 6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego	spójne	
Krajowy program ochrony powietrza do roku 2020 z perspektywą do roku 2030	Cel szczegółowy: osiągnięcie w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE, oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są dotrzymywane, a w przypadku pyłu drobnego PM2,5 także pułapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia	zgodne	
	Cel szczegółowy: osiągnięcie w perspektywie do roku 2030 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego	zgodne	

Dokument strategiczny	Cel środowiskowy	Kierunek interwencji, działanie	Ocena zgodności
Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030	Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska	Dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu	zgodne
		Dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu	spójne
		Ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu	zgodne
		Adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie	spójne
		Zapewnienie funkcjonowania skutecznego systemu ochrony zdrowia w warunkach zmian klimatu	niesprzeczne
	Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich	Stworzenie lokalnych systemów monitorowania i ostrzegania przed zagrożeniami	spójne
		Organizacyjne i techniczne dostosowanie działalności rolniczej i rybackiej do zmian klimatu	spójne
	Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu	Monitoring stanu środowiska i systemy wczesnego ostrzegania i reagowania w kontekście zmian klimatu (miasta i obszary wiejskie)	spójne
		Miejska polityka przestrzenna uwzględniająca zmiany klimatu	niesprzeczne
	Cel 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu	Promowanie innowacji na poziomie działań organizacyjnych i zarządczych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu	spójne
	Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu	Zwiększenie świadomości odnośnie do ryzyk związanych ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu	zgodne

5.1. Przewidywane znaczące oddziaływania programu na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000

Na obszarze gminy miejskiej Bartoszyce znajduje się niewielki fragment obszaru chronionego w ramach sieci Natura 2000 (Mapa 9).

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Ostoja Warmińska” PLB280015, powierzchnia 142 016,2 ha. „Ostoja Warmińska” została ustanowiona jako obszar Natura 2000 przede wszystkim dla ochrony jednego gatunku – bociana białego, który osiąga tu największą liczebność i największe zagęszczenie w kraju. Jest to jednak również bardzo ważna ostoja dla wielu innych gatunków ptaków, występują tu bowiem aż 93 gatunki ptaków waloryzujące obszary Natura 2000 (w tym 81 gatunków lęgowych i prawdopodobnie lęgowych). Jest wśród nich 38 gatunków z załącznika I Dyrektywy Ptasiej i 15 gatunków z Polskiej czerwonej księgi zwierząt. Ostoja Warmińska rozciąga się na obszarze gmin: Gmina Górowo Iławeckie, Miasto Górowo Iławeckie, Gmina Bartoszyce, Miasto Bartoszyce, Miasto i Gmina Sępólno (na terenach wiejskich i miejskich).

Plan zadań ochronnych dla obszaru ustanawia Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 30 września 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Warmińska PLB280015.

W załączniku 3 do zarządzenia przedstawiono identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk, będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Warmińska PLB280015. Zestawienie zagrożeń prezentuje Tabela 25.

Tabela 25. Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla obszaru Natura 2000 „Ostoja Warmińska”

L.p.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
		Istniejące	Potencjalne	
1	A030 Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	J02 spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych	C03.03 produkcja energii wiatrowej G05.04 wandalizm C03 wykorzystywanie odnawialnej energii abiotycznej	Rozbiórka tam bobrowych w celu likwidacji rozlewisk. Degradacja żerowisk w wyniku zmiany stosunków wodnych, zubożenie żerowisk bocian czarnego spowodowane budową małych elektrowni wodnych na rzekach Ostoi Warmińskiej
2	A031 Bocian biały <i>Ciconia ciconia</i>	A02 zmiana sposobu upraw A10 restrukturyzacja gospodarstw rolnych B01 zalesienia terenów otwartych J02.01 zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie	C03.03 produkcja energii wiatrowej F05.04 kłusownictwo G05.11 śmierć lub uraz w wyniku kolizji	Stopień zagrożenia w wyniku trucia i kłusownictwa jest bardzo trudny do oceny, gdyż większość przypadków pozostaje prawdopodobnie nieujawniona. Z ostatnich lat znany jest przypadek śmiertelnego zatrucia bielików przebywających w pobliżu stawów w Worynach.
3	A089 Orlik krzykliwy <i>Aquila pomarina</i>	A02 zmiana sposobu upraw A10 restrukturyzacja gospodarstw rolnych B01 zalesienia terenów otwartych J02.01 zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie	C03.03 produkcja energii wiatrowej G05.11 śmierć lub uraz w wyniku kolizji B07 inne rodzaje praktyk leśnych	Zagrożenia związane są głównie z przemianami na polskiej wsi, związanymi przede wszystkim z systemem finansowania rolnictwa ze środków Unii Europejskiej (scalanie gruntów, jednolite uprawy, likwidacja niejednorodności, a także zalesienia mniej produktywnych gruntów, będących wcześniej atrakcyjnymi żerowiskami orlików). Wprowadzanie jednorocznych i wieloletnich upraw roślin energetycznych (np. wierzy, brzozy, topoli). W przypadku części ptaków brak wyznaczenia stref ochronnych (bądź też brak regularnej ich weryfikacji) może doprowadzić do strat w lęgach w wyniku prowadzenia prac leśnych w sezonie lęgowym.
4	Derkacz <i>Crex crex</i>	A02 zmiana sposobu upraw A03 koszenie/ścinanie trawy A10 restrukturyzacja gospodarstw rolnych J02 spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych J02.01 zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie	B01 zalesianie terenów otwartych	Ubytek powierzchni TUZ i otwartych nieużytków na rzecz zalesień i gruntów ornych, melioracje osuszające, zaniechanie użytkowania kośnego łąk (sukcesja), niedostosowanie terminu pokosu do biologii lęgowej, zła technika koszenia (od zewnątrz do środka). Wprowadzanie jednorocznych i wieloletnich upraw roślin energetycznych (np. wierzy, brzozy, topoli)
5	A239 Dzięcioł białogrzbity <i>Dendrocopos leucotos</i>	B07 prowadzenie prac leśnych w sezonie lęgowym B02.04 usuwanie martwych i umierających drzew B02.02 wycinka lasu	G05.04 wandalizm J02.01 zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie	Rozbiórka tam bobrowych w celu likwidacji rozlewisk. Ilość pozostawianych zasobów drzew martwych i zamierających w ramach normalnej gospodarki leśnej w chwili obecnej jest niewystarczająca w stosunku do potrzeb tego gatunku. Głównym czynnikiem decydującym o

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020”

L.p.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
		Istniejące	Potencjalne	
				przetrwaniu populacji są obecnie bobry, które powodują szybki zwiększenie ilości martwego drewna. Jednak „produktywność” drzew zamierających w obrębie zalewisk jest stosunkowo krótka (tzw. posusz jałowy jest nieatrakcyjny dla owadów, a tym samym dla dzięciołów). Szczególnie ważnym zagrożeniem jest więc wycinka starodrzewi objętych gospodarką leśną w obrębie występowania dzięciołów białogrzbietych.
6	A038 Łabędź krzykliwy <i>Cygnus cygnus</i>		H01.09 zanieczyszczenia wód powierzchniowych z innych źródeł rozproszonych J02.01 zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie	
7	A072 Trzmielojad <i>Pernis apivorus</i>		B01 zalesienia terenów otwartych F05.04 kłusownictwo	
8	A081 Błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i>		B01 zalesienia terenów otwartych J02.01 zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie F05.04 kłusownictwo	
9	A084 Błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i>		B01 zalesienia terenów otwartych F05.04 kłusownictwo K03.04 drapieżnictwo J02 spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych	
10	A127 żuraw <i>Grus grus</i>		B01 zalesienia terenów otwartych, J02.01 zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie F05.04 kłusownictwo	
11	A140 Siewka złota <i>Pluvialis apricaria</i>		J02.01 zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie	
12	A142 Czajka <i>Vanellus vanellus</i>		B01 zalesienia terenów otwartych J02.01 zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie	
13	A229 Zimorodek <i>Alcedo atthis</i>		J02.06.06 pobór wód powierzchniowych przez hydroenergię K01.01 erozja K03.04 drapieżnictwo M01.01 zmiana temperatury M01.03 powódzie i zwiększenie opadów	
14	A234 Dzięcioł zielonosiwy <i>Picus canus</i>		A02.01 intensyfikacja rolnictwa B02.02 wycinka lasu B02.04 usuwanie martwych i umierających drzew	
15	A320 Muchotłówka mała <i>Ficedula parva</i>		B02.02 wycinka lasu B02.04 usuwanie martwych i umierających drzew	

Źródło: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 30 września 2014 r.
Opracowanie: Biuro Doradcze EkoINFRA

W ustanowionym planie zadań ochronnych przedstawiono również cele działań ochronnych. (Tabela 26).

Tabela 26. Cele działań ochronnych dla obszaru Natura 2000 „Ostoja Warmińska”

L.p.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych
1	A030 Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	Utrzymanie korzystnego stanu populacji poprzez ochronę miejsc gniazdowania i żerowania oraz ograniczanie zagrożeń
2	A031 Bocian biały <i>Ciconia ciconia</i>	Utrzymanie korzystnego stanu populacji poprzez ochronę siedlisk gatunku, odtwarzanie żerowisk, ograniczanie zagrożeń
3	A075 Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>	Utrzymanie korzystnego stanu populacji poprzez ochronę miejsc gniazdowania i żerowania oraz ograniczanie zagrożeń
4	A089 Orlik krzykliwy <i>Aquila pomarina</i>	Utrzymanie korzystnego stanu populacji poprzez ochronę miejsc gniazdowania i żerowania oraz ograniczanie zagrożeń
5	Derkacz <i>Crex crex</i>	Utrzymanie korzystnego stanu populacji poprzez ochronę miejsc gniazdowania oraz ograniczanie zagrożeń
6	A239 Dzięcioł białogrzbisty <i>Dendrocopos leucotos</i>	Stopniowa poprawa stanu populacji poprzez zabezpieczenie odpowiedniej powierzchni siedliska (zwiększenie ilości martwego drewna w kompleksach leśnych zasiedlonych przez dzięcioły)
7	A038 Łabędź krzykliwy <i>Cygnus cygnus</i>	Rozpoznanie wielkości i stanu ochrony populacji
8	A072 Trzmielojad <i>Pernis apivorus</i>	Rozpoznanie wielkości i stanu ochrony populacji
9	A081 Błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i>	Rozpoznanie wielkości i stanu ochrony populacji
10	A084 Błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i>	Rozpoznanie wielkości i stanu ochrony populacji
11	A127 żuraw <i>Grus grus</i>	Rozpoznanie wielkości i stanu ochrony populacji
12	A140 Siewka złota <i>Pluvialis apricaria</i>	Rozpoznanie wielkości i stanu ochrony populacji
13	A142 Czajka <i>Vanellus vanellus</i>	Rozpoznanie wielkości i stanu ochrony populacji
14	A229 Zimorodek <i>Alcedo atthis</i>	Rozpoznanie wielkości i stanu ochrony populacji
15	A234 Dzięcioł zielonosiwy <i>Picus canus</i>	Rozpoznanie wielkości i stanu ochrony populacji
16	A320 Muchotówka mała <i>Ficedula parva</i>	Rozpoznanie wielkości i stanu ochrony populacji

Źródło: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 30 września 2014 r.
Opracowanie: Biuro Doradcze EkoINFRA

POŚ dla Miasta Bartoszyce przewiduje realizację kilku zadań, w ramach wymienionych poniżej kierunków interwencji, które potencjalnie mogłyby wpłynąć na powstanie w/w zagrożeń:

- I. Zmniejszanie emisji zanieczyszczeń do atmosfery, zadanie:
 - budowa, przebudowa i modernizacja dróg;
- II. Wzrost wykorzystania OZE w bilansie energetycznym, zadanie:
 - wspieranie rozwoju energetyki odnawialnej z uwzględnieniem wymogów ochrony przyrody, w tym krajobrazu
- XXXI. Utrzymanie, powiększanie i ochrona zasobów leśnych oraz gruntów zadrzewionych i zakrzewionych, zadanie:
 - utrzymanie i powiększanie powierzchni gruntów zadrzewionych i zakrzewionych;

Należy jednak mieć na uwadze, że zrealizowanie planowanych inwestycji infrastrukturalnych wymaga przeprowadzenia procedury oceny oddziaływania na środowisko, która określi czy dana inwestycja wpływa na obszary Natura 2000 i w jakim stopniu, jak również wskaże optymalny z punktu widzenia wpływu na obszar Natura 2000 sposób realizacji.

Z drugiej strony, realizacja wielu zadań POŚ dla Miasta Bartoszyce nie koliduje z zachowaniem celów działań ochronnych dla istniejącego obszaru Natura 2000, a wręcz przeciwnie – zwiększa tę ochronę. Podjęcie działań edukacyjnych wpłynie również na zmniejszenia zagrożenia G.05.04 – „Wandalizm”.

Na obecnym etapie oceny nie przewiduje się znaczącego oddziaływania realizacji zadań POŚ dla Miasta Bartoszyce na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000.

5.2. Zmniejszenie oddziaływania na klimat

Niezmiernie ważnym zagadnieniem jest obecnie przeciwdziałanie zmianom klimatycznym. Celem strategicznym „Polityki klimatycznej Polski” jest: *włączenie się Polski do wysiłków społeczności międzynarodowej na rzecz ochrony klimatu globalnego poprzez wdrażanie zasad zrównoważonego rozwoju, zwłaszcza w zakresie poprawy wykorzystania energii, zwiększania zasobów leśnych i glebowych kraju, racjonalizacji wykorzystania surowców i produktów przemysłu oraz racjonalizacji zagospodarowania odpadów, w sposób zapewniający osiągnięcie maksymalnych, długoterminowych korzyści gospodarczych, społecznych i politycznych.*

Do krótkookresowych celów polityki należą między innymi:

- redukcja gazów cieplarnianych poprzez działania w zakresie energetyki,
- realizacja postanowień Konwencji Klimatycznej i Protokołu z Kioto,
- integracja polityki klimatycznej z innymi politykami państwa,
- opracowanie krajowego programu redukcji emisji gazów cieplarnianych,
- poprawa systemu informacji i edukacji społeczeństwa w zakresie ochrony klimatu.

Celem ilościowym polityki jest zapewnienie 40% redukcji emisji gazów cieplarnianych do roku 2020 w porównaniu z rokiem bazowym konwencji klimatycznej (tj. 1988 r.)

W zakresie ochrony klimatu oraz poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego należy również wspomnieć o dokumencie „Plan działań na rzecz zrównoważonej energii (SEAP)”. Po przyjęciu przez Unię Europejską w 2008 roku pakietu klimatyczno-energetycznego, Komisja Europejska – aby wspierać działania podejmowane przez władze lokalne zmierzające ku wdrożeniu polityk na rzecz zrównoważonej energii – zainicjowała tzw. *Porozumienie między burmistrzami (Covenant of Mayors)*. Sygnatariusze reprezentują jednostki różnej wielkości, począwszy od małych wiosek po wielkie metropolie, takie jak Londyn czy Paryż. Po upływie roku od przystąpienia sygnatariusze Porozumienia zobowiązują się do wdrożenia planu działań na rzecz zrównoważonej energii (SEAP)

nastawionego na ograniczenie emisji CO₂ o co najmniej 20% do 2020 roku. Obecnie w inicjatywie uczestniczy ponad 6,6 tys. miast i gmin europejskich – w tym 53 z Polski.

Aby dołączyć do tego silnie rozwijającego się ruchu, lokalne władze muszą podjąć następujące kroki:

1. Przedstawić inicjatywę Porozumienia między burmistrzami radzie gminy;
2. Zapewnić podjęcie przez radę oficjalnej decyzji o sygnowaniu Porozumienia na drodze uchwały;
3. Udzielić upoważnienia do podpisania formularza o przystąpieniu burmistrzowi lub równorzędnemu przedstawicielowi Rady Miasta;
4. Powiadomić Biuro Porozumienia między burmistrzami drogą elektroniczną o decyzji o dołączeniu do inicjatywy;
5. Zapoznać się z treścią przesłanego drogą elektroniczną radzie gminy potwierdzenia, w którym opisano, jakie w następnej kolejności należy podjąć kroki.

Sygnatariusz Porozumienia między burmistrzami zobowiązuje się do przedłożenia – w ciągu roku od przystąpienia – Planu Działań Na Rzecz Zrównoważonej Energii (SEAP), obejmującego cele Porozumienia oraz środki pozwalające na ich realizację. Plan musi zostać zatwierdzony przez radę gminy.

Plan SEAP powinien obejmować cały obszar geograficzny zarządzany przez władze lokalne oraz zawierać działania obejmujące co najmniej sektor budynków publicznych i mieszkaniowych, infrastrukturę publiczną, w tym oświetlenie uliczne oraz transport publiczny. Władze lokalne mają obowiązek zapewnić zasoby kadrowe i finansowe niezbędne do realizacji działań przewidzianych w Planie. W prace nad Planem powinna w jak najszerszym stopniu zostać zaangażowana społeczność lokalna.

W SEAP muszą znaleźć się zaplanowane środki i wskaźniki, które umożliwią monitorowanie wyników w zakresie wdrożonych działań, jak i redukcji emisji CO₂. Co najmniej raz na dwa lata władze lokalne powinny sporządzać sprawozdania z realizacji Planu i przysyłać je do Biura Porozumienia Burmistrzów.

Więcej informacji można znaleźć na stronie:

http://www.porozumienieburmistrzow.eu/index_pl.html

Działania związane ze zmniejszeniem oddziaływania na klimat zostały uwzględnione w projekcie POŚ w obszarze interwencji: **ochrona klimatu i jakości powietrza**, w następujących kierunkach interwencji:

- I. Zmniejszanie emisji zanieczyszczeń do atmosfery
- II. Wzrost wykorzystania OZE w bilansie energetycznym
- III. Doskonalenie systemu planowania, monitoringu i edukacji
- IV. Zmniejszanie zapotrzebowania na energię
- V. Zrównoważony rozwój energetyczny powiatu
- VI. Ograniczanie zagrożeń i adaptacja do zmian klimatu

Wszystkie te działania – pośrednio lub bezpośrednio – wpłyną na zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych, a tym samym na zmniejszenie oddziaływania na klimat.

5.3. Przystosowanie do zmian klimatu i łagodzenie zmiany klimatu, a także odporność na klęski żywiołowe

W poniższej analizie uwzględniono kryteria dotyczące:

- odporności na zmiany klimatu,
- odporności na zagrożenia związane z klęskami żywiołowymi,
- minimalizowanie emisji gazów cieplarnianych.

Uwzględniono analizę ryzyka klimatycznego rozumianego w dwóch wymiarach:

- jako ryzyko braku (lub niedostatecznego poziomu) odporności projektu na zmiany klimatu (analiza odporności przedsięwzięcia na zmiany klimatu),
- jako ryzyko (znaczącego) wpływu na klimat (analiza wpływu przedsięwzięcia na klimat i jego zmiany).

Wszystkie kierunki interwencji POŚ oceniono pod względem środowiskowym (uwzględniając wpływ oraz odporność na zmianę klimatu i zagrożenia związane z klęskami żywiołowymi). Wybrano do dalszej analizy wyłącznie kierunki i zdania, w wyniku których powstaje infrastruktura techniczna.

Szczegółową analizę odporności na zmiany klimatyczne przedstawiono poniżej.

5.3.1. Identyfikacja czynników klimatycznych

Poniżej przedstawiono czynniki klimatyczne, zidentyfikowane jako istotne dla analizowanego projektu POŚ:

- Powodzie.
- Wzrost temperatury.
- Długotrwałe okresy panowania niskich temperatur.
- Intensywne lub długotrwałe opady.
- Burze.
- Silne wiatry.

5.3.2. Klasyfikacja ryzyka dla zadań POŚ

Poniższa matryca przedstawia klasyfikację ryzyka związanego z wystąpieniem zidentyfikowanych czynników klimatycznych.

Kierunek interwencji / Zadanie	Czynnik	PRAWDOPODOBIENSTWO (A-E) / SKUTEK (1-5)				
		1	2	3	4	5
I. Zmniejszanie emisji zanieczyszczeń do atmosfery (zadania: 9. Budowa, przebudowa i modernizacja dróg, 10. Budowa tras rowerowych)	Powodzie.				A	
	Wzrost temperatury.	C				
	Długotrwałe okresy panowania niskich temperatur.	C				
	Intensywne lub długotrwałe opady.			D		
	Burze.	C				
	Silne wiatry.	D				

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020”

Kierunek interwencji / Zadanie	Czynnik	PRAWDOPODOBIENSTWO (A-E) / SKUTEK (1-5)				
		1	2	3	4	5
II. Wzrost wykorzystania OZE w bilansie (wszystkie zadania)	Powodzie.			A		
	Wzrost temperatury.		C			
	Długotrwałe okresy panowania niskich temperatur.		C			
	Intensywne lub długotrwałe opady.			D		
	Burze.			C		
	Silne wiatry.			D		
IV. Zmniejszanie zapotrzebowania na energię (zadania: 21. Rozwój wysokosprawnej kogeneracji i ciepłownictwa, instalowanie wysokosprawnych urządzeń ciepłowniczych, budowa nowoczesnych sieci ciepłowniczych; 22. Rozbudowa energooszczędnych systemów oświetlenia dróg publicznych;	Powodzie.		A			
	Wzrost temperatury.	C				
	Długotrwałe okresy panowania niskich temperatur.	C				
	Intensywne lub długotrwałe opady.		D			
	Burze.		C			
	Silne wiatry.			D		
XV. Zaopatrzenie ludności w wodę Zadanie 48. Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej oraz stacji uzdatniania wody.	Powodzie.				A	
	Wzrost temperatury.	C				
	Długotrwałe okresy panowania niskich temperatur.		C			
	Intensywne lub długotrwałe opady.			D		
	Burze.		C			
	Silne wiatry.	D				
XVIII. Budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnych Zadanie 55. Rozbudowa sieci w aglomeracji Bartoszyce; Zadanie 56 Budowa i modernizacja kanalizacji deszczowej z urządzeniami podczyszczającymi.	Powodzie.		A			
	Wzrost temperatury.	C				
	Długotrwałe okresy panowania niskich temperatur.	C				
	Intensywne lub długotrwałe opady.		D			
	Burze.		C			
	Silne wiatry.	D				
XIX. Budowa, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków Zadanie 57 Realizacja zadań zapisanych w AKPOŚK (2015) oraz innych zadań dotyczących budowy, rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków.	Powodzie.			A		
	Wzrost temperatury.		C			
	Długotrwałe okresy panowania niskich temperatur.		C			
	Intensywne lub długotrwałe opady.			D		
	Burze.	C				
	Silne wiatry.		D			
XXXVI. Minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia poważnej awarii Zadanie 83 Dopuszczenie wyspecjalizowanych jednostek w sprzęt do wykrywania i lokalizacji awarii, likwidacji oraz analizy skutków tych awarii (dotyczy wyłącznie pojazdów)	Powodzie.	A				
	Wzrost temperatury.	C				
	Długotrwałe okresy panowania niskich temperatur.		C			
	Intensywne lub długotrwałe opady.	D				
	Burze.		C			
	Silne wiatry.	D				

LEGENDA:

PRAWDOPODOBIENSTWO

- A. Bardzo mało prawdopodobne (0-10%)
- B. Mało prawdopodobne (10-33 %)
- C. Umiarkowanie prawdopodobne (33-66 %)
- D. Prawdopodobne (66-90 % prawdopodobieństwa)
- E. Bardzo prawdopodobne (90-100 %)

SKUTEK

- 1. Brak skutków ,
- 2. Nieznaczne straty
- 3. Umiarkowane straty
- 4. Krytyczne straty
- 5. Katastrofalne straty

Oceniono, że najbardziej prawdopodobne jest wystąpienie intensywnych lub długotrwałych opadów oraz silnych wiatrów. Jednak skutki, które te zjawiska mogłyby wywołać oszacowano jako co najwyżej umiarkowane straty.

Powodzie mogłyby wywołać krytyczne straty, jednak prawdopodobieństwo ich wystąpienia jest bliskie zeru, co potwierdzają mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego, opracowane przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej. Analizowane zadania nie będą realizowane na terenie obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, wskazanych we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego (WORP).

Czynniki takie jak: wzrost temperatury, długotrwałe okresy panowania niskich temperatur, burze mogą wystąpić z umiarkowanym prawdopodobieństwem i spowodować co najwyżej umiarkowane straty.

5.3.3. Zidentyfikowanie obszarów/elementów POŚ wrażliwych na klimat

Poniżej przedstawiono analizę wrażliwości projektu na zidentyfikowane zmienne klimatyczne.

Kierunek interwencji / Zadanie	Obszar analizy wrażliwości	Powodzie.	Wzrost temperatury.	Długotrwałe okresy panowania niskich temperatur.	Intensywne lub długotrwałe opady.	Burze.	Silne wiatry.
Wszystkie zidentyfikowane w macrycy klasyfikacji ryzyka	Aktywa i proces na miejscu						
	Środki produkcji (woda, energia, inne)						
	Rezultaty (produkty i rynki)						
	Połączenie transportowe						

LEGENDA

Wrażliwość na zmiany klimatu

BRAK	ŚREDNIA	WYSOKA
------	---------	--------

5.3.4. Ocena narażenia/ekspozycji na zagrożenia związane z klimatem – obecnie i w przyszłości

Poniżej przedstawiono ocenę narażenia na zagrożenia związane z klimatem dla zadań POŚ. Można przyjąć, że poszczególne zadania POŚ – w kontekście zagrożeń związanych z klimatem – są realizowane w tej samej lokalizacji geograficznej.

Czynnik	Ocena ekspozycji	
	Obecnie	Prognozowana (czas prognozy: 30 lat)
Powodzie.	Analizowane zadania POŚ mogą być zlokalizowane na terenie narażonym na niebezpieczeństwo powodzi. Opracowane mapy zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego wskazują na obszary w dolinie Łyny, w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki – głównie teren leśny, użytki zielone, tereny rekreacyjne (ogródki działkowe), jednak również (w pojedynczych przypadkach) teren przemysłowy oraz zabudowy mieszkaniowej, zatem nie można wykluczyć, że zadania POŚ będą dotyczyły tych terenów.	Bez zmian w stosunku do stanu obecnego.
Wzrost temperatury.	Analizowane zadania POŚ są zlokalizowane na obszarze, na którym średnie roczne temperatury nie są wysokie.	Zgodnie z danymi z portalu KLIMANDA analizowane zadania POŚ są zlokalizowane na obszarze o największym narażeniu na wzrost temperatury w Polsce w okresie zimowym, natomiast w okresie letnim wzrost temperatur będzie dochodził do 2,5°
Długotrwałe okresy panowania niskich temperatur.	Analizowane zadania POŚ są zlokalizowane na obszarze, na którym mogą występować długotrwałe okresy panowania niskich temperatur .	Zgodnie z danymi z portalu KLIMANDA analizowane zadania POŚ są zlokalizowane na obszarze o największym narażeniu na wzrost temperatury w Polsce w okresie zimowym.
Intensywne lub długotrwałe opady.	Analizowane zadania POŚ są zlokalizowane na obszarze, na którym mogą występować intensywne lub długotrwałe opady.	Zgodnie z danymi z portalu KLIMANDA – bez istotnych zmian w stosunku do stanu obecnego.
Burze.	Analizowane zadania POŚ są zlokalizowane na obszarze, na którym mogą występować burze.	Zgodnie z danymi z portalu KLIMANDA – w skali całego kraju obserwuje się systematyczny wzrost częstości występowania gwałtownych burz.
Silne wiatry.	Analizowane zadania POŚ są zlokalizowane w strefie III ryzyka wystąpienia wiatru (o maksymalnych prędkościach 20-25 m/s) na obszarze mało narażonym na wiatry huraganowe.	Zgodnie z danymi z portalu KLIMANDA – w skali całego kraju obserwuje się systematyczny wzrost częstości występowania zjawiska wiatrów huraganowych.

5.3.5. Ocena podatności na zmiany klimatyczne – obecnie i w przyszłości dla zadań POŚ

Poniżej przedstawiono matrycę klasyfikacji podatności dla każdej zmiennej klimatycznej, która może mieć wpływ na zadania POŚ – zgodnie z wyżej przedstawioną identyfikacją kierunków interwencji/zadań POŚ wrażliwych na klimat.

OBECNIE

Kierunek interwencji / Zadania	Zadania	Powodzie.	Długotrwałe okresy panowania niskich temperatur.	Intensywne lub długotrwałe opady.	Burze.	Silne wiatry.
I. Zmniejszanie emisji zanieczyszczeń do atmosfery (zadań: 9. Budowa, przebudowa i modernizacja dróg, 10. Budowa tras rowerowych)	Obydwa zadania					
II. Wzrost wykorzystania OZE w bilansie (wszystkie zadania)	Wszystkie zadania					
IV. Zmniejszanie zapotrzebowania na energię (zadania: 21. Rozwój wysokosprawnej kogeneracji i ciepłownictwa, instalowanie wysokosprawnych urządzeń ciepłowniczych, budowa nowoczesnych sieci ciepłowniczych; 22. Rozbudowa energooszczędnych systemów oświetlenia dróg publicznych;	Zadanie 22					
	Zadanie 23					
XV. Zaopatrzenie ludności w wodę Zadanie 48. Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej oraz stacji uzdatniania wody.	-					
XVIII. Budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnych Zadanie 55. Rozbudowa sieci w aglomeracji Bartoszyce; Zadanie 56 Budowa i modernizacja kanalizacji deszczowej z urządzeniami podczyszczającymi.	Obydwa zadania					
XIX. Budowa, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków Zadanie 57 Realizacja zadań zapisanych w AKPOŚK (2015) dotyczących budowy, rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków;	-					
XXXVI. Minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia poważnej awarii Zadanie 83 Doposażenie wyspecjalizowanych jednostek w sprzęt do wykrywania i lokalizacji awarii, likwidacji oraz analizy skutków tych awarii (dotyczy wyłącznie pojazdów)	-					

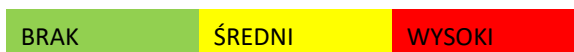
W PRZYSZŁOŚCI

Kierunek interwencji / Zadania	Zadania	Powodzie.	Długotrwałe okresy panowania niskich temperatur.	Intensywne lub długotrwałe opady.	Burze.	Silne wiatry.
I. Zmniejszanie emisji zanieczyszczeń do atmosfery (zadań: 9. Budowa, przebudowa i modernizacja dróg, 10. Budowa tras rowerowych)	Obydwa zadania					
II. Wzrost wykorzystania OZE w bilansie (wszystkie zadania)	Wszystkie zadania					
IV. Zmniejszanie zapotrzebowania na energię (zadania: 21. Rozwój wysokosprawnej kogeneracji i ciepłownictwa, instalowanie wysokosprawnych urządzeń ciepłowniczych, budowa nowoczesnych sieci ciepłowniczych; 22. Rozbudowa energooszczędnych systemów oświetlenia dróg publicznych;	Zadanie 22					
	Zadanie 23					

Kierunek interwencji / Zadania	Zadania	Powodzie.	Długotrwałe okresy panowania niskich temperatur.	Intensywne lub długotrwałe opady.	Burze.	Silne wiatry.
XV. Zaopatrzenie ludności w wodę Zadanie 48. Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej oraz stacji uzdatniania wody.	-					
XVIII. Budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnych Zadanie 55. Rozbudowa sieci w aglomeracji Bartoszyce; Zadanie 56 Budowa i modernizacja kanalizacji deszczowej z urządzeniami podczyszczającymi.	Obydwa zadania					
XIX. Budowa, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków Zadanie 57 Realizacja zadań zapisanych w AKPOŚK (2015) dotyczących budowy, rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków;	-					
XXXVI. Minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia poważnej awarii Zadanie 83 Dopuszczenie wyspecjalizowanych jednostek w sprzęt do wykrywania i lokalizacji awarii, likwidacji oraz analizy skutków tych awarii (dotyczy wyłącznie pojazdów)	-					

LEGENDA

Poziom podatności

5.3.6. Ocena ryzyka – obecnie i w przyszłości dla zadań POŚ

Dla projektu zidentyfikowano następujące ryzyka związane ze zmiennością klimatu:

1. Zniszczenia infrastruktury drogowej w wyniku powodzi.
2. Zniszczenia infrastruktury drogowej w wyniku intensywnych lub długotrwałych opadów.
3. Zniszczenie infrastruktury wod-kan w wyniku powodzi.
4. Zniszczenia infrastruktury wod-kan w wyniku intensywnych lub długotrwałych opadów.
5. Narażenie systemu kanalizacji sanitarnej na zniszczenie (rozszczelnienie) w wyniku długotrwałych okresów panowania niskich temperatur.
6. Zniszczenie infrastruktury OZE w wyniku silnych wiatrów.
7. Zniszczenie infrastruktury OZE w wyniku burzy.

Poniżej przedstawiono macierz ryzyka dla warunków obecnych i przyszłych:

OBECNIE

			Wielkość konsekwencji					
			Nieistotne 1	Niewielkie 2	Umiarkowane 3	Duże 4	Katastrofalne 5	
PRAWDOPODOBIEŃSTWO	5	niemal pewne	95%					
	4	prawdopodobne	80%					
	3	umiarkowane	50%		6, 7			
	2	mało prawdopodobne	20%			2, 5	4	
	1	bardzo mało prawdopodobne	5%			1	3	

LEGENDA

Poziom ryzyka

NISKIE	UMIARKOWANE	WYSOKIE	SKRAJNE
--------	-------------	---------	---------

W PRZYSZŁOŚCI

			Wielkość konsekwencji					
			Nieistotne 1	Niewielkie 2	Umiarkowane 3	Duże 4	Katastrofalne 5	
PRAWDOPODOBIEŃSTWO	5	niemal pewne	95%					
	4	prawdopodobne	80%		6, 7			
	3	umiarkowane	50%			2, 5	4	
	2	mało prawdopodobne	20%			1	3	
	1	bardzo mało prawdopodobne	5%					

LEGENDA

Poziom ryzyka

NISKIE	UMIARKOWANE	WYSOKIE	SKRAJNE
--------	-------------	---------	---------

5.3.7. Wnioski – zidentyfikowanie opcji adaptacyjnych

W wyniku przeprowadzonej analizy ryzyka klimatycznego stwierdzono, że:

1. Dla zdań POŚ nie zidentyfikowano ryzyk skrajnych.
2. Ryzyka wysokie zidentyfikowano dla następujących czynników (dla obecnych warunków):
 - Zniszczenia infrastruktury drogowej w wyniku intensywnych lub długotrwałych opadów.
 - Zniszczenia infrastruktury wod-kan w wyniku intensywnych lub długotrwałych opadów.
3. Na etapie planowania należy poddać analizie warianty realizacji projektu, które redukują liczbę wystąpienia wysokich ryzyk.

**6. ANALIZA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO
SKUTKÓW REALIZACJI CELÓW I KIERUNKÓW INTERWENCJI POŚ**

6.1. Przewidywane oddziaływanie realizacji POŚ (w tym znaczące) na poszczególne komponenty środowiska

Wszystkie opisane w POŚ kierunki interwencji zostały przeanalizowane pod kątem zgodności z zakresem określonym przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

W podanej poniżej macierzy środowiskowych oddziaływań realizacji celów i kierunków działań (Tabela 27) określono, przeanalizowano i oceniono przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty środowiska.

Ponadto przeanalizowano i oceniono przewidywane znaczące oddziaływania zadań przewidzianych do realizacji przez Miasto Bartoszyce (Tabela 28).

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020”

Tabela 27. Matryca środowiskowych oddziaływań realizacji celów i kierunków działań zaplanowanych w „Programie...”

	Potencjalnie może wystąpić istotne negatywne oddziaływanie na środowisko na etapie realizacji (R) i/lub eksploatacji (E), 0 – brak oddziaływania	Charakter potencjalnych oddziaływań: bezpośrednie (B), pośrednie (P), wtórne (W), skumulowane (S), krótkoterminowe (K), długoterminowe (D), stałe (ST), chwilowe (C)	Komponenty środowiska poddane oddziaływaniu (oddziaływanie negatywne: -2, -1, brak oddziaływania: 0, oddziaływanie pozytywne +1, +2)						
			Obszary chronione	Rośliny, zwierzęta, bioróżnorodność	Krajobraz, powierzchnia ziemi i gleby	Wody	Powietrze i klimat	Środowisko kulturowe, zabytki	Zdrowie ludzi
I. Zmniejszanie emisji zanieczyszczeń do atmosfery	R/E	B, P, W, S, K, D, ST, C	0/+1	-1/+1	-1/0	0/0	-1/+2	0/+1	0/+1
II. Wzrost wykorzystania OZE w bilansie energetycznym	R/E	B, P, S, K, D, ST, C	0/+1	-1	-1	0	0/+1	0	0/+1
III. Doskonalenie systemu planowania, monitoringu i edukacji	0	P, S, D, ST	+2	+2	+1	+1	+1	+1	+1
IV. Zmniejszanie zapotrzebowania na energię	R/E	B, P, S, K, D, ST, C	0/+1	-1/+1	-1/+1	0/0	-1/+1	0/0	0/+1
V. Zrównoważony rozwój energetyczny powiatu	0	-	-	-	-	-	-	-	-
VI. Ograniczanie zagrożeń i adaptacja do zmian klimatu	0	P, S, D, ST	+2	+2	+1	+1	+1	+1	+1
VII. Ograniczanie hałasu	R/E	B, P, W, S, K, D, ST, C	0/+1	-1/+1	-1/+2	-1/+2	-1/+2	0/+1	0/+1
VIII. Ograniczenie oddziaływania pól elektromagnetycznych	0	-	-	-	-	-	-	-	-
IX. Poprawa stanu/potencjału ekologicznego wód powierzchniowych	E	B, P, W, S, K, D, ST, C	+2	+1	0	+2	0	0	+1
X. Utrzymanie dobrego stanu ilościowego i chemicznego wód podziemnych	E	B, P, W, S, K, D, ST, C	0	0	0	+2	0	0	+2
XI. Stosowanie instrumentów ekonomicznych w racjonalnym użytkowaniu zasobów wodnych	0	P, S, D, ST	+1	+1	0	+1	+1	0	+1
XII. Zwiększanie retencji wód w zlewniach	E	B, P, W, S, K, D, ST, C	+1	+1	+1	+2	0	0	+1
XIII. Zapewnienie odpowiedniej ilości wody dla potrzeb gospodarki	E	B, P, W, S, K, D, ST, C	0	-1	0	-1	0	0	+1
XIV. Doskonalenie planowania przestrzennego	0	-	-	-	-	-	-	-	-
XV. Zaopatrzenie ludności w wodę	R/E	B, P, W, S, K, D, ST, C	0/+1	-1/+1	-1/+2	-1/+2	-1/+2	0/+1	0/+1
XVI. Poprawa jakości wody przeznaczonej do spożycia	E	B, D, ST	0	0	0	0	0	0	+2
XVII. Oszczędne gospodarowanie wodą	E	B, D, ST	0	0	0	+1	0	0	+2
XVIII. Budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnych	R/E	B, P, W, S, K, D, ST, C	0/+1	-1/+1	-1/+2	-1/+2	-1/+2	0/+1	0/+1
XIX. Budowa, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków	R/E	B, P, W, S, K, D, ST, C	0/+1	-1/+1	-1/+2	-1/+2	-1/+2	0/+1	0/+1
XX. Monitoring postępowania z nieczystościami płynnymi na terenach nieskanalizowanych	E	P, D, ST	+1	+1	+1	+1	0	0	+1
XXI. Zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi	0	P, S, D, ST	+1	+1	+2	+1	+1	+1	+1

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020”

	Potencjalnie może wystąpić istotne negatywne oddziaływanie na środowisko na etapie realizacji (R) i/lub eksploatacji (E), 0 – brak oddziaływania	Charakter potencjalnych oddziaływań: bezpośrednie (B), pośrednie (P), wtórne (W), skumulowane (S), krótkoterminowe (K), długoterminowe (D), stałe (ST), chwilowe (C)	Komponenty środowiska poddane oddziaływaniu (oddziaływanie negatywne: -2, -1, brak oddziaływania: 0, oddziaływanie pozytywne +1, +2)						
			Obszary chronione	Rośliny, zwierzęta, bioróżnorodność	Krajobraz, powierzchnia ziemi i gleby	Wody	Powietrze i klimat	Środowisko kulturowe, zabytki	Zdrowie ludzi
XXII. Remediacja terenów zanieczyszczonych oraz rekultywacja terenów zdegradowanych	R	B, ST	+1	+1	+2	+1	0	0	+1
XXIII. Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów	0	P, S, D, ST	+1	+1	+2	+1	+1	+1	+1
XXIV. Odzysk surowców i recykling	0	P, S, D, ST	+1	+1	+2	+1	+1	+1	+1
XXV. Unieszkodliwianie odpadów komunalnych i pozostałych	R/E	B, P, W, S, K, D, ST, C	0/+1	0/+1	-1/+2	0/+2	-1/+2	0/+1	0/+1
XXVI. Zapobieganie zanieczyszczaniu powierzchni ziemi	R	B, ST	+1	+1	+2	+1	0	0	+1
XXVII. Rozwój i weryfikacja obszarowych form ochrony przyrody i krajobrazu	0	P, S, D, ST	+2	+2	+1	+1	+1	+1	+1
XXVIII. Zachowanie obiektów o szczególnych walorach przyrodniczych	0	P, S, D, ST	+2	+2	+1	+1	+1	+1	+1
XXIX. Doskonalenie planowania i realizacji zadań ochronnych	E	B, P, D	+2	+2	+1	+1	0	0	+1
XXX. Zachowanie ciągłości terytorialnej i spójności ekologicznej przestrzeni przyrodniczej i zapobieganie jej fragmentacji	R/E	B, P, W, S, K, D, ST, C	-1/+1	-1/+1	0/+1	0/+2	-1/+2	0	0/+1
XXXI. Utrzymanie, powiększanie i ochrona zasobów leśnych oraz gruntów zadrzewionych i zakrzewionych	E	B, P, D	+1	+1	+1	+1	+1	0	+1
XXXII. Ograniczanie inwazji obcych gatunków	E	B, P, D	+1	+1	+1	0	0	0	+1
XXXIII. Zrównoważone użytkowanie gruntów rolnych i rozwój zielonej infrastruktury na terenach zurbanizowanych	E	B, P, D	0	+1	+1	0	0	0	+1
XXXIV. Podniesienie poziomu wiedzy oraz wzrost aktywności społeczeństwa w zakresie działań na rzecz ochrony różnorodności biologicznej	0	P, S, D, ST	+2	+2	+1	+1	+1	+1	+1
XXXV. Ograniczanie zagrożeń poważnymi awariami	0	P, S, D, ST	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1
XXXVI. Minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia poważnej awarii	0	B, D, C	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1

opracowanie: Biuro Doradcze EkoINFRA

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020”

Tabela 28. Matryca środowiskowych oddziaływań zadań przewidzianych do realizacji przez Miasto Bartoszyce

Nazwa zadania	Potencjalnie może wystąpić istotne negatywne oddziaływanie na środowisko na etapie realizacji (R) i/lub eksploatacji (E), 0 – brak oddziaływania	Charakter potencjalnych oddziaływań: bezpośrednie (B), pośrednie (P), wtórne (W), skumulowane (S), krótkoterminowe (K), długoterminowe (D), stałe (ST), chwilowe (C)	Komponenty środowiska poddane oddziaływaniu (oddziaływanie negatywne: -2, -1, brak oddziaływania: 0, oddziaływanie pozytywne +1, +2) dla układu R/E (faza realizacji/faza eksploatacji)							
			Obszary chronione	Rośliny, zwierzęta, bioróżnorodność	Krajobraz, powierzchnia ziemi i gleby	Wody	Powietrze i klimat	Środowisko kulturowe, zabytki	Zdrowie ludzi	
I. Zmniejszanie emisji zanieczyszczeń do atmosfery										
Modernizacja ul. Ogrodowa 2	R/E	B, P, W, S, K, D, ST, C	0/+1	-1/+1	-1/0	0/0	-1/+1	0/0	-1/+1	
Dokończenie przebudowy ul. PCK	R/E	B, P, W, S, K, D, ST, C	0/+1	-1/+1	-1/0	0/0	-1/+1	0/0	-1/+1	
Przebudowa ul. Korczaka	R/E	B, P, W, S, K, D, ST, C	0/+1	-1/+1	-1/0	0/0	-1/+1	0/0	-1/+1	
Budowa ul. Inwestycyjnej	R/E	B, P, W, S, K, D, ST, C	0/+1	-1/+1	-1/0	0/0	-1/+1	0/0	-1/+1	
Budowa ul. Sosnowej	R/E	B, P, W, S, K, D, ST, C	0/+1	-1/+1	-1/0	0/0	-1/+1	0/0	-1/+1	
Modernizacja ul. Staszica	R/E	B, P, W, S, K, D, ST, C	0/+1	-1/+1	-1/0	0/0	-1/+1	0/0	-1/+1	
Przebudowa ul. Nad Łyną	R/E	B, P, W, S, K, D, ST, C	0/+1	-1/+1	-1/0	0/0	-1/+1	0/0	-1/+1	
Remont nawierzchni ul. Żeromskiego	R/E	B, P, W, S, K, D, ST, C	0/+1	-1/+1	-1/0	0/0	-1/+1	0/0	-1/+1	
II. Wzrost wykorzystania OZE w bilansie energetycznym	R/E	B, P, S, K, D, ST, C	0/+1	-1	-1	0	0/+1	0	0/+1	
Budowa odnawialnych źródeł energii w Gminie Miejskiej Bartoszyce	R/E	B, P, S, K, D, ST, C	0/+1	-1	-1	0	0/+1	0	0/+1	
III. Doskonalenie systemu planowania, monitoringu i edukacji	0	P, S, D, ST	+2	+2	+1	+1	+1	+1	+1	
IV. Zmniejszanie zapotrzebowania na energię										
Modernizacja budynku mieszkalnego położonego w Bartoszycach przy ul. Cynkowej 2 (z ociepleniem)	R/E	B, P, S, K, D, ST, C	0/+1	-1/+1	-1/+1	0/0	-1/+1	0/0	0/+1	
Budowa i modernizacja oświetlenia	R/E	B, P, S, K, D, ST, C	0/+1	-1/+1	-1/+1	0/0	-1/+1	0/0	0/+1	
VII. Ograniczanie hałasu	R/E	B, P, W, S, K, D, ST, C	0/+1	-1/+1	-1/+2	-1/+2	-1/+2	0/+1	0/+1	
VIII. Ograniczenie oddziaływania pól elektromagnetycznych	0	-	-	-	-	-	-	-	-	

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020”

Nazwa zadania	Potencjalnie może wystąpić istotne negatywne oddziaływanie na środowisko na etapie realizacji (R) i/lub eksploatacji (E), 0 – brak oddziaływania	Charakter potencjalnych oddziaływań: bezpośrednie (B), pośrednie (P), wtórne (W), skumulowane (S), krótkoterminowe (K), długoterminowe (D), stałe (ST), chwilowe (C)	Komponenty środowiska poddane oddziaływaniu (oddziaływanie negatywne: -2, -1, brak oddziaływania: 0, oddziaływanie pozytywne +1, +2) dla układu R/E (faza realizacji/faza eksploatacji)						
			Obszary chronione	Rośliny, zwierzęta, bioróżnorodność	Krajobraz, powierzchnia ziemi i gleby	Wody	Powietrze i klimat	Środowisko kulturowe, zabytki	Zdrowie ludzi
XV. Zaopatrzenie ludności w wodę	R/E	B, P, W, S, K, D, ST, C	0/+1	-1/+1	-1/+2	-1/+2	-1/+2	0/+1	0/+1
Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej oraz stacji uzdatniania wody.	R/E	B, P, W, S, K, D, ST, C	0/+1	-1/+1	-1/+2	-1/+2	-1/+2	0/+1	0/+1
XVII. Oszczędne gospodarowanie wodą	E	B, D, ST	0	0	0	+1	0	0	+2
XVIII. Budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnych	R/E	B, P, W, S, K, D, ST, C	0/+1	-1/+1	-1/+2	-1/+2	-1/+2	0/+1	0/+1
Uzbrojenie terenów inwestycyjnych na obszarze os. 650-lecia w Bartoszycach I etap	R/E	B, P, W, S, K, D, ST, C	0/+1	-1/+1	-1/+2	-1/+2	-1/+2	0/+1	0/+1
XIX. Budowa, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków	R/E	B, P, W, S, K, D, ST, C	0/+1	-1/+1	-1/+2	-1/+2	-1/+2	0/+1	0/+1
XXIII. Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów	0	P, S, D, ST	+1	+1	+2	+1	+1	+1	+1
XXIV. Odzysk surowców i recykling	0	P, S, D, ST	+1	+1	+2	+1	+1	+1	+1
XXV. Unieszkodliwianie odpadów komunalnych i pozostałych	R/E	B, P, W, S, K, D, ST, C	0/+1	0/+1	-1/+2	0/+2	-1/+2	0/+1	0/+1
XXVI. Zapobieganie zanieczyszczeniu powierzchni ziemi	R	B, ST	+1	+1	+2	+1	0	0	+1
XXXIV. Podniesienie poziomu wiedzy oraz wzrost aktywności społeczeństwa w zakresie działań na rzecz ochrony różnorodności biologicznej	0	P, S, D, ST	+2	+2	+1	+1	+1	+1	+1
XXXV. Ograniczanie zagrożeń poważnymi awariami	0	P, S, D, ST	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1

opracowanie: Biuro Doradcze EkoINFRA

6.2. Oddziaływanie na zabytki

Przedstawiona w poprzednim rozdziale analiza środowiskowych oddziaływań wykazała, że realizacja kierunków interwencji i zadań będzie miała generalnie pozytywny wpływ na zabytki. W szczególności wpływ ten związany jest z oddziaływaniami pośrednimi (wpływ na poprawę jakości powietrza). Będzie on dotyczyć głównie zabytków architektonicznych.

Ponieważ na obecnym etapie nie są znane szczegółowe zamierzenia, nie można również wykluczyć wystąpienia oddziaływań zarówno o charakterze pozytywnym jak i negatywnym. Dotyczy to w szczególności zadań, które będą realizowane w ramach działań infrastrukturalnych. Biorąc jednak pod uwagę obowiązujące przepisy, w szczególności ustawę z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. nr 162. poz. 1568, z późn. zm.), jak również ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, która również uwzględnia konieczność ochrony zabytków i dóbr kultury, rozważania w zakresie oddziaływań negatywnych mają w dużej mierze charakter teoretyczny. Biorąc również pod uwagę zakres ewentualnych oddziaływań pozytywnych należy ocenić, że generalnie oddziaływanie realizacji celów POŚ na zabytki będzie miało ogólnie charakter pozytywny.

6.3. Oddziaływanie na dobra materialne

Realizacja zadań POŚ w odniesieniu do oddziaływań na dobra materialne może być rozpatrywana z kilku punktów widzenia. Z jednej strony, konieczne będzie poniesienie znacznych kosztów na realizację, co powodować będzie znaczne obciążenie budżetów administracji samorządowej, państwowej, podmiotów gospodarczych. Z drugiej strony podstawowym celem realizacji POŚ jest poprawa jakości środowiska, co w efekcie może przynieść oszczędności z tytułu poprawy stanu zdrowia mieszkańców lub też zwiększenia wartości nieruchomości.

Z punktu widzenia mieszkańca oddziaływanie może mieć analogiczny charakter (konieczne będzie poczynienie pewnych inwestycji, które w efekcie przynieść mogą w układzie długookresowym korzyści) – przykładem jest termomodernizacja budynków.

Niektóre kierunki działań uwzględnione w POŚ mogą wywierać wymierny wpływ na dobra materialne (np. działania termomodernizacyjne). Działania podejmowane na mocy opracowanych dokumentów jak również w ramach poszczególnych działań, realnie będą przekładały się na sposoby gospodarowania na danych terenach, a w efekcie na dobra materialne.

6.4. Wpływ realizacji POŚ na stan sanitarno- higieniczny miasta i zdrowie ludzi

Realizacja zadań POŚ przyczyni się przede wszystkim do poprawy kondycji zdrowotnej mieszkańców miasta poprzez:

- realizację zadań związanych z budową infrastruktury służącej ochronie powietrza i klimatu,
- realizację zadań związanych z budową infrastruktury wodno-kanalizacyjnej,
- zmniejszenie wpływu związanego z działalnością człowieka na środowisko.

W związku z realizacją zadań POŚ należy się spodziewać:

- Ograniczenia emisji zanieczyszczeń z dużych źródeł oraz emisji niskiej. Do poprawy jakości powietrza mogą się także przyczynić wdrożenia nowoczesnych technologii i proekologicznych sposobów produkcji w przemysłach tradycyjnych. Zmniejszeniu emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych sprzyja modernizacja i przebudowa dróg oraz budowa dróg (ścieżek) rowerowych. Ograniczeniu emisji służyć będzie także wspieranie produkcji energii opartej na źródłach odnawialnych oraz termomodernizacja budynków. Pośrednio na zachowanie warunków oczyszczania powietrza wpłyną działania nastawione na ochronę przyrody.
- Zmniejszenia uciążliwości hałasu komunikacyjnego poprzez: modernizację i przebudowę dróg, zapewnienie płynności ruchu. Budowa dróg (ścieżek) rowerowych przyczyni się również do poprawy klimatu akustycznego. Właściwe kształtowanie przestrzeni urbanistycznej zapobiegnie przed zabudową mieszkaniową terenów w sąsiedztwie tras komunikacyjnych oraz pogarszaniu się warunków zamieszkiwania. Lokalne i krótkotrwałe *pogorszenie jakości powietrza oraz zwiększona emisja hałasu* może wystąpić podczas prowadzonych prac budowlanych.
- Zmniejszenia zagrożeń sanitarnych wynikających z prowadzenia niewłaściwej gospodarki ściekowej – głównie w wyniku monitoringu postępowania ze ściekami z nieruchomości nieskanalizowanych.

Powyższe przykłady pokazują, że projektowane POŚ kierunki interwencji w sposób bezpośredni lub pośredni wpłyną na poprawę kondycji zdrowotnej mieszkańców miasta.

6.5. Skutki dla środowiska w przypadku zaniechania realizacji POŚ

Niezrealizowanie kierunków interwencji przewidzianych w POŚ mogłoby doprowadzić do stopniowego pogarszania ogólnego stanu środowiska. Reakcja poszczególnych komponentów środowiska na trwanie stanu obecnego byłaby uzależniona od charakteru i siły zagrożeń, opisanych w treści niniejszej prognozy, a także od stopnia szczegółowości przepisów ustawowych.

Biorąc pod uwagę ogólnie dobry stan środowiska w mieście Bartoszyce, a także brak obszarów zdegradowanych, nieznaczne pogorszenie niektórych walorów środowiskowych mieściłoby się w granicach dopuszczonych przez aktualnie obowiązujące prawo. Jednak zachowanie i poprawa stanu środowiska będzie uzależniona m.in. od podejmowania działań.

W głównej mierze dotyczy to decyzji związanych z planowaniem przestrzennym oraz merytorycznej poprawności ocen oddziaływania poszczególnych przedsięwzięć na środowisko, uwzględniających w pełnym zakresie zagadnienia ochrony przyrody, krajobrazu i warunków życia mieszkańców.

Niektóre potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji POŚ przedstawiono poniżej:

- wzrost zanieczyszczenia powietrza i natężenia hałasu, w szczególności na obszarach ze skoncentrowaną zabudową, z indywidualnymi źródłami ciepła oraz znacznym natężeniem ruchu samochodowego,
- degradacja krajobrazu i gleb, m.in. w wyniku niedostatecznej kontroli nad zagospodarowaniem przestrzennym,
- utrata różnorodności biologicznej, poprzez niepodejmowanie wielu działań ograniczających zagrożenia dla przyrody lub przywracających ją do właściwego stanu,
- pogarszanie się jakości wód i ich stanu sanitarnego, wynikające m.in. z dopływu niedostatecznie oczyszczanych ścieków (szczególnie z terenów nieskanalizowanych, na których ścieki nieoczyszczone są odprowadzane do środowiska – np. z nieszczelnych szamb),
- wzrost zagrożeń ze strony substancji chemicznych i odpadów.

Jeżeli kierunki interwencji planowane do realizacji w ramach POŚ nie zostaną wdrożone, mogą pojawić się negatywne trendy środowiskowe, a stan środowiska może się pogarszać.

7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ POTENCJALNYCH NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Realizacja zadań „Programu...” będzie się wiązać nie tylko z osiągnięciem zamierzonych celów, ale także ze skutkami w środowisku. W niniejszej prognozie wyodrębniono projekty przedsięwzięć inwestycyjnych zawartych w „Programie...”, które mogą powodować znaczące oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 (także na jego integralność), a także na środowisko, a w szczególności na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne – z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy. Rodzaj i zakres tych oddziaływań zostały opisane w „Matrycy środowiskowych oddziaływań realizacji działań zaplanowanych w Programie...” (Tabela 28).

Skala oddziaływań na środowisko będzie zmienna w zależności od rodzaju, wielkości, etapu i lokalizacji przedsięwzięcia. Niekorzystne oddziaływania związane z realizacją przedsięwzięć o znaczących oddziaływaniach na środowisko z poszczególnych kierunków interwencji będą miały w większości charakter krótkoterminowy i będą występować w czasie budowy lub modernizacji obiektów i urządzeń (działań inwestycyjnych). Charakter długoterminowych oddziaływań będą miały nowobudowane przedsięwzięcia, z których

podczas eksploatacji będą emitowane zanieczyszczenia do środowiska np.: ścieki, zanieczyszczenia powietrza, hałas. Jednakże w wyniku realizacji tych przedsięwzięć zostanie rozwiązanych wiele zidentyfikowanych problemów ekologicznych oraz zostaną uzyskane efekty ekologiczne.

Podstawowe sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań związanych z realizacją Programu przedstawiono poniżej:

- uwzględnianie zasad ochrony wartości przyrodniczych przy planowaniu i realizacji inwestycji,
- uwzględnianie zasad ochrony krajobrazu,
- ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji,
- racjonalna gospodarka materiałami (minimalizacja powstających odpadów),
- wprowadzenie nasadzeń zieleni,
- odtwarzanie siedlisk w miejscach zastępczych,
- dbałość o zapewnienie ciągłości korytarzy ekologicznych, w tym poprzez projektowanie przepławek dla ryb przy planowaniu inwestycji hydrotechnicznych,
- prowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu zwierząt,
- sprawne przeprowadzenie prac,
- zastosowanie nowoczesnego sprzętu o ograniczonej emisji hałasu i spalin.

8. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

Niektóre zadania planowane w POŚ mają bezpośredni lub pośredni pozytywny wpływ na środowisko. W chwili obecnej planowane działania nie są wystarczająco szczegółowe, aby można było proponować rozwiązania alternatywne.

Natomiast przy realizacji poszczególnych zadań należy rozważać warianty alternatywne tak, aby wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie negatywnie oddziaływać na środowisko. Jako warianty alternatywne przedsięwzięcia można rozważać np.: warianty lokalizacji, warianty konstrukcyjne i technologiczne, warianty organizacyjne.

W przypadku wszystkich przedsięwzięć rozwiązania alternatywne, winny być przeanalizowane na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r. poz. 1405 z późn. zm.).

9. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Nawiązanie współpracy przygranicznej w zakresie projektów ochrony środowiska może mieć miejsce w oparciu o następujące podstawy:

- Stowarzyszenie Samorządów Przygranicznych „Łyna-Ława”,
- umowa o partnerstwie pomiędzy miastem Bartoszyce a miastem Bagrationowsk,

- umowa o partnerstwie pomiędzy miastem Bartoszyce a rejonem Pionierskij.

Umowy o współpracy obejmują w zasadzie wszelkie formy współpracy, również w zakresie przedsięwzięć ochrony środowiska.

Przedsięwzięcia związane z ochroną środowiska mogą być także realizowane w ramach euroregionów. Euroregiony to obszary transgraniczne, w ramach których prowadzona jest współpraca między jednostkami reprezentującymi regiony dwóch lub więcej państw (jednostki samorządu terytorialnego). Każdy z nich jest powoływany na podstawie prawa wewnętrznego danego państwa. Celem euroregionów jest rozwój współpracy gospodarczej, rozbudowa infrastruktury, ochrona środowiska, turystyka i działalność kulturalno-edukacyjna. Cały obszar powiatu bartoszyckiego wchodzi w skład Euroregionu „Bałtyk” (ERB). Działa on na obszarze: Danii, Szwecji, Łotwy, Litwy, Rosji i Polski. Wszystkie gminy z terenu powiatu bartoszyckiego są członkami Stowarzyszenia Gmin RP Euroregionu „Bałtyk”.

W ramach Euroregionu „Bałtyk” od 1998 r. są realizowane projekty, w których wspólnie uczestniczą członkowie z poszczególnych krajów należących do euroregionu.

ERB bierze udział w realizacji strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego. Strategia UE dla Regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB), która została przyjęta przez Radę Europejską na posiedzeniu w Brukseli 28-29 października 2009 roku, ma na celu koordynację działań państw członkowskich, regionów, UE, organizacji pan-bałtyckich, instytucji finansowych i organizacji pozarządowych w celu promowania bardziej zrównoważonego rozwoju regionu. Głównym celem SUE RMB jest zacieśnienie współpracy w regionie i wykorzystanie potencjału, jaki pojawił się wraz z rozszerzeniem UE. Strategia stwarza możliwość nawiązania szerokich kontaktów z partnerami makroregionu, inicjowania nowych projektów oraz promowania na forum międzynarodowym projektów już istniejących.

Implementację Strategii oparto na Planie Działania, zawierającym Obszary Tematyczne i Działania Horyzontalne. Plan Działania SUE RMB opiera się na 3 głównych celach (ocalenie morza, rozwój połączeń w regionie, zwiększenie dobrobytu). Towarzyszą im cele szczegółowe i wskaźniki.

Realizacja działań zapisanych w „Programie...” nie będzie powodować znaczących oddziaływań transgranicznych. Żadne z planowanych działań nie stanowi zagrożenia dla stanu środowiska i bezpieczeństwa mieszkańców innych państw, w szczególności Obwodu Kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej.

Przewiduje się, że realizacja zadań POŚ przyniesie pozytywne skutki w kontekście międzynarodowym. Należą do nich m.in.:

- poprawa jakości wód granicznych (w szczególności rzeki Łyny),
- zmniejszenie ładunku biogenów docierającego do Bałtyku,
- redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego.

10. INFORMACJE O PRZEWIDYWANYCH METODACH ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU POŚ ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

10.1. Zarządzanie i monitoring Programu

Program ochrony środowiska jest dokumentem, którego realizacja jest zależna nie tylko od odpowiedzialnego za jego przygotowanie organu wykonawczego gminy miejskiej Bartoszyce, ale również od działań podejmowanych przez liczne podmioty i instytucje funkcjonujące na terenie zarówno miasta, powiatu bartoszyckiego, jak i województwa warmińsko-mazurskiego, które są zaangażowane w proces realizacji POŚ w obszarze swoich kompetencji. Realizacja POŚ zależy również od mieszkańców miasta. W ramach określonych kierunków interwencji w poszczególnych obszarach podmioty będą realizować różne zadania: o charakterze inwestycyjnym, organizacyjnym (monitoring, nadzór) czy też edukacyjnym.

Zarząd Miasta będzie wykonywać zadania pozostające w gestii Samorządu Miejskiego. Należą do nich przede wszystkim zadania o charakterze organizacyjnoprawnym i inwestycyjnym.

Większość z zaplanowanych działań będzie realizowana przez samorząd Miasta, najczęściej za pośrednictwem Urzędu Miasta lub jednostek organizacyjnych Miasta. W ramach realizacji niniejszego programu, powiat będzie pełnił rolę ciała doradczego i/lub koordynatora przy realizacji zaplanowanych działań.

Struktura organizacyjna realizacji programu została stworzona w oparciu o Urząd Miasta Bartoszyce. Spośród pracowników Urzędu została wyznaczona osoba, która pełni funkcję koordynatora d/s realizacji programu ochrony środowiska (Inspektor ds. Ochrony Środowiska – w ramach dotychczasowych obowiązków). Koordynator miejski wchodzi w skład powiatowego zespołu d/s realizacji programów ochrony środowiska.

Zespół odbywa regularne spotkania (nie rzadziej, niż raz na rok), na których omawia realizację poszczególnych zadań programu oraz sygnalizuje ewentualne problemy. Spotkania takie służą wymianie doświadczeń. W zależności od potrzeb, w zebraniach zespołu uczestniczą przedstawiciele instytucji odpowiedzialnych za realizację pozostałych zadań programu (Lasów Państwowych, ODR-ów, szkół, przedsiębiorców, rolników, organizacji pozarządowych, itd.).

Koordynator miejski czuwa nad prawidłową realizacją zadań realizowanych przez miasto lub jego jednostki organizacyjne oraz monitoruje realizację programu. Koordynator jest zobowiązany do:

- kontaktów z instytucjami szczebla powiatowego, regionalnego i krajowego podczas realizacji zadań koordynowanych przez te instytucje.
- kontaktów z osobami trzecimi, których współpraca będzie niezbędna przy realizacji programu (np. nauczyciele, firmy zewnętrzne realizujące prace zlecone przez miasto w ramach realizacji programu, itp.),
- uczestniczenia w spotkaniach zespołu d/s realizacji programów.

10.2. Okresowa sprawozdawczość i ewaluacja programu

Procedury kontroli

Zgodnie z wymogiem ustawy *Prawo ochrony środowiska*, Burmistrz będzie co 2 lata dokonywać oceny realizacji programu i przygotowywać raporty z wykonania programu. Raporty te będą przedstawione Radzie Miasta zgodnie z harmonogramem (Tabela 29).

Tabela 29. Harmonogram realizacji monitoringu POŚ	
Zadanie	Termin
Opracowanie raportu okresowego wraz z ewaluacją z realizacji Programu w latach 2017–2018	do 31 stycznia 2020 roku
Przedstawienie raportu za okres 2017–2018 Radzie Miasta i przedłożenie do wiadomości Staroście Bartoszyckiemu (jako przewodniczącemu Zarządu Powiatu)	do 28 lutego 2020 roku
Opracowanie raportu okresowego wraz z ewaluacją z realizacji Programu w latach 2019–2020	do 31 stycznia 2022 roku
Przedstawienie raportu za okres 2019-2020 Radzie Miasta i przedłożenie do wiadomości Staroście Bartoszyckiemu (jako przewodniczącemu Zarządu Powiatu)	do 28 lutego 2022 roku

opracowanie: Biuro Doradcze EkoINFRA

Ocena realizacji programu będzie zawierać:

- kontrolę zgodności wykonania zadań wyszczególnionych w niniejszym programie z harmonogramem realizacji programu (załącznik 2 do POŚ);
- ocenę realizacji celów i działań określonych w programie opartą na wskaźnikach realizacji programu.

10.3. Wskaźniki realizacji POŚ

Tabela 30 przedstawia syntetycznie wskaźniki realizacji celów programu.

Tabela 30. Wskaźniki realizacji programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce				
Obszar interwencji	Nazwa wskaźnika	Źródło danych	Wartość wskaźnika	
			Bazowa (2015)	Docelowa (2020)
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Liczba zrealizowanych projektów z zakresu OZE w okresie 2017-2020 (szt.)	dane własne	-	2
Zagrożenia hałasem	Liczba zrealizowanych projektów dotyczących modernizacji, przebudowy dróg w okresie 2017-2020 (szt.)	dane własne	-	5
	Długość ścieżek rowerowych (km)	GUS	2,7	≥2,7
Gospodarowanie wodami	Liczba badanych JCWP rzecznych, których stan oceniono jako dobry	WIOŚ	0	>0

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do roku 2020”

Obszar interwencji	Nazwa wskaźnika	Źródło danych	Wartość wskaźnika	
			Bazowa (2015)	Docelowa (2020)
Gospodarka wodno-ściekowa	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności ogółem (hm ³)	GUS	983	≤983
	Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków (%)	GUS	99,6	≥99,6
	Wielkość oczyszczalni komunalnych w RLM (osoba)	GUS	39 000	≥39 000
	Długość sieci kanalizacyjnej (km)	GUS	52,5	≥52,5
	Długość sieci wodociągowej (km)	GUS	54,1	≥54,1
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Odpady zebrane selektywnie i wyselekcjonowane z suchej frakcji odpadów (tony)	Sprawozdanie gminy miejskiej	1 595	>1 595
	Poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. (%)	Sprawozdanie gminy miejskiej	Nie osiągnięty	≤35
Ochrona zasobów przyrodniczych	Poziom lesistości (%)	GUS	5,0	≥5,0
	Powierzchnia lasów (ha)	GUS	58,75	≥58,75
	Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni ulicznej i osiedlowej ogółem (ha)	GUS	83,94	≥83,94
	Powierzchnia obiektów i obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionych ogółem (ha)	GUS	41,4	≥41,4
	Liczba pomników przyrody ogółem (szt.)	GUS	1	≥1
Zagrożenia poważnymi awariami	Liczba przypadków wystąpienia poważnych awarii (odpowiadających definicji zawartej w art. 3 pkt 23 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska)	PMŚ, WIOŚ	0	0

opracowanie: Biuro Doradcze EkoINFRA

Aby w pełni zabezpieczyć zgodną z planem realizację zadań, miejski koordynator d/s realizacji programu będzie dokonywał okresowej kontroli realizacji. W trakcie spotkań z interesariuszami oraz w oparciu o dostępne środki komunikacji, jak również o dane Urzędu Miasta, będzie zbierał informacje dotyczące stanu realizacji poszczególnych zadań. Informacje będą w szczególności dotyczyły wydatkowanych środków i/lub efektów zrealizowanych działań. Ponadto, koordynator miejski będzie w miarę możliwości gromadził informacje od pozostałych instytucji, odpowiedzialnych za wdrażanie zadań programu. Uzyskane informacje będą przez miejskiego koordynatora zapisywane w formie krótkich raportów, które będą także zawierać dane na temat stanu realizacji zadań własnych miasta. Koordynator będzie porównywał zebrane informacje z założeniami niniejszego programu oraz ze wskaźnikami realizacji programu.

W razie znaczących opóźnień w realizacji programu, miejski koordynator będzie informował o tym fakcie oraz o przyczynach opóźnień Burmistrza, a ten – w miarę możliwości – podejmie stosowne działania.

Ocena realizacji programu zostanie sporządzona na podstawie informacji zgromadzonych przez koordynatora miejskiego.

11. REKOMENDACJE I WNIOSKI, KTÓRE POWINNY ZOSTAĆ WZIĘTE POD UWAGĘ PRZY FORMUŁOWANIU KOŃCOWEJ WERSJI POŚ

Projektowany POŚ zawiera prawidłowe nawiązania do kluczowych celów związanych z ochroną środowiska zdefiniowanych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym i regionalnym.

W planowanych celach, kierunkach interwencji i zadaniach znajdują się odwołania zarówno do ochrony środowiska, jak i poprawy jego stanu. Planuje się działania związane z: poprawą efektywności energetycznej, wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii, zmniejszeniem oddziaływania na klimat.

Zatem, przy formułowaniu końcowej wersji POŚ nie ma konieczności wprowadzania jakichkolwiek zmian związanych z planowanymi celami, kierunkami interwencji oraz zadaniami do realizacji.

Należy skorygować:

- W analizie SWOT dotyczącej gospodarki odpadami na str. 68 dodać w kolumnie „Słabe strony” informację o nieosiągnięciu właściwego poziomu masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.
- Należy uaktualnić nazwy instytucji odpowiedzialnych za zarządzanie gospodarką wodną, zgodnie ze stanem prawnym na 2018 r. (utworzenie RZGW w Białymstoku w ramach Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie).

12. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

„Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu *Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do 2020 r.* została opracowana w odniesieniu do wymagań ustawy *Prawo ochrony środowiska* oraz zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r. poz. 1405 z późn. zm.). Ponadto „Prognoza...” uwzględnia wymagania prawne ochrony środowiska Unii Europejskiej zapisane w odpowiednich dokumentach Wspólnoty Europejskiej.

Przedmiotem prognozy, określanej również jako **strategiczna ocena oddziaływania na środowisko**, jest projekt „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do 2020 r.”. Dokument został sporządzony w celu realizacji polityki ochrony środowiska zgodnie z wymogami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r., poz. 519).

Na podstawie diagnozy stanu środowiska miasta oraz analizy SWOT zostały sformułowane główne problemy i zagrożenia środowiska w Bartoszycach. Identyfikacja zagrożeń stanowiła jeden z punktów wyjścia do sformułowania celów POŚ dla Miasta Bartoszyce do 2020 roku.

Przy określaniu celów POŚ dla Miasta Bartoszyce zostały uwzględnione cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2016 r. poz. 383, z późn. zm.). Ponadto, została zapewniona zasada adekwatności i komplementarności celów POŚ dla Miasta Bartoszyce z innymi dokumentami strategicznymi i programowymi szczebla krajowego, wojewódzkiego i powiatowego.

Cele i kierunki interwencji POŚ dla Miasta Bartoszyce oraz działania zmierzające do poprawy stanu środowiska zostały wskazane w ramach poszczególnych obszarów interwencji:

1. ochrona klimatu i jakości powietrza;
2. zagrożenie hałasem;
3. pola elektromagnetyczne;
4. gospodarowanie wodami;
5. gospodarka wodno-ściekowa;
6. gleby;
7. gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów;
8. zasoby przyrodnicze;
9. zagrożenie poważnymi awariami.

Poza głównymi obszarami interwencji w strategii ochrony środowiska uwzględniono również zagadnienia horyzontalne takie, jak działania edukacyjne.

POŚ dla Miasta Bartoszyce zawiera harmonogram rzeczowo-finansowy działań planowanych do realizacji w latach 2017-2020: zadań własnych samorządu miejskiego oraz zadań monitorowanych realizowanych przez instytucje odpowiedzialne za realizację polityki w zakresie ochrony środowiska oraz zasobów przyrodniczych z terenu miasta. W POŚ dla Miasta Bartoszyce zostały wskazane główne źródła finansowania planowanych zadań.

W dokumencie został opisany system realizacji Programu. Program będzie wdrażany przy udziale wielu partnerów, wśród których należy wymienić: instytucje z zakresu ochrony środowiska i zasobów przyrody, instytucje kontrolujące, Starostwo Powiatowe w Bartoszycach, zarządy dróg, zakłady przemysłowe i podmioty gospodarcze, mieszkańców, organizacje pozarządowe, jednostki oświatowe i inne.

Ocena stopnia wdrażania POŚ dla Miasta Bartoszyce będzie dokonywana z częstotliwością co dwa lata. Podstawą monitoringu realizacji POŚ dla Miasta Bartoszyce będzie sprawozdawczość oparta na wskaźnikach odzwierciedlających stan środowiska naturalnego i presję na środowisko oraz stan infrastruktury technicznej. Organ wykonawczy Miasta będzie sporządzać co 2 lata raporty z wykonania Programu, które zostaną przedstawione Radzie Miasta.

Zakres merytoryczny prognozy wynika z przepisów ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, natomiast metoda opracowania prognozy oraz stopień jej szczegółowości wynikają z charakteru i zapisów dokumentu poddawanego ocenie (projekt „Programu...”).

W wyniku analizy przeprowadzonej i przedstawionej w „Prognozie...” można stwierdzić, że:

1. Stan ogólny środowiska w gminie miejskiej Bartoszyce jest w chwili obecnej dobry, chociaż w niektórych komponentach środowiska i na niektórych obszarach występują problemy.

2. Realizacja zadań „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do 2020 r.” doprowadzi do poprawy stanu środowiska.
3. Realizacja zadań „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do 2020 r.” wpłynie na zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie zagadnień związanych ze środowiskiem i jego ochroną.
4. Realizacja zadań „Programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce do 2020 r.” doprowadzi do:
 - Poprawy jakości powietrza atmosferycznego.
 - Zmniejszenia poziomu hałasu.
 - Utrzymania bezpiecznego poziomu promieniowania elektromagnetycznego.
 - Poprawy jakości wód.
 - Poprawy gospodarki odpadami.
 - Skuteczniejszej ochrony przyrody.
 - Skuteczniejszej ochrony przed nadzwyczajnymi zagrożeniami.

Realizacja zadań przyniesie pozytywny efekt zarówno w przypadku zdrowia ludzi, jak i – pośrednio – cennych obszarów przyrodniczych, m.in. obszarów Natura 2000.
5. Możliwe negatywne oddziaływanie realizacji zadań „Programu...” na środowisko może się wiązać z przedsięwzięciami infrastrukturalnymi. Niekorzystne oddziaływania będą miały w większości charakter krótkoterminowy i będą występować w czasie budowy lub modernizacji infrastruktury, obiektów i urządzeń. Charakter długoterminowych oddziaływań będą miały nowobudowane przedsięwzięcia, z których podczas eksploatacji będą emitowane zanieczyszczenia do środowiska np.: ścieki, zanieczyszczenia powietrza, hałas.
6. Podstawowe sposoby, które zostaną zastosowane w celu zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań związanych z realizacją zadań „Programu...”, to:
 - uwzględnianie zasad ochrony środowiska już podczas planowania oraz w trakcie realizacji inwestycji,
 - uwzględnianie zasad ochrony krajobrazu,
 - ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji,
 - racjonalna gospodarka materiałami (minimalizacja powstających odpadów),
 - w przypadku konieczności wycięcia drzew lub krzewów na terenie prowadzonej inwestycji, odpowiednia liczba drzew i krzewów zostanie posadzona w innym miejscu,
 - odtwarzanie siedlisk roślin i zwierząt w miejscach zastępczych,
 - dbałość o zapewnienie ciągłości korytarzy ekologicznych, w tym poprzez projektowanie przejść dla zwierząt w przypadku inwestycji drogowych lub przepławek dla ryb przy planowaniu inwestycji hydrotechnicznych,
 - prowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu zwierząt,
 - sprawne przeprowadzenie prac,
 - zastosowanie nowoczesnego sprzętu budowlanego – cichszego i ze sprawnym systemem oczyszczania spalin.
7. Realizacja zadań „programu...”, w tym postęp prac oraz uzyskane efekty, będzie odpowiednio kontrolowana przez Komitet Monitorujący. Nadzorowanie pozwoli na szybkie reagowanie w przypadku wystąpienia ewentualnych negatywnych oddziaływań na środowisko w trakcie realizacji działań.

13. SPIS TABEL

Tabela 1.	Syntetyczne zestawienie celów i kierunków interwencji POŚ dla Miasta Bartoszyce	8
Tabela 2.	Klasyfikacja strefy warmińsko-mazurskiej w latach 2014-2015.	42
Tabela 3.	Emisja zanieczyszczeń powietrza z kotłowni COWiK	44
Tabela 4.	Wyniki badań poziomu hałasu w Bartoszycach w 2015 r.	45
Tabela 5.	Stacje bazowe telefonii komórkowej w Bartoszycach	48
Tabela 6.	Charakterystyka JCWP rzecznych	51
Tabela 7.	Stan Łyny poniżej Bartoszyce.....	51
Tabela 8.	Ładunki zanieczyszczeń w ściekach oczyszczonych w latach 2012-2015	52
Tabela 9.	Zużycie wody w Bartoszycach w 2015 r.	56
Tabela 10.	Zestawienie danych dotyczących wodociągów.....	57
Tabela 11.	Zestawienie danych dotyczących kanalizacji.....	57
Tabela 12.	Zestawienie danych dotyczących stężenia zanieczyszczeń w ściekach.	58
Tabela 13.	Liczba otworów wiertniczych na terenie gminy miejskiej Bartoszyce.....	60
Tabela 14.	Odpady komunalne w 2015 r.	63
Tabela 15.	Odpady zebrane selektywnie w 2015 r. (w tonach)	64
Tabela 16.	Osiągnięte poziomy odzysku i recyklingu – stan na koniec 2015 r.	64
Tabela 17.	Wyroby zawierające azbest na terenie gminy miejskiej Bartoszyce.....	65
Tabela 18.	Lasy w gminie miejskiej Bartoszyce.....	68
Tabela 19.	Struktura użytków w agrocenozach	68
Tabela 20.	Struktura zasiewów	69
Tabela 21.	Tereny zielone w gminie miejskiej Bartoszyce.....	69
Tabela 22.	Ochrona przyrody w gminie miejskiej Bartoszyce	72
Tabela 23.	Charakterystyka obiektów mogących oddziaływać na środowisko	78
Tabela 24.	Zgodność POŚ z kierunkami interwencji i działaniami celów środowiskowych wybranych dokumentów strategicznych	89
Tabela 25.	Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla obszaru Natura 2000 „Ostoja Warmińska”.....	93
Tabela 26.	Cele działań ochronnych dla obszaru Natura 2000 „Ostoja Warmińska”	95
Tabela 27.	Matryca środowiskowych oddziaływań realizacji celów i kierunków działań zaplanowanych w „Programie...”	106
Tabela 28.	Matryca środowiskowych oddziaływań zadań przewidzianych do realizacji przez Miasto Bartoszyce.....	108
Tabela 29.	Harmonogram realizacji monitoringu POŚ.....	116
Tabela 30.	Wskaźniki realizacji programu ochrony środowiska dla Miasta Bartoszyce.	116

14. SPIS MAP

Mapa 1.	Przekroczenia wartości wskaźnika L_{DWN} w Bartoszycach (wartość dopuszczalna dla 2011 r.).....	46
Mapa 2.	Jednolite części wód powierzchniowych i ich zlewnie.....	50
Mapa 3.	Mapa ryzyka powodziowego (prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi 10% - raz na 10 lat) na terenie gminy miejskiej Bartoszyce.....	53
Mapa 4.	Obszary zagrożone suszą rolniczą na tle powiatu bartoszyckiego i regionów wodnych.....	54
Mapa 5.	Zasięg GZWP nr 205 (Subzbiornik Warmia) na terenie miasta Bartoszyce.....	55
Mapa 6.	Rozmieszczenie otworów wiertniczych na terenie gminy miejskiej Bartoszyce (na tle budowy geologicznej).....	60
Mapa 7.	Tereny zieleni.....	70
Mapa 8.	Granice obszaru chronionego krajobrazu.....	72
Mapa 9.	Granice obszaru chronionego w ramach sieci Natura 2000.....	73

15. SPIS RYSUNKÓW

Rys. 1.	Wyniki Generalnego Pomiaru Ruchu 2015 na terenie powiatu bartoszyckiego.....	47
Rys. 2.	Zużycie wody w gminie miejskiej Bartoszyce w latach 2012-2015.....	56
Rys. 3.	Zmieszane odpady komunalne zebrane z gospodarstw domowych w latach 2012-2015.....	63

Załącznik 1. Oświadczenie autora / kierownika zespołu

Olsztyn, 21 maja 2018

Robert Bogucki
Biuro Doradcze EkoINFRA
ul. Kościuszki 115A/5
10-554 Olsztyn

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że spełniam wymagania o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r. poz. 1405 z późn. zm.).

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

EKOINFRA BIURO DORADCZE
mgr inż. Robert Bogucki
10-554 Olsztyn, ul. Kościuszki 115A/5
NIP 739-100-61-33 REGON 1510274458

.....
(kierownik zespołu)